

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXXXIX., št. 2
februar – svečan

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
v. d. glavnega urednika
Edvard Krašna
Odgovorni urednik
Boris Leskovic

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovci izhajajo praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5 % stopnji.

Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu (ali na
disketi + izpis), uradne dopise,
potrjene z žigom in podpisom
odgovorne osebe ZLD/LD, in
fotografije pa v originalu ali na
CD. Pripišite tudi svojo telefonsko
številko.

Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 1000 SIT,
od 15 do 25 besed 1300 SIT,
od 25 do 30 besed 1500 SIT.
Za vsako nadaljnjo besedo 50 SIT.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

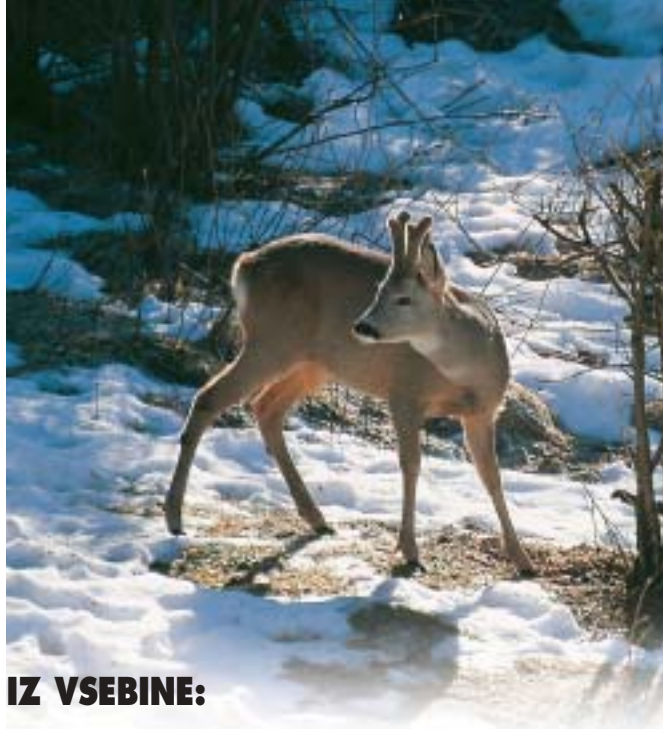

Foto: S. Lavrič – Diana

IZ VSEBINE:

G. Šuler:	Ubrati bo treba srednjo pot	60
D. Jug:	Zgodbe in antizgodbe, ki razvzemajo strasti	61
IZ DNEVNEGA TISKA		62
MNENJA IN PREDLOGI		64
B. Lepičnik –		
Edvard Krašna:	Odmev na decembrski uvodnik	64
F. Koščak:	Namesto revolucije le evolucija	65
B. Kupec:	Interaktivni prijatelji	67
B. Vajndorfer:	Ugotavljanje številčnosti in načrt odstrela poljskega zajca v ravninskem lovišču	68
J. Mehle:	Da bi zmanjšali škode od divjih prašičev na travnih	71
B. Krže:	Dvanajst mesecev v prašičjem revirju (X.)	73
E. Krašna:	Srečanje Koordinacijskega odbora CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo v Sofiji	74
B. Leskovic:	Je še mogoče rešiti balkanskega risa?	76
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska ...	78
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		79
N. Lapuh:	Trije lovski tovariši	79
LOVSKA ORGANIZACIJA		82
F. Rotar:	Premalo denarja za lovsko kulturo	82
B. Leskovic:	Čestitke našim sosedom	83
J. Mehle:	Predstavitve projekta Interreg	84
L. Čebren:	V LD Tabor – Dornberg – Branik praznovali 55-letnico	85
F. Rotar:	Koroški in zamejski lovci v Prekmurju	85
J. Prah:	20. srečanje gozdarjev in lovcev v Radečah	86
S. Lipec:	Uspel novembrski lov v LD Radeče	87
B. Žerdin:	Dejavnost LD Velika Polana	87
F. Ekar:	Po lovu zblížali stališča	88
Uredništvo:	»Naravnost k naravi!	88
JUBILANTI		89
MLADI PIŠEJO		90
LOVSKI OPRTNIK		91
S. Lavrič:	Ko volkovi še niso bili zavarovani	91
D. Šere:	Šakal na otoku Pagu	92
B. Leskovic:	Vrečice, ki »polepšajo« zimski lov	93
O. Naglost:	Mandarinka ob izviru Vipave	94
B. Leskovic:	V vaše roke prihajata 31. in 32. knjiga Zlatorogove knjižnice	95
F. Černigoj:	Lojze Skvarča: V svetlobi zarje	95
M. Erzar:	Kulinarični kotic	96
V SPOMIN		97
LOVSKA KINOLOGIJA		98
KZS:	Načrt lovsko-kinoloških prireditev za leto 2006	98
V. Turk:	3. državno prvenstvo ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta	101
F. Dečman:	Prinašalci so tekmovali – Ptuj 2005	102
S. Volarič:	IKP 2005 tokrat znova s slovensko udeležbo	103
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	104

SLIKA NA NASLOVNICI:

Jelen (*Cervus elaphus*) v zimskem gozdu

Foto: M. Masterl, Diana

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica:

1. 11.–28. 2.

Jazbec:

1. 8.–31. 12.

Lisica:

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok):

1. 8.–31. 3.

Navadni polh:

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec:

1. 9.–30. 10.

Pišmavka:

1. 8.–31. 3.

Nutrija:

1. 1.–31. 12.

Fazan:

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena):

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica:

1. 9.–15. 1.

Šoja:

20. 8.–28. 2.

Sraka:

1. 8.–28. 2.

Siva vrana:

10. 8.–28. 2.

Ubrati bo treba srednjo pot

*Območne lovske zveze, območna združenja upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom –
nujnost takšnega ali drugačnega sodelovanja*

V večina lovcev je verjetno že pošteno »sita« na videz brezplodnih razprav o organiziranosti slovenskega lovstva. Kljub temu pa se skozi razprave ter pogosto skrajna in nasprotujoča stališča bistri srednja pot, ki jo bomo morali ubrati glede naše organiziranosti v prihodnje. Najbolj sporna, a hkrati vsebinsko najbolj zanimiva je organiziranost na »srednjem« nivoju, torej na nivoju območnih lovskih zvez lovskih družin (v nadaljevanju: območnih zvez) ter območnih združenj upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom (v nadaljevanju: OZUL). Menim, da so se v dosedanjih razpravah že oblikovala nekatera izhodišča, ki se v prihodnosti ne bodo bistveno spremenila. Nanje želimo opozoriti v nadaljevanju.

Prvo izhodišče je, da je območna zveza zveza društev, ki se ustanovi na podlagi 11. člena Zakona o društvih. Taka zveza je pravna oseba zasebnega prava, ustanovitev zveze pa je povsem svobodna. Najmanj dve LD s pogodbo lahko ustanovita tako zvezo, vstopanje in izstopanje iz take zveze pa je v izključni pristojnosti posamezne LD. V praksi bo zagotovo nastala situacija, ko bodo nekatere LD združene v območno zvezo, druge pa ne. Seveda si bo pri tem vsaka LD, ki se ne bo odločila za povezavo v območno zvezo, morala odgovoriti na vprašanje, ali je sposobna sama suvereno urejati z Lovsko zvezo Slovenije, OZUL in državnimi organi vsa nujno potrebna razmerja ter opravljati vse naloge, ki jih LD nalagajo predpisi. Vprašanje ohranitve dosedanjih območnih zvez ali morebitnih drugačnih povezav pa ni več pravno vprašanje, temveč vprašanje dejanskih interesov na določenem območju.

Drugo izhodišče je ugotovitev, da LD v tem trenutku še niso upravljavke lovišč glede predpisov o lovstvu. Zakon o divjadi in lovstvu je namreč v drugem odstavku 81. člena določil, da do ustanovitve lovišč s posebnim namenom oziroma do podelitve koncesije nadaljujejo z upravljanjem v loviščih dosednji upravljavci. Šele z ustanovitvijo lovišč s posebnim namenom ter s podelitvijo koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, na podlagi javnega razpisa in sklenjene koncesijske pogodbe, bomo dobili upravljavce lovišč ter upravljavce lovišč s posebnim namenom, kot jih določa ZDLov-1 in šele tedaj bodo izpolnjeni vsi pogoji za organiziranje vseh OZUL.

Tretje izhodišče pa je dejstvo, da je OZUL obvezna oblika združevanja, ki jo je določil zakon. Upravljavci lovišč v določenem lovskem upravljavskem območju (LUO) se torej morajo v vsakem primeru povezati v OZUL, ta pa mora zagotavljati izvajanje tistih nalog, ki mu jih je določil zakon. Ta sicer natančno našteva temeljne pristojnosti izvršilnega organa OZUL, kateremu pa zbor upravljavcev lahko podeli tudi »ostale naloge«. Vendar je to določilo treba razlagati v povezavi z definicijo OZUL, kot jo določa prvi odstavek 67. člena zakona o divjadi in lovstvu. OZUL se oblikuje zaradi »urejanja in usklajevanja skupnih nalog pri upravljanju z divjadjo«. Zato tudi po volji njegovih članic nanj ni mogoče prenašati drugih nalog, ki ne bi sodile v citirani zakonski okvir. Na to okoliščino opozarjam zato, ker se tovrstni poskusi že pojavljajo v praksi!

Zakon o divjadi in lovstvu pa OZUL ni določil kot pravne osebe. Glede na naloge je taka odločitev zakonodajalca popolnoma logična in razumljiva. Naloga OZUL-a je namreč le

usklajevati tiste naloge, povezane z upravljanjem z divjadjo, ki so skupne vsem upravljavcem lovišč ter upravljavcem lovišč s posebnim namenom v določenem lovskoupravljalškem območju. Za organizacijo letnih pregledov odstrela in izgub, kot glavne in edine konkretne naloge OZUL iz Zakona o divjadi in lovstvu, namreč res ni treba ustanavljati samostojne pravne osebe.

Glede na številne razprave glede pravnega statusa OZUL pa je kljub temu treba napisati še naslednje, pri čemer so glede na naravo uvodnika nekatere stvari precej poenostavljene. Ena od temeljnih načel, ki velja na področju prava pravnih oseb, je načelo »numerus clausus«. To pomeni, da določen subjekt pridobi lastnost pravne osebe le v primeru, da to predpis izrecno določa. Izbira možnih vrst pravnih oseb je v skladu s tem načeloma omejena, kar pomeni, da ustanovitelj lahko pravno osebo ustanovi le, če takšno ustanovitev izrecno dopušča in ureja pravni red. Zato mora ustanovitelj pravne osebe obvezno izbrati eno od obstoječih oblik pravne osebe. Predpisi ne določajo, da bi OZUL imel lastnost pravne osebe, prav tako pa za statusno oblikovanje vseh OZUL-ov ni mogoče uporabiti katere druge oblike pravne osebe, ki jih pozna pozitivno pravo. Ob tem najprej pomislimo na oblikovanje OZUL-ov kot društev ali kot zveze društev, vendar v nobenem primeru niso izpolnjeni zakonski pogoji. OZUL je oblika obveznega združevanja upravljavcev lovišč ter upravljavcev lovišč s posebnim namenom. Zato ni mogoče njegovo oblikovanje kot društva, saj je le-to prostovoljno združenje fizičnih oseb. Zveza društev pa je prostovoljno združenje društev, zato se vanj ne morejo vključiti upravljavci lovišč s posebnim namenom.

Med več argumenti, ki ne govorijo v prid OZUL kot pravnih oseb, želim opozoriti vsaj še na enega. ZDLov-1 v prvi alineji četrtega odstavka 67. člena najbolj na splošno določa pristojnosti izvršnega organa OZUL. V tej normi je izrecno poudarjeno, da ta organ in s tem posredno tudi OZUL vse, kar koli počne v povezavi z divjadjo in lovstvom, počne »v imenu in na račun« svojih članov. Zakon OZUL torej ni dal nekih izvršnih pristojnosti, ki bi jih izvrševal v svojem imenu in za svoj račun ter bi za svoje odločitve tudi prevzemal materialno in drugo odgovornost. Ne, OZUL je dal le zakonsko pooblastilo, da v imenu upravljavcev lovišč ter lovišč s posebnim namenom ureja in usklajuje določene skupne naloge.

Nesporno je torej, da bomo v prihodnje imeli tako območne lovske zveze kot tudi OZUL, pri čemer bodo v obeh primerih glavnino članstva sestavljali isti subjekti, to je LD. V primerih, ko na določenem območju ni lovišč s posebnim namenom, pa bodo članice obeh združenj le LD. Če se bo območje območne zveze v celoti pokrivalo z lovskoupravljalškim območjem, bodo članice obeh združenj popolnoma iste. Glede na to in glede na dejstvo, da je temeljno področje obeh združenj enako, to je področje lovstva, je nujno, da se bodo morale med območnimi zvezami ter OZUL izoblikovati in ustaliti takšne ali drugačne oblike sodelovanja. Na nujnost takega sodelovanja nakazujejo tudi nekateri novejši podzakonski akti k Zakonu o divjadi in lovstvu, na primer Pravilnik o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovskoupravljalškem območju ter nekateri podzakonski predpisi, ki so v pripravi.

Menim pa, da mora omenjeno sodelovanje temeljiti na jasni razmejitvi nalog in pristojnosti, ki jih imata območna zveza na eni strani ter OZUL na drugi. OZUL naj opravlja tiste naloge, ki mu jih je določil zakon, druge pa naj opravlja območna zveza. V primerih, ko se članstvo v obeh združenjih v celoti pokriva, pa je mogoče razmišljati tudi o tesnejši povezavi območne zveze in OZUL v obliki skupnih organov. Isti organ bi lahko opravljal naloge najvišjega organa območne zveze ter naloge zbora upravljavcev OZUL, za izvrševanje sprejetih odločitev pa bi lahko skrbela upravni odbor ter izvršilni organ. Pri tem bi upravni odbor izvrševal tiste naloge, ki bi jih skupni organ sprejel kot najvišji organ območne zveze, izvršilni organ pa bi izvrševal tiste naloge, ki bi jih skupni organ sprejel kot odločitve OZUL. Kolikor vem, se na območjih, kjer so izpolnjeni pogoji za takšno povezavo območne zveze in OZUL, o oblikovanju skupnih organov tudi resno razmišlja.

Obe združenji glede na naravo svojih nalog potrebujeta tudi strokovno službo. Tega vprašanja predpisi ne urejajo, zato lahko ta vprašanja članice združenja uredijo same v skladu s svojimi interesi. Od vseh mogočih rešitev je najslabša in zato tudi najdražja rešitev, po kateri bi imelo vsako združenje svojo strokovno službo. Ob tem si pravzaprav niti ne znam predstavljati profesionalne strokovne službe OZUL,

saj glede na dejstvo, da ni pravna oseba, ne more z nikomer skleniti pogodbe o zaposlitvi, pogodbe o delu oziroma vstopiti v kakršno koli pravno razmerje. Po drugi strani pa že obstajajo strokovne službe pri območnih zvezah, pri katerih ni navedenih ovir. Glede na številne pripombe na delo teh služb bi jih v nekaterih primerih veljalo strokovno okrepiti, nato pa oblikovati kot skupne strokovne službe za potrebe območnih zvez in za potrebe OZUL. Lovske družine bi tako s članarino za območno lovsko zvezo financirale opravljanje strokovnih nalog, ki so povezane z delovanjem območne zveze, pa tudi opravljanje strokovnih nalog, ki so povezane z delovanjem OZUL. Tiste lovske družine, ki se ne bodo odločile za povezavo v območno zvezo, pa bi na podlagi posebne pogodbe morale nositi ustrezen del stroškov za tisti del strokovnih nalog, ki pomenijo delo za potrebe OZUL.

Upam, da sem pravno korektno ter razumljivo predstavil možnosti, ki obstajajo na področju prihodnje organiziranosti slovenskega lovstva. Vse drugo je v naših rokah kot vprašanje naše preudarnosti, modrosti ter sposobnosti, da v danem trenutku poiščemo tiste rešitve, ki bodo ustrezne času, v katerem živimo. V primeru pa, da rešitev ne bomo poiskali sami, jih bodo, brez skrbi, za nas poiskali drugi!

Goran Šuler

Razmere v slovenskem lovstvu

Zgodbe in antizgodbe, ki razvnemajo strasti

Resnica je, da kriza v vodenju slovenskega lovstva traja že nekaj let in se posledice že krepko čutijo v naših lovskih organizacijah na terenu. Tako stanje je treba presekati in upajmo, da bodo ukrepi zadnjega izrednega občnega zbora v Celju omogočili potrebne aktivnosti za poenotenje in sanacijo stanja. Zavedati se moramo, da naše zdrahe, spodbujene še od zunaj, škodujejo le nam in ugledu slovenskega lovstva, ki je v svoji zgodovini previharilo veliko težje čase in v sto letih izoblikovalo nacionalno obliko v svetu še kako prepoznavnega slovenskega lovstva.

Svojo oceno vzrokov za takšno stanje sem nameraval napisati že prej, pa sem okleval. Analiza stanja zadnjega obdobja pa je obsežnejša, zato bom navedel le najpomembnejša dejstva, ki so prispevala k sedanjemu stanju. In to kot predsednik Komisije za zakon pri UO LZS. Bil sem tudi avtor obsežnega gradiva predstavitve slovenske lovske organizacije (dobile so ga vse poslanske skupine DZ v času postopkov sprejemanja zdaj veljavnega lovskega zakona). To pišem tudi na željo članov navedenega organa.

Upravni odbor LZS je pri pripravi naše različice zakona, ki je bila posredovana skupaj s preostalim gradivom poslanskim skupinam DZ, preveril stališča, ki jih je naš predlog povzel v svoji vsebini. Opredeljena so v dokumentu Strategija slovenskega lovstva in so še vedno veljavna. V njem je tudi točka o naši organiziranosti. Ker je bila ta oblika v osnutku vladnega zakona spremenjena in je izpustila tudi organiziranost območnih lovskih zvez, smo dali pripombo, ki je bila posredovana v drugi fazi obravnave predloga zakona kot amandma DZ. Ta pa do državnega zbora ni prišel; zanj je bil osebno zadolžen predsednik Bojan Lepičnik, ki je sodeloval pri postopkih na vseh organih DZ in tudi pri pripravi različice zakona, ki ga je pripravila Vlada. Zakaj še vedno nismo dobili odgovora ne od služb LZS in ne od Lepičnika, lahko le sklepamo.

Na zadnji seji komisije za pripravo Vladinega podzakonskega akta o lovskoupravljaljskih območjih (LUO) je bil pri MKGP dokončno potrjen strokovni predlog LZS, da se dote-

danje LGO preimenujejo v LUO in se tak predlog pošlje Vladi v sprejem. Seznanjeni smo z intervencijo ene izmed političnih opcij tedanje kaolicije skupaj z ZGS, ki se je zgodila tudi ob vedenju in nazadnje s soglasjem predsednika Lepičnika, k bistveno drugačnemu predlogu Vladi, ki jo je potrdila v zdaj znani različici.

UO LZS je pri pripravi Pravil LZS kar trikrat sklepal o enem in istem vprašanju na treh različnih sejah in vedno zahteval in potrdil pri svoji organiziranosti tudi območne lovske zveze. Vendar vsakokrat v naslednji različici tega dokumenta zahteve niso bile vnesene v predlog; vedno s pravnim tolmačenjem predsednika Lepičnika, da tega pač ne omogočajo določila veljavnega lovskega zakona. Kot dokaz takemu trmastem enostranskemu ravnanju je bil tudi po enakem vzorcu sklican neveljavni občni zbor LZS junija lani.

Vse omenjeno dokazuje, da je predsednik Lepičnik vseskozi deloval ločeno od glavnine UO in ni zastopal večinskih stališč organov LZS, temveč zgolj mnenja posameznikov, ki so delovali v smeri krepitve centralizacije lovske oblasti. To je tudi bistveni vzrok za nastali razkol. Te zadeve so nam bile znane veliko prej od posameznih predstavnikov tedanje politične koalicije, ki so si želeli imeti pomemben vliv v lovstvu, kar je mogoče veliko lažje doseči prek centraliziranega sistema.

Na pravna zavajanja in »soliranja« predsednika Lepičnika se je posledično zganila in »zgodila« pravna stroka v slovenskem lovstvu in podala jasne odgovore, ki so zajeti v sklepih zadnjega občnega zbora.

V svetu procesi na področju lovstva potekajo v obratni smeri, kot je to zdaj primer v slovenskem lovstvu. Države usposabljajo strokovne nevladne organizacije za prevzem čim več strokovnega in organizacijskega dela in v svojih rokah zadržujejo le nadzor nad to dejavnostjo, pri nas pa ...

Tudi teza, da je centralizirana dejavnost za članstvo cenejša, ni resnična. Res pa je, da je za cenejšo, decentralizirano obliko treba še marsikaj postoriti.

Dušan Jug

Foto: H. Oršanič – Diana

AVTOCESTE ŽE, KAJ PA DIVJAD?

Delo, decembra 2005. – V prilogi Dela Avtoceste smo prebrali marsikaj zanimivega in poučnega o najboljšežnejšem avtocestnem načrtu doslej, ničesar pa nismo prebrali, kaj bodo storili, da divjad, zlasti divji prašiči in jelenjad, zaradi sodobnih avtocest ne bo ogrožena. Menda si ne delamo utvar, da imamo dovolj velikih varnih prehodov čez avtoceste ali pod njimi. Iz dose-danjih izkušenj vemo, da se živali »znajdejo« tako, da uporabljajo prehode, namenjene ljudem, ali pa prečkajo avtocesto tako, da preskočijo zaščitno ograjo ali splezajo pod njo.

V Lovcu smo že nekajkrat pisali o pobudi za zgraditev zelenih mostov, prek katerih bi živali lahko prečkale avtocesto. **Zakaj v prilogi ni niti besede o tem?**

KAM GRE DIVJAD, KO ZAPADE VISOK SNEG?

Večer, 8. 12. (Marjan Toš). – Da, res: ko zapade visok sneg, pomislimo, kako bomo prišli v službo, ali bodo avtobusi

zamujali in podobno, le redko pa pomislimo na našo divjad. »Divje živali potrebujejo hrano in mir,« nas opozarja pisec članka v Večeru. Dopolnilno zimsko krmljenje je preizkušnja ukrepov lovcev, ki pa morajo upoštevati biološke in ekološke značilnosti posameznih živalskih vrst. Zgodnja snežna odeja je marsikje zelo poslabšala življenjske razmere za divjad. Na najslabšem so divje živali v visokogorskih in sredogorskih loviščih, kjer je snežna odeja najdebelejša in ovira gibanje ter dostop do krmil, ki jih lovci vsako leto pripravijo in založijo že pred zimo. Najslabše je, ko sneg delno zamrzne in divjad, zlasti srnjad, pušča krvavo sled za seboj.

V istem časniku smo izpod peresa **Mateje Grošelj** prebrali poročilo o dvajsetem skupnem lovu v gozdovih pri Radečah. Udeležilo se ga je 140 lovcev iz radeškega lovišča, Dola pri Litiji, Gabrovke in drugih predelov Slovenije ter tudi iz Hrvaške. Uplenili so divjega prašiča, na srečanju pa so izmenjali še mnenja o veljavni in tudi novi zakonodaji. Med drugim so izrazili nezadovoljstvo glede predlaganega novega zakona o lovstvu in dejali, da se lovci ne znajdejo med papirji.

DVA MRTVA LOVCA NA JESENSKEM LOVU

Delo, Večer, Direkt, 13. 12. (Zdenka Lindič - Dragaš, Milan Glavonjič, Vito Petrovič). – »Nedeljski skupni jesenski lov Lovske družine Lazina - Hinje v Suhi krajini se je končal s tragično nesrečo, kakršne na širšem Dolenjskem ne pomnijo,« piše časnik. V nesreči sta umrla dva lovca, skoraj soseda iz vasi Lopata. Lovcem se je ponudil bogat lov: uplenili so dva divja prašiča in jelena. Nato pa je počilo še enkrat, ko je 48-letnemu **Alojzu Novaku** menda tako nesrečno spodrsnilo, da se mu je med padcem sprožila puška. Kroglja je iz bližine zadela 41-letnega **Antona Papeža** in ga ubila.

Nesrečnemu **Alojzu Novaku** so kolegi lovci takoj vzeli orožje, da si ne bi naredil kaj hudega, potem pa se jim je obupan izmuznil in odtaval neznano kam. Našli so ga šele zjutraj na lovski preži v okolici Žvirč. Bil je mrtev. Po vsem sodeč ni prenesel bremena, ko je po nesreči ustrelil prijatelja in sovaščana.

O tragični nesreči so poročali

tudi drugi časniki. **Dnevnik** je v poročilu med drugim zapisal: »V nedeljo, slabo uro potem, ko je v zvoniku podružnične cerkve sv. Križa odbilo poldne, so se člani zelene bratovščine še četrtič podali na pogon. Pot jih je vodila stran od glavne ceste in mimo cerkve po kraškem terenu z grbinami ter po slabo rodovitnih njivah proti vrhu Vršiček, ki je visok 550 metrov. Prehodili so le kilometer, ko so nenadoma zaslišali top strel ...«

»Na Dolenjskem bosta za divjad skrbela dva lovca manj,« je v svojem stilu zapisal **Direkt**. »Zaradi krute usode je v majhni vasi Lopata pet otrok ostalo brez očetov.« Oba lovca sta pokopana na pokopališču v Hinjah.

»Je nesrečna sprožitev orožja med lovom lahko nepričakovana?« je vprašala Delova novinarka. Na območju LZ so ji odgovorili, da ne. Člane nenehno opozarjajo, da morajo biti tako oblečeni, da so dobro vidni in da morajo biti skrajno pozorni pri ravnanju s strelnim orožjem. To med drugim pomeni, da mora biti cev med hojo obrnjena v zrak, orožje pa nikakor ne sme biti v pripravljenosti za strel, preden lovec ni »postavljen na stojišče«.

PREVIDNO PRED NALETOM DIVJADI

Večer, 14. 12. (Franc Klemenčič). – Na območju Pomurja so v prvih dneh decembra povozili 55 gozdnih živali, a našli bi jih gotovo še več, če bi udeleženci v prometu prijavi vse nesreče. Nič bolje ni bilo prejšnje mesece in leta. Prekmurja in Prlekije se je zato oprijelo ime nesrečna dežela za divjad. Največ divjadi povozijo v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah ter tudi ponoči, ko živali prečkajo cesto. Najpogostejša žrtev je srnjad, sledijo pa zajci in lisice. Povečano število povožene divjadi je najbrž tudi posledica tega, da se živali v nemirnem iskanju hrane hitreje premikajo.

ALI JE SNEŽNIŠKI OREL RES KOMU V NAPOTO?

Delo, 15. 12. (Viktor Luskovec). – »Vetne elektrarne,« piše avtor, »bi pomenile uničenje več redkih in ogroženih živalskih vrst. Med žrtvami bi se med prvimi znašel tudi planinski orel, saj investitor snuje postavitev stolpov z vetrnimi elektrarnami v ožjem življenjskem prostoru orlovskega para.« Na obeh lokacijah, kjer naj bi delovale vetrne elektrarne, sta lani propadli obe orlovski gnezdi, na pristojnih službah pa o tem ne vedo ničesar ...

DOMOVANJE DIVJEGA PETELINA

Nedeljski dnevnik, 25. 12. (Franci Horvat). – Prijetno je prebrati članek, v katerem piše še o čem drugem, kakor samo o »strašnem« medvedu, ki da preži na nas domala na vsakem koraku. Tokrat je avtor širše predstavil Smrekovsko pogorje in Črno jezero v tamkajšnjem čudovitem svetu, pa tudi pestro paleto divjih živali, gozdnega jereba, kuno zlatico, gamsa, srnjad, gorskega jelena, sovo, žolno, planinskega orla in posebej divjega petelina. Na območju Smrekovca, Raduhe in Zgornje Mežiške doline so v letih 1980–1985 zabeležili kar 23 rastišč s 43 divjimi petelini. Ti so se v tako velikem številu ohranili le zaradi vzornega in več kot štiridesetletnega načrtnega sonaravnega gospodarjenja z gozdovi in zato, ker je Lovska zveza Slovenije že leta 1984 prepovedala lov na tega lepota.

LOVEC OMAHNIL 215 METROV GLOBOKO

Novice, Dnevnik, 27. 12. (Iztok Umer, jal). – Policisti iz Ajdovščine, vodniki službenih psov, člani policijske gorske enote iz Nove Gorice, številni lovci in drugi so kar dva dni na pobočju Čavna iskali pogrešanega lovca iz Ajdovščine. Svojci

so izginotje prijavi, ker se lovec ni vrnil z lova. Preiskali so tudi vse lovske kočje in bivake na območju nad Vipavsko dolino, če bi tam iskal zavetje, kajti zunaj je v takem mrazu skoraj nemogoče preživeti.

Slovenske novice so 27. decembra poročale: Četrty dan iskanja pogrešanega 68-letnega lovca **Nikolaja Slejka** z Ajdovščine se je potrdilo tisto, česar so se najbolj bali. Izkušenemu lovcu in dobremu poznavalcu terena je na robu grebena na poledeneli skali nad prepadno grapo zdrsnilo in omahnil je kar 215 metrov globoko.

O tem, da so se slovenski in hrvaški lovci ob Sotli sporazumeli, smo že pisali. Še več: »Ne le, da smo se prenehali grdo gledati, temveč smo začeli razmišljati celo o pobratenju,« je povedal predsednik LD Dobova **Zvone Pavlič**. »S to odločitvijo smo mnogim, zlasti politikom v Sloveniji in Hrvaški pokazali, da se da s pametnimi dogovori na lep način doseči dobre rezultate.«

Gorenjski glas je 16. decembra poročal o skupini šestih srednješolcev kranjskega Tehniškega šolskega centra in dveh Američank, ki so v okviru MEPI, posebnega programa za mlade, dva dni skupaj z mentorji preživeli v kočevskih gozdovih. Njihovi najbližji sosedi so bili medvedi.

Gorenjski glas je objavil tudi razmišljanje, kako naj sadjarji

svoje sadno drevje zavarujejo pred zajci.

Večer je poročal, da so cariniki na mejnem prehodu Obrežje pri državljanu BiH, v tovornem vozilu s prikolico, odkrili 2.788 zamrznjenih ptic in sto zabojev neprijavljenih cigaret. Isti časnik je predstavil tudi 60-letnega **Leopolda Lesičnika**, ki so ga razglasili za najskrbnejšega lastnika gozda s Koroškega. Ta je v pogovoru z novinarjem povedal, da je po srcu kmet, po duši pa lovec.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 31. decembra 2005 je bilo z območja 99 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 435 živali.

Virološki laboratorij Enot za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 406 lisic, 1 psa, 5 mačk, 11 kun, 3 divje prašiče, 4 goveda, 4 volkove in veverico.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

6. 1. 2006

Tina Arič, dr. vet. med.,
višja svetovalka VURS

Foto: M. Rovžek – Diana

Odmev na decembrski uvodnik

Edvard Krašna je kot »nelegalni« v. d. glavnega urednika glasila Lovca že takoj v prvi številki (Lovec, 12/05) po »nelegalnem« prevzemu želene funkcije praktično pokazal, kako bi po njegovem morali pisati na najpomembnejši strani v glasilu. Ne da bi želel koga žaliti, vsaj dvakrat sem pogledal, če res berem uvodnik. Ne želim komentirati tistega dela uvodnika, kjer piše o njegovem doživetju na preži, želim pa nekatere njegove izjave osvetliti tudi iz drugega zornega kota. Najprej o **razdelitvi vodstva LZS na dva tabora**. Delitve na »tabore« so že stare, najmanj pa toliko, kot so stare ideje o spremembi naše notranje organiziranosti; po mojem poznavanju segajo nekako v leti 1997–98. Že takrat je spodletel poizkus »reorganizacije LZS« zaradi nestrinjanja določenega »tabora« s spremembami. Tudi občni zbor 25. 6. 2005 je pokazal in dokazal (čeprav Edo tega ne prizna), da imajo tudi starešine LD deljena mnenja. Torej, to ni značilnost samo za dosedanje vodstvo, temveč za vso našo organizacijo. Če kdo dvomi v to, naj opravi raziskavo mnenj med lovci in ugotovi, npr., koliko lovcev podpira katero od spornih vprašanj naše organiziranosti. Prepričan sem, da bodo rezultati zelo deljeni. Najhuje, kar pa se je zapisalo našemu lovskemu tovarišu Edu, je prav gotovo trditev, da se je pri sedaj veljavnem zakonu o divjadi in lovstvu vse obrnilo v nasprotno smer od pričakovane. Ali si, Edo, prebral temeljne usmeritve za pripravo sedanjega lovskega zakona, ki jih je sprejel UO LZS? Če si, potem so tvoje trditve naravnost smešne in zavajajoče. Kakšna vprašanja pa si postavljaj kot član UO LZS, na katera nisi dobil odgovora? Tudi te tvoje trditve so skregane z dejstvi in so poskus

zavajanja slovenske lovske javnosti. Od kdaj pa so na Zavodu za gozdove naši sovražniki? Res je, že od sprejema novega Zakona o gozdovih, tam nekje od leta 1993 naprej, je načrtovanje v lovstvu v rokah ZGS. Verjetno si pozabil, da je LZS vložila tudi ustavni spor glede načrtovanja, s čimer pa žal ni uspela. Sedanji zakon glede načrtovanja ni prinesel nobenih bistvenih sprememb v odnosu LZS – ZGS. A najbolj »lovska«, ki jo navajaš, je, da nam je zakon »drznil« predpisati obliko organiziranja naše organizacije. Sami smo želeli, da je v zakonu navedena naša organiziranost, tudi v zakonu iz leta 1976 je bila. Predlagali smo prepis določila iz leta 1976, pa so bili mnjenja, da je to stvar interesov LD, so pa opredelili obvezno združevanje v LZS. V območna združenja upravljavcev lovišč (OZUL) pa se ne združujejo samo upravljavci lovišč (LD), temveč tudi upravljavci lovišč s posebnim namenom – LPN (ZGS), njihove naloge so določene in obstojajo utemeljeni razlogi za obvezno združevanje.

Politika je bila v naši organizaciji že ves čas, še posebno v prejšnjem sistemu in tudi sedaj. Navedite mi predsednika LZS do leta 1991, ki ni bil član vladajoče partije! Ga ne najdete? Kaj pa po letu 1991? Kateri predsednik LZS po letu 1991 ni bil član nobene politične stranke? Kakšnega bi še lahko našli, poleg mene! Ne postavljaj sodb, da je to dobro ali slabo, želim samo poudariti, da je neumnost govoriti, da politike ni tudi v lovstvu. Ne nazadnje sta naša člana in nekdanja poslanca **Igor Bavčar** (LDS) in **Zoran Lešnik** (DESUS) podprla sedanji zakon tako, da sta soglašala z umikom vsak svojega predloga novega zakona o divjadi in lovstvu. Kdaj in kako se je torej vrinila politi-

ka v naše vrste? Očitno že davno prej, kot želi zavajajoče prikazati uvodničar. Še o »kupčkanju«: glavna kupčija je bila v tem, da lovna pravica pripada samo lovskim družinam, ki so edino zagotovilo, da se pod enakimi pogoji lahko lovsko udeležujejo vsi državljani RS, ne glede na socialni in gmotni položaj. Podrejenih je bilo še nekaj kupčij, kot so lastninjene lovskih objektov, pravica izdajanja lovskih izkaznic in še bi lahko našteval. Bo tako tudi ostalo? Ali bi raje vsi skupaj videli, da lovišča podelimo tudi lastnikom večjih posesti, med katerimi so predvsem Cerkev in gozdna gospodarstva? Glede na vse okoliščine kaže vse bolj v to smer kot pa ne!

Za konec bi želel še poudariti, da nikakor ni nujno, da se z vsem, kar delajo in rečejo na ZGS, strinjamo. Nič ni narobe, če imamo občasno vsak svoje mnenje. Vendar pa sem obenem tudi prepričan, da so si zaposleni na ZGS v letih svojega dela v loviščih s posebnim namenom in večina od njih tudi kot lovci v LD pridobili dovolj znanja, da

lahko svoje delo opravljajo pravilno in strokovno. Namesto da bi postregel s podatki, kateri rezultati gospodarjenja z divjadjo so slabši in kateri boljši, odkar ima ZGS pomembno besedo pri načrtovanju, Edo, samo spodbujaš nestrpnost do legalnih državnih inštitucij in do njihovih pristojnosti. Lovsko tovariško kar v tri dni kritizirati pa tudi ni, kajne lovski tovariš Edo? Ali pač ... odkar ste »odstrelili« s funkcije očeta Etičnega kodeksa slovenskih lovcev.

Bojan Lepičnik

P.S.: Pojasniti moram, zakaj sem navedel »nelegalni« v. d. glavnega urednika in »nelegalni« prevzem funkcije. Preprosto zato, ker je tudi Edo Krašna dvignil roko za razrešitev mag. **Janeza Černača** s funkcije glavnega urednika na 21. seji UO LZS. Člani istega UO LZS pa so na isti seji ugotovili, da je organ brez mandata, ker mu je leta potekel že 26. 6. 2005 in je bilo torej tudi imenovanje Eda Krašna za v. d. odgovornega urednika Lovca nelegalno.

Namesto revolucije le evolucija

Foto: M. Cerar – Diana

Odgovor

Za to, da je pretekel mandat, da smo se soočili z neizvolitvijo novih organov, posledično pa tudi z nelegalnostjo vseh organov LZS, nosimo krivdo vsi dosedanjji člani upravnega odbora LZS. Največjo krivdo pa gotovo nosiš ti, Bojan, saj si bil najbolj odgovoren za pravilno delovanje organov LZS v skladu z veljavnimi predpisi in akti.

V svojem prispevku nikogar ne učim, kako je treba pisati uvodnik, saj se ne štejem za nobenega posebnega mojstra izražanja; vedno pa povem in znam izraziti le tisto, kar mi leži na srcu. Biti žaljiv in nesramen mi je tuje. V prispevku sem opisal razloge za sedanjo krizo, kot sem jo podživiljal sam, pa tudi drugi člani upravnega odbora in predsedniki območnih lovskih zvez.

Naj pojasnim še, da ljudi ne ocenjujem zgolj po njihovem leporečju in veščini pisanja uvodnikov in člankov, ampak predvsem po njihovih dejanjih, rezultatih dela, po kulturnem in argumentiranem

dialogu in tudi po tem, koliko velja njihova beseda. V prispevku navajaš, da so moje trditve smešne, zavajajoče in skregane z dejstvi. To je tvoj značilen način komuniciranja z drugače mislečimi in pri usklajevanju mnenj. Še vedno trdno stojim za vsemi trditvami v mojem prispevku; ublažil bi le trditev, da se ni vse, kot sem zapisal, obrnilo v nasprotno smer od pričakovane.

V tvojem prispevku je še en dokaz, da govoriš približno, na pamet! Ob glasovanju za razrešitev glavnega urednika mag. **Janeza Črnača** nisem dvignil roke, kot mi podtikaš, saj se nisem strinjal z njegovo razrešitvijo neposredno pred volitvami. Janeza Črnača visoko cenim in trdim, da je za ugled slovenskega lovstva naredil veliko več kot kdor koli od nas. Takega mojega prepričanja pa ne zmanjšuje dejstvo, da se z nekaterimi njegovimi stališči v zadnjem času nisem strinjal.

Ob bližnjih volitvah želim vsem slovenskim lovcem več predhodne preudarnosti in sreče pri izbiri novega vodstva.

Edvard Krašna

V zadnjih letih je bilo veliko tiskalniškega črnila že prelitega na temo sprejemanja in udejanjanja nove lovske zakonodaje, predstavljenih je bilo veliko raznih pogledov (tudi v reviji Lovec), pa nisem pričnan, ali smo že našli rdečo nit za naše nadaljnje uspešno delovanje. Nekaj je gotovo – zdaj lahko že z določene časovne razdalje realneje in bolj umirjeno ocenjujemo dogajanja zadnjega obdobja.

Po mojem mnenju je bila napačna in pretirana že ocena, da je novi zakon, Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1), prinesel popolnoma revolucionaren pristop pri urejanju tega področja našega delovanja in da se z njim postavlja vse na glavo, kot smo velikokrat panično razglašali. Dejansko je zakon prinesel le dve bistveni vsebinski novosti, in sicer: da je divjad državna lastnina in da se za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih podeli koncesija ter določi upravljavca na podlagi javnega razpisa.

Kot novost kaže izpostaviti tudi poglavje zakona – Omejitve pri posegih v okolje divjadi, ki prinaša več pozitivnih novosti, predvsem v prid divjadi oziroma celotnega živalskega in rastlinskega sveta, ki pa smo ga lovci doslej kar prezrli.

Dejstvo, da je divjad postala državna lastnina, je pogojevalo oblikovanje lovsko-upravljalških območij (LUO), določitev načina načrtovanja in upravljanja z divjadjo; vse do odstrela. Toda roko na srce, to ni nič novega. Mogoče se je tu in tam spremenila

kakšna meja lovišča ali upravljalškega območja, dejansko pa smo imeli že prej namesto LUO lovskogojitvena območja (LGO), ki so bila prav tako nekakšni organi območnega združenja upravljavcev lovišč. Načrtovanje (planiranje) in dogovarjanje je potekalo dokaj podobno kot bo v prihodnje, prav tako pa tudi odstrel in ravnanje z odstreljeno divjadjo. Ali je polh zdaj uvrščen med divjad in ali je neka lovna doba za lov na eno od lovnih vrst 15 dni krajša ali daljša, nadalje ali je treba izpisati kakšno evidenco več ali manj – vse to so tako obrobna in nebitvena vprašanja, da za to ne bi bilo treba izgubljati besed. Morda je še najbolj sporno dejstvo, da velike zveri niso več uvrščene na spisek lovnih vrst (divjad) in da je gospodarjenje z njimi v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor (MOP). Pa tudi to, upam, se bo kmalu utirilo v normalne kolesnice, upoštevajoč naravno zakonitost, da so tudi velike zveri sestavni del živalskega sveta na območju, v katerem živijo.

Druga bistvena novost – podeljevanje koncesij – v praksi še ni bila realizirana. Pa tudi to ne bo noben »bau-bau«. Od nas, lovcov, bo zahtevano le, da se bomo odgovorneje obnašali do gospodarjenja in finančnega poslovanja v samih LD, od lovske organizacije pa poseben napor, da bomo pred državo uspeli realno ovrednotiti vse tisto naše delo, ki ga dejansko vložimo v lovsko aktivnost v ožjem pomenu. Če nam bo to uspelo, tudi koncesnine ne bi smele biti za nas zastrašujoče.

Če bi natančno analizirali, bi sicer našli še več raznih drugih manjših zakonskih sprememb, če pa gledamo kot celoto, smo vse to tako ali drugače opravljali že doslej po zakonodaji. Zakon v bistvenih segmentih sploh ni revolucionaren, saj je bil tudi že

PRIPIS UREDNIŠTVA

Izražena mnenja avtorjev niso nujno tudi mnenje uredništva.

Foto: M. Rovšček – Diana

sedanji zelo sodobno in naravovarstveno naravnani. Nova zakonodaja dejansko nakazuje nadaljevanje že ustaljene poti ter pomeni le evolucijsko (razvojno) stopnjo sprememb ali, bolje rečeno, dopolnitev.

Ne vem, zakaj se je v naši lovski organizaciji o tem rodila nekakšna revolucionarna histerija s težnjo, da se moramo za vsako ceno reorganizirati in vse spremeniti. Zakon od nas tega sploh ne zahteva, vendar pa ni rečeno, da v sedanjem trenutku vseeno ne moremo česa spremeniti na bolje. Lovska organizacija je živ organizem, ki se je moral in mora prilagajati v času in prostoru, prav tako pa tudi glede na dogajanja okrog sebe, sicer bo okostenela.

Pogledi na prihodnje delovanje lovske organizacije so se začeli oblikovati že v postopku dograjevanja in sprejemanja novega zakona. Oblikovala sta se dva koncepta, in sicer eden, ki je zasledoval strogo centralistično delovanje lovske organizacije, z neposredno povezavo LD – LZS, in drugi, ki je zasledoval decentraliziran način delovanja v povezavah LD – prek območnih lovskih zvez (ZLD/ LZ) do LZS, približno tako, kot je lovska organiza-

cija delovala zadnjih 60 let pa tudi že prej, vse od ustanovitve pred skoraj 100 leti. Na obeh temeljnih konceptih je nastalo razdvajanje samega lovskega članstva, saj ni bilo jasne usmeritve, kako naj bi delovali naprej.

Najbolj izpostavljeni protagonisti centralističnega koncepta organiziranosti so zbrani okrog nekdanjega predsednika LZS, **B. Lepičnika**, najvidnejši zagovorniki pa so še **Anton Šubic** oz. **ZLD Gorenjske**, **Vojko Šemrov** iz ZLD Ljubljana ter **Lovska zveza Idrija**, pa tudi do nedavnega glavni urednik revije *Lovec*, mag. **Janez Črnač**. Njihova stališča smo lahko prebirali v reviji *Lovec*, njihovi prispevki in pogledi so bili polni leporečij in namišljenih dilem, vsi pa so napelevali na revolucionaren značaj sprememb. Menjali so se od trdega centralizma, z veliko upravo na LZS, do raznih oblik izpostavljanja LZS, pa do tega, da bi vlogo območnih lovskih zvez prevzel kar LUO, čeprav je vsakemu poznavalcu zakona jasno, da se na nivoju LUO opravljajo le popolnoma specifične naloge z natančno opredeljenimi pristojnostmi. Morda bi bila takšna organiziranost najbolj

všeč državi, saj bi se na tak način znebila močne organizacije civilne družbe, kar lovsko organizacija nedvomno tudi je.

Kot enega glavnih argumentov za centralizacijo so izpostavljali dejstvo, da območne lovske zveze niso opredeljene v ZDLov-1, med vrsticami pa se je odražal le interes »revolucionarnega« prevzema oblasti in strogo hierarhičnega vodenja organizacije. Dejansko si lovsko organizacija svojo organiziranost lahko postavlja le sama, zato tudi ZDLov-1 ni imel težnje po večjem poseganju v organiziranost lovstva kot društvene dejavnosti. Mimogrede pa: da v samem zakonu ni pod mogoče ali potrebne organizacijske oblike navedenih tudi območnih lovskih zvez, je del krivde prav na strani funkcionarjev LZS, ki so imeli »bianco« mandat (pooblastilo) za sodelovanje v končni fazi usklajevanja zakona, a tega tam sploh niso izpostavili, čeprav je bilo na organih LZS tako dogovorjeno in zahtevano. Ne ve se, ali so to nevede ali vede pozabili, čeprav smo slišali njihove razlage, ki so nekoliko drugačne.

Zagovorniki centralističnega delovanja so v oblike in

metode dela organom LZS vnašali tudi podjetniško načelo vodenja organizacije, kar pa je v primeru organizacij civilne družbe nesprijemljivo. Več članov UO LZS, zagovornikov centralizacije, je predlagalo in zahtevalo, da bi imel predsednik pristojnosti kot mandatar kadar koli odpoklicati in imenovati nove člane UO, s čimer bi se ustvarila »prava disciplina«. Zaradi metode dela, ki ni dopuščala potrebnega dialoga in izmenjave stališč, sta med mandatno dobo demonstrativno odstopila dva člana UO, konkretno **Janez Bulc** in **Jožef Jerič**.

Bojan Lepičnik je vodenje lovske organizacije razumel kot vodenje podjetja, zato tudi razrešnice vsem organom LZS na zboru starešin (oz. nezakonitem občem zboru), 25. 6. 2005, ni sprejel kot nezaupnice delovanju, čeprav je to nedvomno tudi bila. Razlagal jo je podobno kot medletno razrešnico vodstvu podjetja, kar je običaj v gospodarskih družbah s strani nadzornega organa.

Velika večina lovskih organizacij, 15 območnih lovskih zvez, pa zagovarja stališče decentraliziranega vodenja lovske organizacije in možnost razvojnega organizacijskega prehoda na novo zakonodajo. To je po mojem mnenju tudi edina realna opcija, saj v **Sloveniji ni organizacije civilne družbe, ki ne bi bila organizirana decentralizirano, torej po regijah ali območjih**. Upoštevati je sicer treba, da ima tudi sedanja organiziranost določene pomanjkljivosti, ki bi jih kazalo postopoma odpraviti, vendar ne po poti trde centralizacije.

POPRAVEK

V prejšnji številki smo napačno pripisali, da je avtor članka Kaj drugega kot moje mnenje **Mitjan Vidmar**, član LD Grgar. Pravilen podatek je, da je član **LD Čepovan**, za kar se avtorju iskreno opravičujemo.

Uredništvo

Dopuščena naj bi bila možnost prilagodljivejše organiziranosti območnih lovskih zvez, sicer pa mora taka organizacijska struktura ostati v lovski organizaciji kot obvezen model, ki ga je treba v polni meri pozitivno izkoristiti.

Taka izhodišča so bila plebiscitarno sprejeta tudi na zadnjem izrednem občnem zboru LZS v Celju, ki je bil 10. 12. 2005. Morda je sedaj čas, da strnemo svoje vrste, presežemo in poenotimo stališča glede prihodnje organiziranosti v interesu večine članov in se lotimo razreševanja bistvenih vprašanj, ki so v sedanjem času postavljene

na pred lovsko organizacijo. Naj se ne delimo več na poražence in zmagovalce, kot je v uvodniku v januarški številki revije Lovec opozoril predsednik začasnega organa LZS, mag. **Emilijan Trafela**, temveč zakopljimo bojne sekire, s čimer bomo postali vsi zmagovalci. Naša lovška organizacija je v skoraj stoletni zgodovini prešla že prek mnogih čeri in je vedno uspešna najti pravo pot razvoja. Zato naj tudi sedanja, umetno ustvarjena razcepljenost ne bo ovira napredku, temveč zgolj spodbuda za še odgoornejše ravnanje.

Franč Koščak
Postojna

Interaktivni prijatelji

www.lovstvo.net/forum

Ze pred uvodnikom v Lovcu, 11/2005, ki ga je napisal nekdanji predsednik LZS **Bojan Lepičnik**, sem želel napisati nekaj o forumu, ki deluje na straneh Lovske zveze Slovenije. Hkrati bi nekako tudi želel opredeliti nekaj glavnih kritik, ob katerih potekajo debate na forumu.

Forum je javen in se ga torej lahko udeleži prav vsak, ki ima dostop do interneta. Ni pomembno, ali je lovec ali ne. Na njem se je pojavilo tudi veliko kritikov lovcev ter lova in raznih samooklicanih naravovarstvenikov. Napisanih je veliko strani raznih pljuvanj po lovcih in veliko bolj ali manj strpnih odgovorov nas, lovcev, na forumu. **Menim, da bi to morali večkrat pogledati odgovorni in nam tudi priznati koristi pri častnem zastopanju lovcev in njihove organizacije.** A kaže, da vidijo samo kritiko na njihov račun. Morali bi ga izkoristiti za komunikacijo s »civilnim prebivalstvom« oz. nelovsko javnostjo, saj je to tak medij, ki ga v zdajšnjem času spremlja res veliko ljudi.

V glavnem se kritike našajajo na lovske izkaznice in na neaktivnost pri »novem« zakonu o lovu ter o zadnjih

dogodkih na občnih zbora LZS, o katerih pa so kritike že bolj usmerjene na stanovsko revijo Lovec. Ne vem, kaj je tako pretresljivega in nerazumljivega, če se lovci pritožujejo, da (še) niso dobili izkaznic še eno leto po fotografiranju!? Kje je bil v tem času denar, ki je bil pobran na samem kraju fotografiranja ipd!? No, zdaj so izkaznice končno le priromale k večini lovcev. Nekaj kritik je bilo tudi na račun revije Lovec. Nekaj posameznikov očita, da se v reviji ne objavljajo članki, ki so napisani kritično do vodstva LZS. Tega sam ne morem trditi, ker nisem bil v taki situaciji, zdi se mi pa, da je tovrstne kritike glede na očitno problematiko res malo. Strinjam se, da se spodobi objavljati članke o raznih obletnicah v lovskih organizacijah, ampak prostor mora biti tudi za mnenjsko tematiko. Zelo malo je na primer opisanih preskusov, ki bi bili v pomoč lovcem. Prelistal sem Lovec zadnjih nekaj let in našel zelo malo poročil o raznih testih vseh vrst orožja, nožev, optike, streliva ... To pa je v revijah (res bolj komercialnih), ki jih tudi prebiram, ustaljena praksa. Slišal sem zagovore, da ima pač vsak možnost napisati članek in bo

objavljen v Lovcu. Ampak posamezniki pač ne moremo tako hitro tekmovali z LZS. Podjetje prav gotovo raje posodi ali prinese testni primerki nekomu, ki pride iz zveze, kot pa neznanemu posamezniku lovcu.

Marsikatero podjetje bi si prav gotovo želelo »brezplačno« (beri prikrito) reklamo za svoj izdelek, ki bi bil ustrezno opisno predstavljen 22.000 lovcem. Tako jim verjetno tudi ne bi bilo težko podariti nekaj streliva, da bi opravili kak primerjalni test na za to primernem strelišču in s primernimi instrumenti. V vrstah imam tudi dovolj strokovnjakov, ki so sposobni to strokovno opraviti in napisati.

Na forumu je bila po objavljenem uvodniku B. Lepičnika opravljena tudi anketa o starostni strukturi udeležencev. To nas je zanimalo zaradi obtožbe, da smo prisotni najverjetneje samo mladi, ki pač drugje ne pridemo do besede (izraza). Rezultati so pokazali naslednjo starostno strukturo: 19–29 let 50 % (n = 52); 30–39 let 23 % (n = 24); 40–49 let 18 % (n = 19); 50–59 let 6 % (n = 7). Torej ni res, da smo v glavnem sami mladi! Seveda pa je to odvisno od razvrstitve, ki si jo postavi določena oseba. Je pa razumljivo, da nas je večina, ki tudi pretežno uporabljamo internet. Prepričan sem, da je bilo pričakovati, da je starejših manj prisotnih na forumu.

Vse uporabnike na forumu vodijo tudi različne ideološke dogme, tako da ni vedno nekega splošnega konsenza. Tako je tudi prav, saj je forum namenjen, da čim prej spregovorimo o različni problematiki. In po pogovoru poskušamo priti do skupnega dogovora. S pomočjo foruma lahko izvemo marsikaj o raznih zadevah, povezanih z lovstvom, in v manjši meri tudi o čem takšnem, kar ni povezano s samim lovom. Tako se na forumu razpravlja o: lovski zakonodaji, orožju, strelivu, optiki, kinologiji, turizmu, divjadi ... Kar koli vpra-

šaj, navadno dobiš informacijo iz prve roke od osebe, ki že ima izkušnje s problematiko, ki zanima posameznika; torej je forum deiktichen. Prek foruma se je sklenilo tudi že kakšno prijateljstvo. Veliko jih je prav gotovo sklenilo »interaktivno« prijateljstvo, nekaj pa tudi osebno. V teh časih je to v lovstvu zelo pomembno, kajne!?

Za same spletne strani LZS, ki so iztočnica za dostop do foruma; lahko ocenim, da so zelo slabo ažurirane. Le vsakih nekaj mesecev je dodana kakšna nova tema, stare pa se ne dopolnjujejo. Tudi lovstvo v Sloveniji mora iti naprej in ne sme ohranjati kontinuitete. Premiki so bili storjeni in zdaj se pričakuje, da bo šlo vse le še naprej in da ne bo obstalo na mrtvi točki. Iztočnice so bile dane, le še nekaj zanesenjakov je potrebnih, ki bodo peljali to naprej!

Odprtje foruma je zato prav gotovo ena boljših stvari, ki so se v zadnjem času zgodile pri nas v lovstvu, saj družijo prijetno s koristnim. Tako bi prihodnjemu vodstvu LZS predlagal, naj se tudi samo pojavlja na forumu in pomaga (sodeluje) pri raznih razpravah, saj bi se moralo zavedati, da je uporabnikov vedno več, v prihodnje pa se bo število »sogovornikov« prav gotovo le še zelo povečalo. Le tako bomo dosegli sporazum in marsikatero zadevo rešili brez prerekanja. Zaenkrat pa je še vedno čutiti omalovažujoč odnos do uporabnikov, saj moramo za vsako spremembo, ki jo izrazimo, nekaj mesecev čakati administratorja, da jo usliši. Tako nas zaenkrat na forumu vodstvo LZS še precej potiska ob rob. Bi pa ob tej priložnosti pozval in povabil tudi druge lovce ali nelovce, ki jih zanima področje lovstva, naj se, če le imajo možnost, udeležijo tudi razprav na forumu. Tako bodo kaj izvedeli ali pa svoje znanje ponudili drugim uporabnikom.

(Vir in iztočnica: www.lovstvo.net/forum/ 24. 12. 2005)

Blaž Kuček
LD Kog

Foto: M. Vogrin

Ugotavljanje številčnosti in načrt odstrela poljskega zajca v ravninskem lovišču

*Poljski zajec (*Lepus europaeus*) izvira iz stepske pokrajine, od koder je sledil človekovi ekstenzivni poljedeljski kulturi in se tako razširil tudi na zdajšnji srednjeevropski prostor. Prisoten je v nižinah in na gričevnatem (kolinskem) svetu na pretežno kmetijskih, to je neurbanah območjih. Evropski areal njegove razširjenosti sega od polarnega kroga (66,5 ° SGŠ) do Sredozemskega morja in od severa Španije do Urala. Poljski zajec kot prilagodljiva živalska vrsta še vedno živi povsod in je ponekod tudi številčno dobro zastopan v t. i. ohranjeni kulturni krajini.*

Uvrstitev na listo ogroženih vrst?

Gibanje odstrela poljskega zajca v Sloveniji od leta 1962 naprej je prikazano v **grafikonu 1** (vir: LZS, 2001 in ZGS, 2005). Iz prikaza je razvidno, da je v odstrelu zajcev zaznati splošni trend zmanjševanja. Če upoštevamo domnevo, da so podatki o odstrelu tudi odraz stanja v populaciji, lahko sklepamo, da je bil poljski zajec v desetletjih prejšnjega stoletja sicer zelo pogostna vrsta, do zdaj pa je številčno zelo nazadoval. Vzroki za to so kompleksne narave in splošno znani. Najpomembnejši so tisti, ki so poljskemu zajcu omogočili zdajšnjo razširjenost v srednji Evropi. To so predvsem spremembe v življenjskem prostoru in iz tega izhajajoče posledice: od zmanjšanja obsega in primernosti habitatov pa vse do vpliva plenilcev.

Mnogi evropski avtorji in tudi lovski praktiki, ki se intenzivno ukvarjajo s pro-

blematiko poljskega zajca, poudarjajo ravno pomen vpliva slednjih, to je plenilskih vrst in v okviru teh predvsem talnih plenilcev, prvenstveno lisice. Zaradi tega dejstva je v grafikonu primerjalno prikazan tudi odstrel lisice. V zadnjih letih je bil v Sloveniji odstrel lisice že celo večji kot odstrel poljskega zajca. Enako stanje izkazuje statistika odstrela male divjadi v Nemčiji, začuda pa ni tako tudi v Avstriji, kjer je odstrel lisice, vsaj zadnjih pet let, konstanten in še daleč (!) pod nivoom odstrela poljskega zajca in fazana.

Kot živalska vrsta je dandanes zajec lovna vrsta divjadi, pri lovu nanj pa je treba upoštevati regionalne in lokalne razmere v loviščih. Vsekakor je poljskega zajca v loviščih bistveno manj, kot ga je bilo. Ali je številčno stanje zajca takšno, da bi ga bilo treba pred odstrelom popolnoma zavarovati ali ne, so mnenja strokovne javnosti deljena. V mnogih območjih se je lovstvo samo, prostovoljno, odpovedovalo lovu na zajca. Štetje zajcev zaradi ugotavljanja številčnosti in

letnega prirastka v loviščih je pokazalo, da je vpliv lova na zajca daleč manj pomemben v primerjavi z drugimi vzroki naravne in nenaravne smrtnosti. Še dandanes so lovišča v srednji Evropi pa tudi v Sloveniji, v katerih je številčnost zajcev ustrenejša, predvsem zaradi učinkovitejših kontrole številčnosti plenilskih vrst in sorazmerno ugodnih okoljskih razmer. Znani rek, kjer ni divjadi tudi ni lova, tu povsem velja. Zakonitost, ki še toliko bolj velja v primeru poljske divjadi, ki praviloma izkazuje visoko stopnjo zvestobe svojemu domačemu okolišju. Namreč: če je lov male divjadi eno leto v obsegu, ki je večji od letnega prirastka, potem je to zagotovo opazno v višini odstrela že takoj naslednje leto ali pa najpozneje v letih, ki temu sledijo. Edino, kar potem še pomaga ohranjati nivo odstrela, je umetno dodajanje divjadi za lov iz umetne vzreje. Zato je zelo bistveno, predvsem za poljskega zajca, **vsakoletno tekoče ugotavljanje številčnosti in končnega letnega prirastka.**

Ugotavljanje številčnosti poljskih zajcev

Morda je za koga preštevanje divjadi v sodobnem času in na pragu 21. stoletja čudno, če pa želimo pridobiti dejanske podatke o številčnem stanju populacije, drugače tudi ni mogoče. Pri tem je najpomembnejša izbira **primerne metode**, če seveda obstaja, oz. prilagoditev najprimernejše metode konkretnim lokalnim razmeram. V ravninskih loviščih z majhnim deležem gozda je za poljskega zajca zelo uporabna metoda **nočnega**

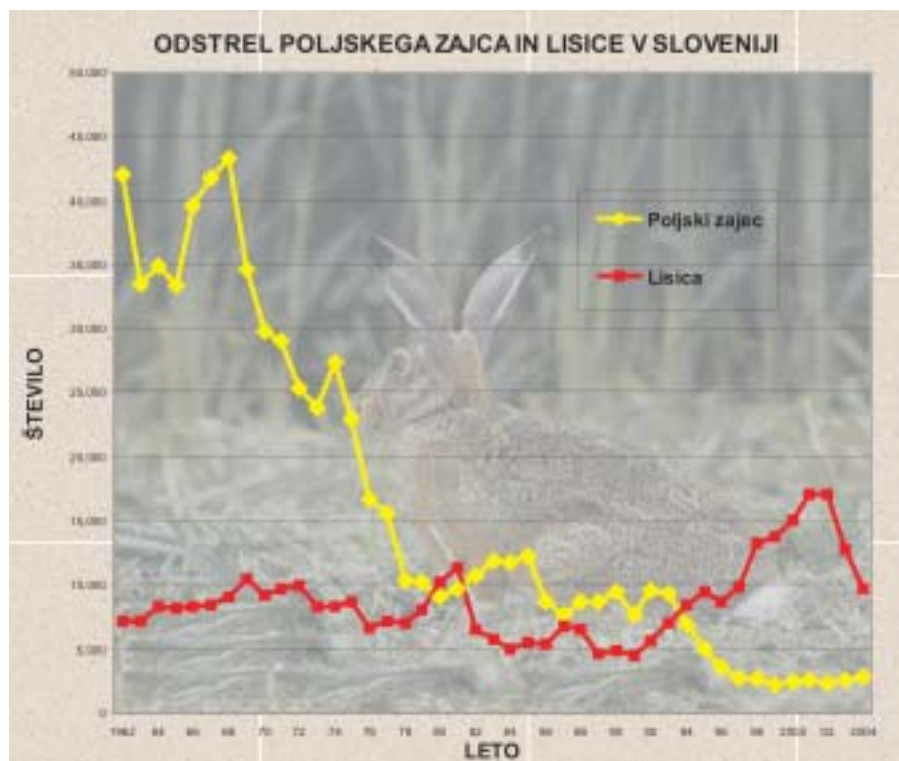
štetja z lučjo. To je že dlje znana in preizkušena metoda, s katero je mogoče zajeti zajčji stalež s sorazmerno veliko natančnostjo. Metodika temelji na predpostavki, da je zajec vrsta z izrazito nočno aktivnostjo. Zajce je takrat, upoštevaje stanje in višino rastlinstva, mogoče prešteti iz počasi vozečega se (terenkega) avtomobila s pomočjo žarometov. Proge, na katerih štejemo, morajo biti določene pred štetjem in se zaradi primerjave med leti ne smejo spreminjati. Štetje opravimo spomladi in jeseni (glej metoda štetja).

Načrtovanje odstrela

Resno in odgovorno načrtovanje odstrela poljskega zajca bi moralo izhajati iz konkretnih vsakoletnih jesenskih razmer v loviščih oz. celo v njihovih delih. V delih lovišč zato, ker so v Sloveniji lovišča sorazmerno velika, razmere za zajca znotraj lovišča pa so lahko zelo različne; t. i. dobri zajčji predeli so lahko samo v delu lovišča. Za metodo nočnega štetja je potrebna minimalna taksacijska površina 200 ha (glej metodo).

Predvsem pri mali divjadi se lahko od spomladanskega do jesenskega časa pojavi več dejavnikov, ki neposredno in odločilno vplivajo na letni prirastek. Zato je spomladi načrtovanje odstrela male divjadi lahko samo okvirno. Prirastek je dejansko povečanje številčnosti znotraj leta v razmnoževalnem času. To je neto razlika med rodnostjo in smrtnostjo (bolezni, promet, plenilci), ki je določena s številom do jeseni preživelih mladih in starih zajcev. Šele ko je ugotovljen določen prirastek, lahko računamo tudi z dejanskim lovom na zajca. Brez nevarnosti, da bi posegli v temeljno številčnost, lahko z odstrelom izkoristimo največ do višine letnega prirastka, razen, če je cilj zmanjšanje populacije, kar pa bo pri poljskem zajcu in pri mali divjadi nasploh redek primer. **V letih brez omembe vrednega prirastka in pri majhni spomladanski ter jesenski številčnosti bi morali lov na zajca povsem opustiti.** Posebno stanje nastane v revirjih z veliko spomladansko številčnostjo, vendar brez letnega prirastka. V takem primeru naj bi jeseni kljub temu opravili načrtovan (določen) obseg lova zajcev, ker je v takem primeru verjetno številčnost zajcev dosegla zgornji nivo zmogljivosti, t. i. zasičenost življenjskega prostora in zato prirastka ni mogoče pričakovati (Arnold in Klansek, 1998). Strokovnjaki iz Sp. Avstrije (Dutter, 2005, ustno) ugotavljajo, da se z lovskim izkoriščanjem tega naravnega vira zdravstveno stanje osebkov in s tem vitalnost populacije le izboljšujeta.

Zato je potrebno večletno poznavanje gibanja številčnosti zajcev v lovišču.

Primerna metoda za ugotavljanje številčnosti zajcev v ravninskih, t. i. poljskih loviščih je predstavljena v okviru in je povzeta po nemškem viru, ki si ga je mogoče ogledati na spletnem naslovu www.tiho-hannover.de/einricht/wildtier/wild.htm. Metoda je preizkušena v nemških in avstrijskih loviščih, kjer je, vsaj v loviščih, ki se resno ukvarjajo z gojitvijo poljskega zajca, tudi dejansko v rabi. Ima samo eno slabo lastnost: za njeno izvedbo sta potrebna volja in čas. Razen kartnega dela je potrebna oprema, ki jo praktično premore in ima doma vsak lovec.

Primer, kolikšen bi naj bil oz. je lahko dejanski odstrel zajca, je odvisno od spomladanske številčnosti in letnega prirastka ter je navedeno v nadaljevanju (**preglednica 1**). Ob tem je treba opozoriti, da je primer povzet po preglednici, ki so jo za razmere v Spodnji Avstriji pripravili strokovnjaki z Veterinarsko-medicinske univerze z Dunaja. Nekritično prenašanje v vsa srednjeevropska lovišča je seveda strokovno nedopustno, menimo pa, da lahko kot temelj primerjalno služi tudi za slovenske razmere in še posebno za tista ravninska lovišča, kjer se želijo

intenzivneje ukvarjati s poljskim zajcem.

Preglednica 1 se nanaša na t. i. »zajčjo« lovno površino, ki ni nujno enaka celotni površini lovišča. Kolikšna bi morala biti minimalna zajčja površina, pa ni navedeno; vsekakor mora biti že zaradi ugotavljanja številčnosti velika najmanj 200 ha.

Iz preglednice 1 lahko sklepamo:

- **praviloma bi bil lov zajcev mogoč šele, ko je ugotovljena spomladanska številčnost ≥ 25 zajcev/100 ha, prirastek pa ≥ 40 % (mogoč odstrel okrog 3 zajce/100 ha);**
- **v primeru, da je spomladanska gostota > 75 zajcev/100 ha, ugotovljeni prirastek pa 100 %, je mogoč odstrel celotnega prirastka oz. 50 % jesenske številčnosti.**

Po tej preglednici pa lov ni mogoč (upravičen) v primeru zelo nizke spomladanske gostote (manjše od 25) in majhnega letnega prirastka (manjšega od 40 %). Kot praktično usmeritev za upravičenost lova omenjena avtorja navajata mejo ugotovljene jesenske številčnosti, ki je večja od 30 zajcev/100 ha.

Preglednica 1:

Mogoč odstrel poljskega zajca v i/100 ha

(Arnold, Klansek, 1998)

Prirastek v % od spomlad. številčn.	Spomladanska gostota zajcev/100 ha		
	25–50	50–75	75–100
20 %	0	3–5	7–10
40 %	2–4	10–16	19–25
60 %	4–8	20–30	33–45
80 %	7–14	27–40	51–68
100 %	10–20	35–53	75–100

30 zajcev/100 ha je resničnost!

Navedba, da je zahtevana gostota jesenske številčnosti najmanj 30 zajcev/100 ha spodnja meja za upravičenost lova, se nam morda lahko zdi iluzorna, vendar je resnična! V Spodnji Avstriji, npr. v okolici St. Pöltna, so taka lovišča in smo jih tudi obiskali. Ne bi verjeli, če ne bi doživeli, bi rekli. Idejni in operativni vodja enega izmed t. i. poskusnih revirjev za malo divjad v deželi Niederösterreich, g. **Dutter**, nam je lani z veseljem pokazal tako resničnost. To je lovišče, ki obsega okrog 500 ha lovne površine in z letnim odstrelom 200–300 zajcev (povprečno 50/100 ha!). Če si lahko izposodimo njihovo trditev, velja za lovce v tamkajšnjem lovišču »*Niederwildhege harte aber schöne Arbeit.*« (»Gojitev male divjadi je težko, a lepo delo!«) Pri tem pa z navedbo, da obstajajo tudi 'boljša' zajčja lovišča. Vendar menim, da takšno stanje meji že na nena ravne 'živalske vrtove' na prostem.

Tudi na Slovenskem so še podobni zajčji revirji, npr. v pomurskem, ptujsko-ormoškem ali ljubljanskem območju, zato po primere tovrstne prakse ni nujno treba hoditi samo na tuje.

Kot pripomoček za boljše upravljanje ...

Moj prispevek je v večji meri povzetek dela tujih strokovnjakov, ki delajo na področju male divjadi, in je predstavil praktične izkušnje v razmerah, ki so zelo podobne slovenskim. Njegov namen je, da ga vzamemo kot pripomoček za prihodnje upravljanje s poljskim zajcem kot vrsto divjadi, za katero ne želimo, da bi jo morali uvrstiti na spisek ogroženih vrst in tako tudi pred lovom zavarovanih vrst. Da je metoda razvita drugje, pa ne bi smelo biti ovira, da je ne bi pri praktičnem lovskem delu odgovorno uporabljali tudi na domačih tleh; nasprotno, s pridom bi jo morali le izkoristiti!

Branko Vajndorfer

ZGS, OE Murska Sobota
branko.vajndorfer@zgs.gov.si

Viri:

1. Arnold W., Klansek E. (1998): Bejagungsplanung beim Feldhasen, Weidwerk 3/98.
2. Mehle J., (2001): Kako do večje številčnosti poljskega zajca, Lovec, 7–8/2001.
3. Spittler H., (2001): Situation des Feldhasen in Nordrhein-Westfalen und Ursachen für den Streckenrückgang, NUA-Seminarbericht Band 7, Natur- und Umweltschutz-Akademie NRW.
4. Vierhaus H., (2001): Warum steht der Feldhase auf der Roten liste, NUA-Seminarbericht Band 7, Natur- und Umweltschutz-Akademie NRW.
5. <http://www.jagd-bayern.de/13m.htm>
6. <http://www.tiho-hannover.de/einricht/wildtier/wild.htm>

METODA ŠTETJA ZAJCEV

1. Priprava na štetje:

- karta revirja v merilu 1 : 10.000;
- TP (= taksacijska površina) je tista pregledana (presvetljena) površina, ki služi izračunu gostote populacije. Ugotovimo jo tako, da doseg žarometa (okrog 150 m) pomnožimo z dolžino prevožene proge;
- TP mora znašati najmanj 200 ha;
- TP mora predstavljati presek povprečnih razmer (biotopskih in rabe tal);
- za točno določitev prog (s prostim očesom viden 150 m prosti pas) prevozimo TP ob dnevni svetlobi in proge vrisemo na karto. Na karto vrisemo še omejeke, skupine grmovja, ograje in večje grbine, ki omejujejo pregled.

1.1 Načini vožnje pri štetju:

- a.) *ravna proga*: enostransko (desno) presvetljevanje pri vožnji tja in nazaj (povratno po isti progi);
- b.) *zaključena proga*: po prevoženi progi se vrnemo na isto točko izhodišča (npr. v smeri ure).

Zaradi podvajanja prešteti osebkov (i) mora odmik med progami znašati najmanj 2,5-kratno razdaljo dosega žarometa, to je okrog 400 m.

2. Oprema:

- *žaromet*: priključek v avtomobilu 12 V, 55 W, H3 (žarnica);
- *karta revirja*: pregledna karta 1 : 25.000 z vrisanimi progami;
- *vozilo*: po možnosti z dvignjenim položajem sedeža (boljši pregled);
- *obrazec*: za vnos podatkov med vožnjo (obrazec dosegljiv na spletu: www.tiho-hannover.de/einricht/wildtier/wild.htm);
- *daljnogled*: za razločevanje v dvoumnih primerih, sicer pa ni nujen.

3. Časovni načrt:

- *spomladi*: marec-april, prilagojeno lokalnim razmeram, na kmetijskih površinah vedno v začetku rasti rastlinja;
- *jesen*: oktober-december, vedno pred lovom. Najboljši termin je po končanem spravilu pridelkov (kruze, pese), vendar preden vmesni posevki zrastejo previ-soko;
- *začetek*: okrog 1,5 ure po sončnem zahodu;
- *trajanje*: največ 3 ure (koncentracija opazovalcev);
- *števni termini*: opravimo najmanj 2 štetji (skupaj 4 na leto), ki si sledita v največ 10-dnevnem presledku. Pri prevelikem odstopanju števnih rezultatov opravimo še 3. štetje.
- *3. štetje*: dodatno štetje je potrebno, če rezultata obeh štetij nista znotraj določenega intervala. Le-ta je določen s sredino obeh štetij (M) $\pm 25\%$ od te sredine. Primer, ko je potrebno 3. štetje.: 1. štetje = 10 zajcev, 2. štetje = 30 zajcev, sredina M = 20; 25% od sredine (M) = 5 zajcev. Interval = 20 ± 5 oz. 15–25 zajcev; štetje ponovimo, ker so v našem primeru rezultati zunaj tega intervala.

4. Izvedba:

- pri štetju sodelujeta najmanj 2 osebi;
- presvetljevanje proge na sovoznikovi (desni) strani pravokotno na smer vožnje;
- zagotoviti čim enakomernejšo hitrost vožnje (konstantno počasi);
- štejemo vse zajce, opažene v pravokotnem snopu žarometa, ki so vidni s prostim očesom;
- po možnosti opažene zajce uvrstimo v ustrezen tip rabe tal (kultura);
- spomladi tisto leto položene zajce (zelo majhni po velikosti!) odštejemo (ne štejemo!) zato, ker ugotavljamo osnovno številčnost pred razmnoževanjem;
- dodatno lahko zabeležimo druge vrste divjadi (srnjad, lisica, jerebica, fazan, kune ...);
- ocena vremenskih razmer na podlagi vnaprej pripravljenih kategorij;
- *neprimerne vremenske razmere za štetje*: sneg, močna luna, dalj časa trajajoče močno deževje, soparno in megleno, zelo močan veter. Če takšne razmere nastanejo med štetjem, ga moramo prekiniti in ponovno opraviti v ustreznem terminu.

5. Številčnost oz. gostota:

Iz števila prešteti zajcev v določenem letnem času (= srednja vrednost vseh štetij) in presvetljene površine izračunamo gostoto zajcev/100 ha.

Da bi zmanjšali škode od divjih prašičev na travnikih

Nov pripomoček za zmanjševanje škod

V letošnji 22. številki nemške lovske revije Pirsch je bil objavljen članek z naslovom *Auf den Geschmack gekommen*, v katerem piše o rezultatih testiranja novega izdelka, ki se pojavlja na tržišču pod nemškim imenom Schwarzwild Additiv = dodatek za divje prašiče v tekoči obliki.

Revija Pirsch je skupaj z nekaterimi poklicnimi lovci in zakupniki revirjev testirala proizvod v praksi. Zato bomo tudi za naše lovce predstavili prevod rezultatov, ki bodo zagotovo zanimivi, saj se tudi v Sloveniji soočamo z vedno večjo številčnostjo divjih prašičev, o čemer pričajo odstrel pa tudi vedno večje škode na kmetijskih površinah. Dodatno naj omenimo, da je uporaba dodatkov h krmi za divjad v posameznih zveznih deželah v Nemčiji zelo različno opredeljena: od popolne prepovedi do prav nobenih omejitev.

V uvodu zapišimo, da je to izdelek oz. proizvod, s katerim se zmanjšuje potreba divjih prašičev po ritju na travnih površinah. O tem pojavu je bilo v lovskih revijah že veliko napisanega. Na podlagi dognanj o prehranskih značilnostih divjih prašičev je leta 2002 dipl. biol. **Hans-Werner Siebeneicher** skupaj z lovskim mojstrom **Geroldom Wandelom** pripravil že imenovani dodatek. Predhodno so bila opravljena številna opazovanja in raziskave na divjih prašičih, ki so bili uplenjeni izključno pri ritju travnih površin.

Različne raziskave so pokazale občutno pomanjkanje za domače in divje prašiče zelo pomembnega **vitamina B12** in življenjsko pomembnih **asencialnih aminokislin**, ki jih divji prašiči lahko pridobijo izključno z uživanjem živalskih beljakovin, pretežno v obliki ogrcev, hroščev

njihovih ličink in različnih drugih nevretenčarjev. Prej omenjenemu biologu je uspelo pridobiti vitamin B12 z ekstrakcijo iz modrih alg, kar pa je rastlinski proizvod. Tako pridobljenemu vitaminu B12 so v omenjenem proizvodu v zapletenem procesu primešane še različne esencialne aminokisline, pridobljene na podlagi bakterijske fermentacije.

Uporaba

Krmo za divje prašiče (koruza, želod, žito), ki se uporablja na t.i. *privabljalnih in preprečevalnih krmiščih*, lahko poškropimo s proizvodom in premešamo. Za 10 litrov krme zadostuje približno 200–250 ml dodatka. Tako »oplemeniteno« krmo položimo v korita, krmilne valje ali avtomatske krmilnice. Pri tem je pomembno, da krma z dodatkom ni preveč izpostavljena sončnim žarkom, sicer se

učinek vitamina B12 zmanjša, saj razpade zaradi premočnega vpliva UV žarkov. Pri krmljenju moramo upoštevati tudi zakonska določila in omejitve, ki veljajo v določenih deželah ali v posameznih območjih.

Ugotovitve v poskusnih loviščih

Na zahtevo iznajditelja oz. njegovega biroja za biologijo divjih živali ter proizvajalca podjetja **Hagopur** (ki je znano po proizvodnji različnih odvrtač proti divjadi) je bilo kot poskusno lovišče izbrano lovišče gozdne uprave Oettingen-Spielberg na Bavarskem, kjer je testiranje potekalo od februarja 2004 naprej. V zadnjih letih je bil povprečni letni odstrel v tem lovišču 250 divjih prašičev. V lovišču gozdove, za katere so značilni velikopovršinski smrekovi nasadi ter obenem

tudi dobro naravno pomlajevanje, obkrožajo številna žitna polja in travnike. V njem so v času nevarnosti ritja na travnih površinah vso krmo za divje prašiče vsak dan poškopili z dodatkom.

V času poskusa je bilo v vzhodnem delu lovišča, velikem približno 400 ha, 6 večjih tropov divjih prašičev in nekaj posameznih živali. Pred začetkom uporabe dodatka (v času od oktobra do marca) so bile pogoste razritine na travnih površinah, in sicer velikosti do 2 ha. Tovrstne odškodnine so zakupnika lovišča stale od 3.000 do 4.000 € na leto. Poleg tega je bilo potrebno tudi izredno veliko časa za okrepljen lov na omejenih površinah.

V nasprotju s tem delom lovišča pa v drugih predelih niso uporabljali dodatka h krmi, torej so bila to nekakšna primerjalna območja. Medtem ko so se razritine in s tem škode na primerjalnih površinah neprestano ponavljale, so ostale površine, kjer smo v neposredni bližini krmili z dodatkom, nedotaknjene. In to kljub dejstvu, da je številčnost divjih prašičev ostala praktično nespremenjena, saj smo na površini tega dela revirja v neposredni bližini travnih površin na približno 300 ha površine oktobra 2004 na skupnem lovu uplenili 43 divjih prašičev.

Poskusni lovišči 2 in 3

Podobna opazovanja so bila opravljena tudi v dveh loviščih na spodnjem Bavarskem, kjer so divji prašiči prav tako stalno prisotni. Za nižinsko lovišče s površino 150 ha, ki ga obdaja več kot 6.000 ha gozdnih površin, je značilna intenzivna kmetijska proizvodnja. Približno 20 ha od celotne površine so površine v mirovanju, posajene z mešanico detelje. V omenjenem lovišču so na čakanju na leto uplenili približno 45 divjih prašičev.

Tudi tod so dodatek h krmi začeli uporabljati februarja leta 2004. Od tedaj do zdaj so se škode zaradi ritja na površinah v mirovanju zmanjšale

za okoli 80 %. V sosednjem lovišču, (30 ha), kjer se izmenjujejo gozdne in kmetijske površine, s katerim gospodaristi lovski upravičenec, je približno 50 ha travnih površin, na katerih pridelujejo seno in travno silažo. Tudi tod lovijo divje prašiče na čakanju; na leto uplenijo približno 25 živali. V času od februarja 2004 do konca poskusne dobe, torej do oktobra 2005, so v obeh loviščih uplenili več kot 100 divjih prašičev (od tega približno 75 % mladičev in ozimcev). V preteklosti so divji prašiči na leto razrili do

Foto: K. Schneider

20 ha travnih površin, na katerih je bilo večinoma treba travo sejati na novo.

V obeh loviščih so dodatek uporabljali v majhnih količinah (koruzo so poškopili s stekleničko z razpršilom), a redno na dovoljenih krmiščih. Divji prašiči so koruzo z dodatkom sprejeli brez odlašanja, pravzaprav požrešno. Škoda na travnih površinah se je zmanjšala zgolj na nekaj neproblematičnih primerov, in sicer za približno 85 %. Domači lovci celo domnevajo, da so škodo povzročili divji prašiči, ki niso zaužili krme z dodatkom.

Hvalevredno je tudi dejstvo, da sta se tudi dve sosednji lovišči, kjer prevladujejo gozdne površine z vmesnimi travniki, ki sta zelo zanimivi za divje prašiče, vključili v poskus.

Po naših dosedanjih ugotovitvah kaže, da lovci lahko uporabijo dodatek h krmi predvsem v času, ki je za razritine najbolj nevaren – torej od začetka septembra do aprila, v vlažnih letih pa tudi maja in junija. Če divji prašiči redno obiskujejo krmišča (naj si bo privabljalna ali preprečevalna), lahko začnemo doda-

skupnosti za gospodarjenje (razni bazeni, gojitvene skupnosti ...). Na večji površini se uporablja krma z dodatkom, večje so možnosti za uspeh. Pa še to, o čemer se je že večkrat razpravljalo: uživanje jeter uplenjenega ozimca, ki se je prehranjeval s koruzo z dodatkom, ni pokazalo prav nobenega priokusa (kar dokazuje tudi priložena izjava prof. dr. **Ludviga von Meyerja** iz forenzičnega toksikološkega inštituta za sodno medicino Univerze Ludvig-Maximilian iz Münchna.

Povzetek izjave:

Dokončno lahko do danes (konec oktobra 2005) ugotovimo, da je dodatek za divje prašiče izjemno primerno sredstvo za zmanjševanje škod na travnih površinah. Vendar, in na to posebej opozarjamo, si moramo lovci kljub temu pripomočku še nadalje prizadevati za uravnavanje številčnosti divjih prašičev.

Kot nekakšna omejitev v dosedanjem poskusu se lahko izkaže tudi dejstvo, da v tem času v vseh poskusnih loviščih tudi ni bilo pravega obroda gozdnega drevja. Zato še ne moremo trditi, da bi sicer privlačen vonj tega dodatka divje prašiče privabil na krmišča tudi tedaj, ko bi bil za divje prašiče izredno privlačen poln obrod hrasta in bukve (želoda in žira). Prav tako ne moremo predvidevati, če (in kdaj oz. kako dolgo) učinkuje (poteka) nalaganje vitamina B12 v jetrih. Ta vitamin se namreč v tem organu nalaga do svojega nasičenja in se v primeru večjih količin tudi izloča.

Letošnjo jesen je bil (velja le za prej naštet lovišča) dober obrod želoda, zato z nestrpnostjo pričakujemo rezultate učinka dodatka h krmi. Divji prašiči se seveda intenzivno hranijo z želodom. V obeh loviščih 2 in 3 že nastajajo manjše škode na travnih površinah, vendar še ne moremo trditi, da so to razritine v večjem obsegu. V okvirih poskusa pa smo v obeh loviščih testirali, da avgusta in septembra nismo krmili s hrano z dodatkom. S tem smo začeli šele v začetku oktobra. Kot se je pokazalo, je bilo to

prepozno, saj so divji prašiči s koruznih njiv po žetvi prešli neposredno v gozd, na želod. Krmišča so bila zelo slabo obiskana, tako da so divji prašiči doslej zaužili zelo malo krme z dodatkom.

Ker smo prepričani v uspeh, nameravamo z uporabo dodatka pri krmljenju nadaljevati v prihodnje na celotnem območju gozdne uprave Oettingen-Spielberg. Prav tako bomo z uporabo nadaljevali tudi v vseh drugih loviščih, kjer smo dodatek preskušali že sedaj, in tudi v sosednjih loviščih, o čemer bomo lovce spet seznaniли prek lovskih medijev.

Še nekaj poročil lovskih upravičencev, ki so uporabljali dodatek h krmi

– **Lovišče v deželi Baden-Württemberg (3.000 ha):** Od kar uporabljamo doda-

tek, so se škode na travnih površinah zmanjšale za približno 80 %. Uporabo priporočamo. (Oscar Reichmann).

– **Deset revirjev v okrožju Kronach (4.600 ha):** Vsi lovski upravičenci so dodatek uporabljali v času od zgodnje pomladi do sredine junija 2005. V nasprotju s prejšnjim letom v tem obdobju ni bilo nobenih omembe vrednih škod na travnikih. Nepričakovano pa so se škode na večjih površinah pojavile v sredini septembra, zato smo v začetku oktobra začeli s ponovno uporabo dodatka. Pri poskusu nameravamo sodelovati tudi v prihodnje. (Klaus Riedel).

– **Lovišče v zvezni deželi Hessen (850 ha):** Koruzo z dodatkom smo uporabljali od 15. marca do 1. junija 2004. V tem času niso več nastajale škode na travnih površinah. Leta 2005 dodatka nismo uporabljali, saj

je bilo doslej manj škod (E. Tomaszewski).

– **Lovišče v zvezni deželi Hessen:** krmišča so izredno obiskana. Škode na travnih površinah so se zmanjšale za najmanj 80 % v primerjavi z minulimi leti. (Peter Lehmann).

– **Lovišče v zvezni deželi Rheinland-Pfalz (800 ha):** Uporaba dodatka je zelo preprosta. Trije kilogrami koruze na krmišče so več kot dovolj. Krmiti je treba na celotni površini lovišča. Dosedanje škode na travnih površinah v pozni jeseni, potem od februarja do aprila in po prvi košnji v sredini maja so praktično enake 0. Izjema: mišje luknje so razrite kot prej. (H. M in I.).

– **Gojitveni bazen Diez v zvezni deželi Rheinland-Pfalz:** Dodatek smo redno uporabljali na celotnem območju gojitvenega bazena v desetih loviščih od začetka oktobra 2004 naprej. V zelo kratkem času so se škode na

travnih površinah občutno zmanjšale in so ostale na sprejemljivi ravni vse do tlej, ko je deželna vlada prepovedala uporabo tega dodatka. Upamo, da bo uporaba dodatka v čim krajšem času zopet dovoljena, tako da bomo škode zaradi divjih prašičev zopet uspeli ustrezno zajezi. (i. A. za Otto Schmidt).

– **Lovišče 450 ha:** Odkar uporabljamo dodatek, so se škode na travnih površinah – brez lovske latinščine – drastično zmanjšale. (B. in S.)

Ne da bi želeli preseči namen zgolj posredovati nepristransko informacijo ali da bi se morda želeli spustiti celo v sfere prikritega oglaševanja, naj za naše lovce navedemo le, da proizvod, ki je že na voljo na nemškem in avstrijskem tržišču (v 5-litrskih plastičnih posodah, kar zadostuje za približno 200 kg krme), pri enem od prodajalcev stane 42,95 €.

Prevedel: mag. Janko Mehle

DVANAJST MESECEV V PRAŠIČJEM REVIRJU (X.)

FEBRUAR – Na krmiščih redne gostje breje svinje – Škode na njivah z oziminami – Na krmiščih odstrelujemo le ozimce

Vremenske razmere so odvisne tudi od značaja, to je lege in nadmorske višine lovišča. V ravninskih, južnejših legah so temperature in snežne razmere drugačne kot v sredogorju in visokogorju. Splošno velja, da so konec meseca v sončnem vremenu in vse daljših dnevih razmere prijaznejše in privlačnejše, kar divji prašiči izkoristijo za zadrževanje na prisojnih legah.

Sicer odvisno od naravnih prehranskih možnosti, pa vendar: visoko breje svinje redno prihajajo na krmišča, saj za hitro rast plodov potrebujejo tudi več hrane.

Pogosto naletimo na izrite gnile drevesne šture in večje kamne. To so mesta, kjer divji prašiči najdejo hrošče, ličinke in črve. Hranijo se tudi z gnijočim lesom, ki vsebuje tako potrebne prvine v

sledovih. Lakota jih prisili tudi na njive, kjer lahko na ozimih polovijo obilico miši, povzročijo pa tudi veliko škodo.

Večina svinj je visoko brejih. Pred poganjem lanske mladice odženejo, vendar pa jih pozneje, po tednu, dveh ponovno sprejmejo v trop oziroma družinsko skupnost.

Zlasti moški ozimci postajajo vedno bolj samostojni in samozavestni, s tem pa tudi manj previdni. Merjasci, zlasti mlajši in nepotešeni, še oprezajo za zadnjimi bukočimi se svinjami. Starejši merjasci so zelo shujšani in dolgo časa preležijo. Z odstrelom na krmiščih moramo prenehati; odstrel naj bo dovoljen zgolj v razredu ozimcev.

(Nadaljevanje prihodnjič)
Blaž Krže

Foto: K. Schneider

Foto: Foto Spring – MB

Srečanje Koordinacijskega odbora CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo v Sofiji

Redno letno srečanje Koordinacijskega odbora (foruma) Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC) za srednjo in jugovzhodno Evropo je bilo 11. novembra 2005 v Sofiji. Organizatorica srečanja je bila **LZ Bolgarije**, ki ji je bila naloga zaupana ob njeni 120-letnici organiziranega lovstva in ribolova. Bolgarski lovci in ribiči imajo namreč za obe panogi že vse skozi skupno organizacijo in izdajajo tudi skupno revijo *Lov i ribolov*, podobno kot smo jo imeli tudi slovenski lovci in ribiči na začetku našega organiziranega delovanja. Proslavo 120-letnice so pripravili na predvečer srečanja CIC z udeležbo najvišjih lovskih, ribiških, družbenih in političnih predstavnikov. Proslave smo se udele-

žili tudi vsi delegati srečanja CIC na čelu s predsednikom **Dietrom Schrammom**, ki je pripravil tudi pozdravni nagovor.

Zasedanje foruma CIC je potekalo naslednji dan v konferenčni dvorani novo zgrajenega hotela Anel, kjer so nas, delegate, tudi namestili. Posvet oziroma srečanje so vodili predsednik CIC **Dieter Schramm**, častni član in ambasador CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo **Veljko Varičak** ter predsednik LZ Bolgarije **Hristo Mihaylov**. Tema posveta so bili **Odnosi z javnostjo in obmejno ter splošno sodelovanje lovcev vseh udeleženi držav**. Naj omenim, da smo vsi udeleženci posveta predčasno že poslali potrebna poročila oziroma odgovore na postavljena vprašanja o našem delu na

področju odnosov z javnostjo. Prav zato smo na začetku posveta prejeli poročila vseh delegacij v nemškem ali angleškem jeziku. V nadaljevanju smo predstavniki delegacij predstavili poročila v krajši, strnjeni obliki in odgovarjali na postavljena vprašanja. Mi smo predstavili tudi našo tovrstno posebno založniško dejavnost (knjižice **Etični kodeks**, brošurici **Loviti je naravno** ter **Stopinje in sledovi divjadi** (sesalci), pa tudi naše plakate ter zgibanke), nadalje smo predstavili sodelovanje s šolami, z mediji, predstavili smo sklice novinarskih konferenc, okroglih miz ter še druge oblike komuniciranja z javnostjo. Največ zanimanja so udeleženci posveta pokazali za naš Etični kodeks, za obe brošurici ter za našo mesečno TV oddajo Zelena bra-

tovščina (TV Primorka). Vsem delegatom smo razdelili obe brošurici, predsedniku Dietru Schrammu pa na njegovo željo tudi naš Etični kodeks. Poprosil nas je še za prevod Etičnega kodeksa v nemščini. To željo smo mu izpolnili in prevod že poslali na sedež CIC v Budimpešto.

Iz poročil in pogovora z delegati sem ugotovil, da imajo podobne TV oddaje, kot je naša, že več let tudi v Bolgariji in Srbiji. Obojim je uspelo pritegniti k sodelovanju profesionalce iz nacionalnih TV hiš (kar nam do danes še ni), predvsem zato, ker je med tamkajšnjim strokovnim osebjem nekaj zavzetih lovcev, ki pa jih pri nas med takšnim kadrom ne najdemo. V Srbiji pripravljajo in predvajajo posebne krajše poučne oddaje, namenjene šolskim otrokom

in mladim. V pogovoru so oboji izrazili željo, da bi izmenjali programe in tudi po-

sedniku CIC Dietru Schramu in ambasadorju CIC Veljku Varićaku podelil zlati znak

medved, njegovo varstvo in gospodarjenje, s posebnim poudarkom na prisotnost

ki sem jih zvedel v pogovoru z glavno urednico revije Lov in ribolov **Raiko Ivanovo** in drugimi bolgarskimi delegati.

V Bolgariji je bil zadnji ris uplenjen že davnega leta 1939. Ocenjujejo, da dandanes živi na območju celotne Bolgarije, ki je več kot štirikrat večja od Slovenije, 800 medvedov. Medved je zavarovan, v zadnjih letih je njihovo ministrstvo na leto odobrilo odstrel 5 medvedov. Število volkov ocenjujejo na približno 1.200. Volkove lovijo v lovni dobi, izjemoma pa tudi vse leto ob pojavu večjih škod. Za vsakega uplenjenega volka država izplača nagrado v višini 100 levov (12.000 sit). Lisic imajo malo, zato pa je pri njih toliko več šakalov, ki kmečkemu prebivalstvu povzročajo kar precej škode tudi na poljščinah in vrtovih. Na leto uplenijo približno 12.000 šakalov in njihovo številčnost ocenjujejo na približno 30.000. Za vsakega uplenjenega šakala dobi uplenitelj 25 levov (3.000 sit). Na leto bolgarski lovci odstrelijo tudi približno 10.000 klateških psov.

Edvard Krašna

S proslave 120-letnice organiziranega lovstva v Bolgariji. V ozadju stojita predsednik CIC Dieter Schramm in predsednik LZ Bolgarije Hristo Mihaylov.

snetke oddaj, kar bi vsem koristilo pri nadaljnjem delu.

Posvet je spremljalo veliko novinarjev, ki so na novinarski konferenci ob koncu posveta postavljali veliko vprašanj na temo divjad, narava, gospodarske škode, na katera so kar dolgo časa odgovarjali predsednik CIC, ambasador CIC Veljko Varićak, predsednik LZ Bolgarije Hristo Mihaylov ter namestnik ministra za kmetijstvo doc. dr. **Stefan Jurkov**.

Hristo Mihaylov je pred-

za zasluge, najvišje priznanje bolgarske LZ. Naš predsednik **Bojan Lepičnik** pa je ob visokem jubileju predsedniku Mihaylovu izročil v spomin sliko gozdnega jereba, avtorja **Igorja Pičulina**.

Našo delegacijo smo sestavljali poleg že omenjenih Veljka Varićaka, predsednika Bojana Lepičnika še član CIC **Anton Vrščaj** in avtor članka.

Prihodnje leto bo organizatorica srečanja Slovaška. Dogovorjena tema je **Rjavi**

medveda v kulturni krajini.

Ob koncu še nekaj zanimivih podatkov o gospodarjenju z velikimi zvermi v Bolgariji,

RESOLUCIJA

Udeleženci koordinacije CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo na srečanju 11. novembra 2005 soglasno izjavljajo:

1. Načela in smernice, sprejete v Adis Ababi, o trajnostni rabi naravnih virov v okviru konvencije o biodiverziteti (CBD 2004) je sprejelo 193 držav.
2. Načela in smernice usmerjajo, da je trajnostna raba, tudi lov in ribolov, nujna (potrebna) za varstvo (ohranjanje) naravnih virov.

Zato udeleženci koordinacije CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo pozivajo vse njene članice, da zagotovijo (omogočijo), da so načela in smernice iz Adis Ababe predstavljene ne le:

1. lovski in ribiški skupnosti
- ampak tudi
2. javnosti nasploh s pomočjo medijev.

Veljko Varićak

ambasador CIC in ustanovitelj – predsednik
Koordinacijskega foruma CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo
koordinacije CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo

Hristo Mihaylov,
predsednik UHAB

Dieter Schramm,
predsednik CIC

Foto: E. Krašna

Predsednik LZS Bojan Lepičnik izroča Pičulinovo umetniško sliko z motivom gozdnega jereba Hristu Mihaylovu. Levo stojijo: Dieter Schramm, Veljko Varićak in predsednik LZ Srbije Zoran Živojinović.

Foto: Foto Spring – MB

Je še mogoče rešiti balkanskega risa?

Sklic posebne tematske delavnice v Ljubljani

V začetku lanskega decembra je bila v zoološkem vrtu v Ljubljani organizirana posebna tematska delavnica z naslovom **Biodiverziteti (pestrost vrst) Balkana in ukrepi za ohranitev kritično ogroženega balkanskega risa**. Organizator enodnevnega tematskega srečanja sta bila Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Univerze na Primorskem, in Zoološki vrt Ljubljana. S tematskimi sklopi pa so se akcijskega posvetovanja udeležili predstavniki potencialnih partnerjev pri tem znanstvenoraziskovalnem projektu iz Makedonije, Srbije in Črne Gore, Bosne in Hercegovine, Španije in Slovenije. V pripravah na delavnico in z referati so v programu sodelovali **Barbara Mihelič** (Zoo Ljubljana), mag. **Nataša Režek Donev** (UP ZRS Koper), prof. dr. **Boris Kryštufek** (UP

ZRS Koper in Prirodoslovni muzej Slovenije), **Andrej Sovinc** (DOPPS), prof. dr. **Ivan Kos** (Univerza v Ljubljani Biotehniška fakulteta), mag. **Milan Paunović** (Prirodnjački muzej Beograd), **Berilo Zejnil** (Sarajevo šume, d.o.o., Sarajevo), **Andon Bojadži** in **Naume Razmoski** (Nacionalni park Galičica - Ohrid, Makedonija), dr. **Svetozar Petkovski** (Bioeco – Skopje), **Daniel de Castro** (Faunia – Madrid, Španija) in **Boris Leskovic** (Lovska zveza Slovenije). Prisotne je pozdravila tudi direktorica Zoo Ljubljana **Zdenka Barbara Ban Fišinger**.

Program delavnice je obsegal uvodne teme in poročila o biološki biodiverziteti Balkana s poudarkom na balkanskem risu (Kryštufek); Možnosti za sodelovanje med deželami nekdanje Jugoslavije (Sovinc); Umetna vzreja ev-

razijskih in iberskih risov v Španiji (D. de Castro); Poročilo o naselitvi in raziskavah evrazijskega risa v Sloveniji (Kos); Predstavitev Nacionalnega parka Galičica v Makedoniji kjer živi balkanski ris (Bojadži); Populacija (balkanskega) risa v Srbiji in Čni gori (Paunović) in Dejavnosti organizacije za gozdno in lovno gospodarstvo Sarajevo šume, d.o.o. (Zejnil).

Temeljni cilj zanimivega enodnevnega posvetovanja je bil, da bi kolikor mogoče hitro začeli z aktivnostmi, ki bi

zagotovile ohranitev predvidoma gensko čistih osebkov avtohtone podvrste balkanskega risa, ki v skromnem številu še živi na geografskem območju, ki si ga delijo **Albanija, Grčija, Makedonija, Kosovo, Bosna in Hercegovina, Srbija in Črna Gora**, ter da bi s skupnimi prizadevanji vseh partnerjev dosegli poglavitni cilj: ohranitev avtohtone podvrste evrazijskega risa. Razpravljali so še o potrebnem raziskovalnem delu (posebno o nujnosti takojšnjih gensko-molekularnih analiz ostankov izvirne podvrste), pa o možnostih za financiranje projekta, o kolikor mogoče ažurnem meddržavnem sodelovanju v okviru teh ciljev in o širših naravovarstvenih potrebah.

Ali so ostanki populacije gensko še neonesnaženi?

Balkanski ris (*Lynx lynx martinoi*) kot posebna podvrsta evrazijskega risa sicer še živi v skromnem številu na JZ delu Balkanskega polotoka, ki je eden od treh južnoevropskih polotokov, na katerem danes še vedno živijo tudi drugi ostanki ledenodobnega živalstva, ki so se pred več tisoč leti z ledeniki umikali proti jugu. So t. i. refugije ali ostanki nekdanjega živalstva, imenovani tudi »vroče točke« evropske biološke raznovrstnosti. Za balkanski prostor je namreč značilna izredna pestrost habitatnih tipov, je povedal Kryštufek; obenem je to tudi območje velikih okoljskih in podnebnih sprememb. Tod lahko odkrijemo visoko stopnjo rastlinskih in živalskih vrst na enoto površine, prav tako pa tudi veliko endemičnih vrst na majhnih prostorih. Poleg

Preglednica:

Ocena predvidenih populacijskih deležev in velikosti območij balkanskega risa (*Lynx l. martinoi*) v sosednjih deželah (Kryštufek – Paunović, 2005)

Dežela	Štev. živali v populaciji	Ocena življ. območja (km ²)	Gostota i/100 km ²
Makedonija	35	1.700	2
Albanija	15–20	2.300	0,9
Srbija in Črna gora	30	100	30
Grčija	ni podatkov	ni podatkov	ni podatkov

mnogih endemičnih vrst rastlin tod poleg drugih živali živi endemična vrsta dinarske miši ali natančneje Martinova voluharica (*Dinaromys bog-*

moči imajo zato ti ostanki le majhne možnosti za prehrano in preživetje. Tudi podatkov o njih je malo zbranih. Mednarodna strokovna javnost je

Tematsko posvetovanje o balkanskem risu je potekalo v sobi za stike z javnostjo Živalskega vrta v Ljubljani. Na fotografiji: dr. Boris Kryštufek med uvodnim predavanjem o biodiverziteti Balkanskega polotoka.

danovi), katere areal se v treh različnih genotipih (haplotipih) razteza po Dinaridih od Trsta do Tirane. Glede izredne biodiverzitete je pomemben tudi **balkanski ris**, ki naj bi po predvidevanjih živel le še na geografsko majhnem območju Balkana in **ki bi ga morali s hitro in učinkovito akcijo obvarovati genskega onesnaženja s karpatskim haplotipom**.

Po grobih ocenah naj bi na tamkajšnjem območju Balkana živelo do 100 risov pogojno še čiste balkanske podvrste, ki pa je zaradi hitrega prodiranja na novo naseljene karpatske podvrste risa (Slovenija 1973) po Dinaridih, prek Hrvaške in BIH še naprej proti JV ogrožena zaradi velike možnosti križanj in s tem genske onesnaženosti s to neavtohtono podvrsto evrazijskega risa (*Lynx l. carpathicus*). Zato je še posebno pomembno ugotoviti, so poudarili, da so že sicer zelo razdrobljeni ostanki balkanskega risa v zelo nezavidljivem položaju, da so zaradi človeških dejavnosti razdrobljenega habitata skoraj onemogočeni potrebni stiki med živalmi. Brez takojšnje po-

v zadnjem času tej problematiki namenila že tri tematske delavnice (Mavrovo, Tirana in Ljubljana, 2005).

Tudi v Ljubljani je bilo ugotovljeno, da je treba na zgodovinskem območju balkanskega risa kar najhitreje zavarovati obstoječe ostanke populacije, ki skorajda niso več viabilni, ter ponovno poskusiti doseči njihovo viabilnost. Vzpostaviti je treba takojšnjo partnersko mrežo raziskovalcev iz vseh omenjenih dežel, kjer ti risi zagotovo še živijo. Zagotoviti je treba ustrezno financiranje mednarodnega strokovnega projekta in strokovne partnerske povezave ter med prebivalci na teh območjih vzbuditi potrebno naravovarstveno zavest. Prva

faza projekta naj bi potekala od leta 2006 do 2008. V tem času naj bi razvili tudi strategijo in akcijski načrt za ponovno vrnitev balkanskega risa (s pomočjo gensko čistih živali iz umetne vzreje) v zgodovinsko območje balkanskega risa. Ves čas pa je treba spremljati stanje preostankov populacije v njihovem okolju. Še posebno je treba poudariti, da so ključne analize gensko-molekularnih raziskav, ki bodo jasno pokazale stanje, na vsak način pa je treba takoj preprečiti stik s prodirajočimi osebkami karpatskega haplotipa evrazijskega risa v ta območja. Takoj je treba tudi ugotoviti, če je v katerem od živalskih vrtov v Evropi gensko čist predstavnik podvrste balkanskega risa

Mag. Milan Paunović je posredoval nekaj konkretnih podatkov o lokacijah predvideno čistih ostankov balkanskega risa, ki živijo na Kosovu.

(lahko bi bil osnova za gensko banko), saj bi z umetno vzrejo čistega haplotipa v ujetništvu in s poznejšim izpuščanjem ustrezno priprav-

ljenih mladih živali v naravni zgodovinski habitat precej olajšali zadeve. Zato je treba prej opraviti tudi raziskave o zgodovinski razširjenosti balkanskega haplotipa.

Zanimivo predavanje je pripravil španski varstveni biolog Daniel de Garcia, ki je podrobno opisal model umetne vzreje evrazijskih risov (in iberskih risov – *Lynx pardinus*) v vzrejnem centru Animalia blizu Madrida, ki jih nato izpuščajo v naravno okolje. Prav njihove izkušnje in sodelovanje z njimi bodo strokovnjakom iz Ljubljanskega Zoo vrta, ki so izrazili pripravljenost prevzeti načrtno umetno vzrejo balkanskega risa, lahko precej pomagale pri podobnih ciljih z balkanskim risom.

Nekako iz prve roke, z območja kjer še živijo ostanki balkanskega risa, smo poslušali predavanje mag. M. Paunovića iz Prirodoslovnega muzeja v Beogradu. Povedal je, da na območju zdajšnje Srbije in Črne gore živijo 2–3 maloštevilni, okrnjeni in nepovezani ostanki populacije balkanskih risov, katerih gensko stanje še ni proučeno in ga še niso primerjali s karpatskim haplotipom. Populacijski trendi ostankov so po Paunoviću zelo različni. Po predvidevanjih naj bi imele na dveh krajih živali nečist izvor, kar pa dokončno ni dokazano. Čeprav je ris na omenjenih območjih že dalj časa povsem zavarovan (ni dovoljen odstrel), sta tam žal dokaj pogosta krivolov in divji lov, nadalje nimajo zbranih nobenih podatkov o morebitnih škodah, ki bi jih risi napravili med domačo živino in perutnino, nimajo pa tudi še nobenih usmeritev glede upravljanja z vrsto in njenim varstvom. Nadalje smo izvedeli, naj bi se balkanski ris le občasno pojavljal v zahodni Srbiji, medtem ko v vzhodni Srbiji živijo tudi primerki karpatskega risa. Po predvidevanjih (Paunović 1995–2000) naj bi gensko čisti ostanki balkanskega risa živeli le še na Kosovu in so v povezavi z risi v Albaniji.

Boris Leskovic

Udeleženci posvetovanja (od leve): Boris Leskovic, dr. Boris Kryštufek, Barbara Mihelič, mag. Nataša Režek Donev, Berilo Zejnil, Zdenka Barbara Ban Fišinger, Naume Razmoski, dr. Svetozar Petkovski, Daniel de Castro, Andon Bojadži, mag. Milan Paunović (na fotografiji manjkata še dr. Ivan Kos in Andrej Sovinc.)

Vse foto: P. Hrovatin, Zoo Lj.

Na kratko iz tujega tiska ...

Kanada, Francija: Konec septembra so v bolnišnico v Orlansu pripeljali 5 pacientov, ki so tožili zaradi povišane temperature in bolečin v mišicah. Zdravniki so pri njih, pozneje pa še pri 20 drugih osebah ugotovili okužbo z zajedalsko glivico s trihino (*Trichinella spiralis*). Poizvedovanja so pokazala, da so se vsi invadirali z medvedjim mesom. Eden izmed pacientov je bil namreč na lovu v Kanadi, kjer so 26. avgusta v severnem predelu province Quebec uplenili črnega medveda (baribala), ki je bil očitno invadiran s to, za človeka nevarno trihinelozo. Meso uplenjenega medveda so potem ilegalno pripeljali v Francijo, kjer so ga nekaj razdelili, nekaj pa pojedli z drugimi gosti. Pri tej zajedalski bolezni traja inkubacijska doba 7 do 24 dni. Paciente so zdravili s terapijo albendazol, ki je trajala od 20 do 28 dni. Medvedje meso je v Kanadi, ZDA, na Japonskem, Tajskem, Kitajskem in v Rusiji pogost vir okužbe s trihino.

(Jagen Weltweit Internet)

Španija: Španska policija Guardia Civil je zaradi suma ilegalnega lova in trgovine z ogroženimi živalskimi vrstami priprla 7 oseb. Lovili so na zavarovane vrste živali, in sicer leve, tigre in volkove v enem od ograjenih lovišč na jugozahodu države. Levi in tigri naj bi bili ostarele cirkuške živali. »Lovci« naj bi organizatorju za ilegalne odstrele plačali po 24.000 €.

(Wild und Hund, 1/2006)

Švica: Tudi v tej tipično alpski državi se v zadnjih letih večja številčnost divjih prašičev, podobno kot je tudi drugod v srednji Evropi. Tako so leta 2004 v Švici uplenili 5.810 divjih prašičev, medtem ko so jih leta 2003 samo 4.859. Posledica povečanega odstrela so bile bistveno manjše škode v kmetijskem prostoru. Leta 2004 je odstrel jelenjadi znašal 7.135 živali (leta 2003 7.075), uplenjeno je bilo tudi približno 42.000 srnjadi, 15.500 gamsov (leta 2003 16.500), 935 kozorogov, 2.600 poljskih zajcev ter kar 37.147 lisic. Zelo se je povečal odstrel sivih vran, saj so jih leta 2004 uplenili kar 19.600, medtem ko leto poprej 14.900.

(Pirsch, 24/2005)

Foto: Foto Spring - MB

Bolezen kroničnega hujšanja so pred nedavnim odkrili tudi pri ameriškem losu, čeprav prej pri tem jeleni ni bila znana.

Nemčija: V eni od prejšnjih številčk našega glasila smo poročali o okužbi z bakterijo tularemije, saj je v Rusiji zbolelo 96 ljudi za to nevarno zoonozo. O okužbi ljudi z bakterijo tularemije poročajo tudi iz Nemčije. V zvezni deželi Hessen naj bi se na oktobrskem lovu na malo divjad v okolici mesteca Griesheim v južnem delu dežele s to boleznijo okužilo 6 ljudi. Še posebno skrb vzbuja dejstvo, da je konec novembra umrla oseba, ki je bila med udeleženci lova. Ali je vzrok smrti resnično okužba s tularemijo, zaenkrat še ni potrjeno. To je prvi znan primer okužbe z nevarno zoonozo v Nemčiji po več kot 10 letih. Inkubacijska doba traja ponavadi vsega nekaj dni.

(Wild und Hund, 1/2006; Prisch, 24/2005)

ZDA: Oblasti v zvezni državi Colorado so objavile vest, da so pri losu, ki ga je uplenil domači lovec z lokom, ugotovili okužbo z »boleznijo kroničnega hujšanja« (Cronic Wasting Disease). Bolezen je sorodna BSE ali »bolezni norih krav«. Ta bolezen je bila doslej v prosti naravi potrjena pri vapitijih in belorepih jelenih, medtem ko pri losu

še ni bila znana. V obdobju od avgusta 2004 do aprila 2005 so v Coloradu pregledali vzorce 13.000 uplenjenih belorepih jelenov in vapitijev. Okužbo s prej omenjeno boleznijo so ugotovili pri 175 živalih.

(Jagen Weltweit Internet)

Velika Britanija: Potem, ko je pred približno 500 leti bober izginil iz Velike Britanije, so ga v jugozahodni Angliji v bližini Gloucestershira ponovno naselili. Po predvidenem obdobju karantene so jih pripeljali z Bavarske. Če bo projekt ponovne naselitve uspel, nameravajo s podobnimi projekti nadaljevati tudi v prihodnje. To je že drugi poskus ponovne naselitve tega velikega glodavca v Veliki Britaniji. Tako so leta 2001 v podobnih razmerah v Kentu naselili bobre, katerih izvor pa naj ne bi bil primeren za angleško okolje. Znanstveniki domnevajo, da je bober z Bavarske primernejši za naselitve v Veliki Britaniji.

(Pirsch, 1/2006)

ZDA: 37-letni Američan, ki je novembra 2004 v zvezni državi Wisconsin ustrelil 6 lovcev, je bil za to dejanje obsojen na 6-kratno doživiljenjsko ječo. Ome-

njeni je lovce ustrelil iz avtomobila potem, ko so ga le-ti kritizirali in se norčevali iz njega.

(Wild und Hund, 24/2005)

Nemčija: Na Bavarskem se številčnost bobrov, ki so bili tod pred desetletji ponovno naseljeni, zelo povečuje, tako da že nastajajo precejšnje škode in čedalje večje negodovanje lastnikov zemljišč in ribičev. Škode se pojavljajo na koruznih njivah, številna zemljišča ob rekah in potokih so poplavljena, številna podrtja drevesa in polomljeni traktorji so razlog za slabo voljo. Skupno so doslej odlovili kar 1.500 živali. 850 bobrov so preselili v druge evropske države, ki so pokazale zanimanje zanje, medtem ko so jih 500 morali usmrtiti, od tega samo v zadnjem letu 200. Živali so dali preparat in jih poklonili šolam ter drugim izobraževalnim ustanovam. Nazadnje so novembra lani 26 bobrov preselili na Madžarsko, kjer so našli svojo drugo domovino. Ta država je za letos prosila Bavarsko še za dodatne bobre za naselitve, zanje pa so prosili tudi škotski biologi.

(Deutsche Jagd Zeitung, 1/2006)

Pripravil: mag. Janko Mehle

TRIJE LOVSKI TOVARIŠI

Begne davna so vasica pod gorami,
segajoča do zatrepa v dolini Drage,
kjer je v sivem gradu Gašper Lamberg
nizal zmage
in kjer v okol'ci so rojevali se uma
velikani.

Tam živeli so preprosti vaški rodi:
kmetje s poljem, pa v gozdovih delovni
drvarji
in pastirji v srenji, zgoraj v gori pa
rudarji,
in prav 'zmed njih izšli so pomnjeni
nimrodi.

Bili so lovci vredni svojega imena,
sklesani iz sožitja s čistostjo narave:
nje gozda, polj in skal, potokov vode
zdrave
in rasli v njej, ker so bili sejanci njene-
ga semena.

Druženje na lovu bilo jim je kot praznik
in skupaj so se veselili lovskih blagrov;
nevoščljivost in nadutost nista strupili
preprostih jagrov,
zato nihče nikomur ni bil stražni
paznik.

V stoletje časa tone ta idila lova
in z njo čut in vest do svetosti Narave,
ker z grehi uničujemo zapovedi in nje
Postave,
o čemer v nočeh iz gozda toži nam
modrostna sova.

Begne so v svojem za-
četku široka, potem pa
hitro zožujoča vas, ki se
vleče se do gradu Ka-
men, kjer jo je zaustavil
zatrep doline Drage. Na
jutrovi strani se v strmini Štavarce in
Studorja začenja Dobrča, proti severu
jo zapira Jamarski vrh, v smeri jugo-
zahoda pa ji vidnost jemlje gozdnata
Dobrava. Proti zahodu, vrh Poljške
gmajne, se beli cerkvica sv. Petra, ob
kateri so se nekoč dvigali stražnji ognji,
njena zvonova pa sta skozi ves davni
čas svarila in oznanjala, pa tožila in
prosila.

Begne so s svojim prostorom in za-
četkom, z rodovi in okolišnjimi grado-
vi, med najstarejšimi vasi Gornje
Gorenjske. Skozi vso dolgo povest te
vasi pa so se v njej rojevali tudi veliki
možje, katerih dela so jih za vedno za-
znamovala v obdobja njih časa.

Bili pa so tudi pastirji, ki so se nav-
zeli gore, planine in gozda, pa kmetje,
zapisani zemlji, in drvarji, ki so služili
črne kruha v gozdovih. In prav iz teh,

Trije lovski tovariši

NIKOLAJ LAPUH

z naravo živčih ljudi, so prihajali in
nastajali tudi možje, ki so čutili vzbur-
jenje ob srečanju z divjadjo, nagon po
iskanju njenih bivališč, stečin in pasišč,
pa željo po spoznavanju njenih navad
in strastnosti do lova nanjo. Postali so
lovci.

Nekaj desetletij je že tega, ko so v
begunjski jagi imeli lovno pravico
Miha, Ruda in Fronc. Bili so dedci
dobrega zdravja, pa tudi takšnih in dru-
gačnih navad. Ker so bili Begunci, so
se med seboj tudi katerikrat sporekli, če
pa je bila vprašljiva združna prizade-
lost, so potegnili skupaj.

Miha je bil najmočnejši in nekoliko
sivečih las. Navadno je bil oblečen v
suknjič lovskega kroja z jelenjimi gum-
bi, ki ga je združeval s kakršnimi koli
hlačami, samo z lovskimi ne. Nosil je
klobuk s štulo, oblikovano na ajdovo
zrno, spodaj, na primežu, pa so bile
dobro vidne maščobno skorjaste sledi

dolgotrajne rabe. Krasila sta ga dva, še
prepoznavna ruševčeva krivca. Po na-
ravi pa je bil Miha tak, da se je hitro
razjezil in še hitreje ohladil.

Ruda je bil drugačne čudi: ravnodu-
šen, pa če mu je kazalo v prid ali temu
v nasprotje. Preden je dobil lovsko
karto, je nagnjenja do lova zadovoljeval
z divjim lovom, svojo pošteno nprav pa
je kazal v spoštovanju lovske pravič-
nosti. Ko pa je bil izprašan in je postal
»ta zaprisežen«, se mu je izpolnila ena
izmed redkih življenjskih želja, pa ven-
dar največja.

Ruda pa ni bil čisto pravi Begunc,
ampak se je tja pred leti priženil iz
sosednje vasi. Zato se je nekoč Mihi,
ki je tiščal svoj prav, prav njemu, od-
dolžil rekoč: »Begunc' so junc', samo
en Miha je vou, pa še ta ni rezan prov!«
Seveda si je Miha bodico izdrl, pozabil
pa ni nanjo.

Fronc je bil pastir domačih čred in

divjih tropov. Vsa poletja je prebil v planini z vaškimi kravami in jarci in s svojim jamarčkom Agijem, ki je bil bolj znamenje Froncove zelene pripadnosti kot lovske uporabnosti. Nenehno je hodil trdo ob njem, ob grmenju v planini pa je bil najraje v njegovem naročju.

Čas v gorskem svetu jima je prehitro tekkel in na jesen, ko je bilo treba odgnati v dolino, se je Fronc težko ločil od pastirske koče in njenih staj.

*

Tistega leta je prišla zima, ko je listopad že tiščal v grudna. Vrhovi gora so bili v snegu in vse tanjša belina je segala skoraj v dolino. Z nekaterih skal so visele ledene sveče, ob lomih skal pa so nastajali zamrzli mrtvi slapovi. Bolj zgoraj je ruševje še bolj poglelo, iz snega pa so štrlele le najdaljše veje. Kot bi zorali belino, so bili vidni sledovi ozkih snežnih plazov, ki so zdrseli do drevesnih zagrad.

Zima je sedla na svoj mrzli tron ...

*

Dan pred Miklavžem sta v Tavčarjevi gostilni sedela Miha in Fronc. Pila sta že drugega pol litra in se pomenkovala o gamsih. Pa je vstopil še Ruda, prisedel in veselo začel: »A tako, o gamsih se menita.«

»Ja, o gamsih. Saj veš, da je zdaj še čas prska in prskači so pri tropih, pa dlake za čop so zrele,« mu je predstavil svoje vedenje Miha. Da pa bi se tudi Ruda kar najhitreje vključil v razgovor, je Miha poklical birtno in naročil:

»Katra, še za Ruda glaž!«

Ruda pa ga je popravil: »Skupaj z litrom!«

Z upadanjem višine v litru je dozoreval načrt, kako se bodo odpravili na ženitovanje gamsov kot nepovabljeni svatje. Ko je Miha znova prišel do besede, je pojasnil svojo zamisel:

»Fronc, ti pojdi pod Praprotnikov vrh. Tam imaš paha za kuno, gamsa si pa tako že lani prinesel s Šmonovega grabna.

Ruda, ti pa v Čisovc. Tam je zdaj trop, pa tudi pravi bo tokrat tam.

Jaz grem pa Pod Ojstro. Tam je dober štant, pa videl sem tudi že, kako je starec gonil mladega pod pečmi, pa nad njimi in vse do Kosorepovca. Potem se je vrnil k tropu in zaslužno užil tisto, kar tudi jaz tako rad počnem.« Pomežiknil je z levim, pa z desnim očesom, se blaženo nasmehnil in šepnil: »Malo ga pa čutim. No, vama je tako prav?«

Veselo so se gledali, misli pa so bile daljnovidne in prepričljive, saj je vince že ogrelo lovsko kri.

Fronc se je dignil izza mize in prijazno odločil:

»Prav! Po jagi se pa dobimo v Dragi. V Smučarici! Plačano je, zdaj pa domov! Lahko noč.«

*

Jutro se je že prevesilo v dopoldne, ko je Ruda stopal otovorjen z nahrbtnikom in za njim zataknelo pelerino in s svojim ponosom prek rame, manliherico v oblesju. Ko je prečkal medvodje treh potokov, se je začel vzpenjati Za Bdena, spotoma odlomil vejico zimzelenega sleča in jo zataknil klobuku v okras. Počasi se je bližal Belemu melu ob premagovanju skritih ledenih pasti s tanko snežno prevleko. Ko je prišel do umišljenega kraja, si je ogrnil pelerino, sedel na nahrbtnik in si prek kolen položil jekleno spremljevalko.

Miha je imel krajšo in lažjo pot. Pod globoko steno Ojstra se je umestil, pred seboj odlomil ruševno vejo za boljši pogled na Pogvajnico, v levo pa v ruševja proti vrhu Kosorepovca. V nasprotju pa se mu je širil in ožil dolg skalnat pas, zdvijan po vodah in valečih se skalnih gmot. Vsedel se je na trinoga, segel v žep nahrbtnika po ploščato kratko zelenko in krepko potegnil iz ozkega vratu. Potem se je umiril.

Prav takrat pa se je Fronc še vedno grizel v kolena proti Praprotnikovemu vrhu. Vedel je, da je do prvega paha debelo uro hoda, do drugega več. Da je ključoval naporu, je postajal, iskal in ugotavljal sledi. Po vsakem ogledu je zadovoljno nadaljeval pot v strmino.

Že dobri dve uri je bil dan v popoldnevu, z oblačnega neba pa so snežinke oznanjale, da bo snežilo.

*

Prvi je prišel v Smučarico Fronc. V predverju je odložil nahrbtnik, da bi ujela zlatica ostala na mrazu. Vstopil je v topel prostor lovskega hrama, ko je oskrbnik Vester prižigal v petrolejki svetlobo.

»Vester, dober večer!« je premraženo in hkrati veselo voščil večer in drgnil dlan ob dlan, da bi hitreje ogrel premrzle prste rok.

»Dober večer, dober večer! Premražen si videti, Fronc. V katerem koncu si pa preganjal mraze? Pa si hodil kar sam?« je zanimalo Vestra.

»Pod Praprotnikovim vrhom sem pregledal pahe. Pa je bil že spodnji poln. Kaže, da se je ujela to noč. Kuna, kuna

zlatica. Lepotica, ti rečem!« je bil Fronc zgovoren od zadovoljstva.

Vrata so se znova odprla in tokrat je vstopil Miha. V lica je bil rdeč, pa še zeblo ga ni. Ni še pozdravil, ko ga je Fronc na hitro pobaral:

»Je bil tvoj šus?«

»Vester, petrolejko privij, ker Fronc slabo vidi!« je ukazal Miha, obrnil glavo bolj v levo, da je bil opazen rušev vršiček in mu rekel:

»Fronc, ta je za tistega, ki sem ga lani o božiču zapacal. Ko pa pride še Ruda, vam pokažem, kakšne zimske rese sem napulil. In kakšen cvet imajo! Pa letne sem na rogljih preštel. Prav star ni, zato pa bo port, še z drugimi prejšnjih kozlov, vsaj tak, kakršen je Avsenekovega Joža.«

»Lovski blagor!« mu je hitel tiščat roko Fronc in pridejal:

»Pa si z nad repa populil vse rese? Tam so najlepše!«

»Seveda sem jih,« ni vzdržal Miha in iz malhe izvlekel sveženj, ga previdno odvil, približal Froncovim očem in dahnil:

»Poglej jih!«

»O, madona, to bo čop! Al' bo Joža gledal,« je bil Fronc daljnoviden in znova sedel za mizo.

Prijetna, umirajoča svetloba je bila razlita po prostoru in sence so se igrale po stenah. Vsi trije, Vester, Miha in Fronc, so sedeli pri mizi in praznili bokal.

»Kod neki hodi Ruda?« je zaskrbelo Fronca.

»Vse tako kaže, da težko tovari. Samo, kaj,« ga je dvomljivo dopolnil Miha.

»Če je šel v Čisovc, bo imel zagotovo najdaljšo pot,« ga je resno popravil Vester in dvignil manjkajočo višino v kozarcih ter nadaljeval:

»Kaj pa, če je prišel do strele, pa mu ni padel v ognju. Zdaj ga pa mora iskati. Tudi to bi se lahko zgodilo.«

»Ne, ne. Ruda ni streljal. Slišal sem le strel s Pod Ojstra,« je zagotavljal Fronc.

Ob prag koče je nekdo otrkal čevlje. Potem so se odprla vrata, vstopil je Ruda in namesto pozdrava se mu je odtrgalo:

»Kaj takega pa še ne!«

Tovariši za mizo so radovedno čakali, da bi jim povedal, kaj se je takega zgodilo. Miha je bil prvi, ki ni mogel krotiti neučakanosti in je vprašal v dvomih:

»Dobrega ali slabega?«

Ko se je Ruda vprašanju nasmehnil, jim je pregnal dvome o slabem, prisedel k mizi, proseče pogledal Vestra in žejno rekel:

»Najprej glaž. Napojite žejnega!«

Medtem se je Miha dvignil izza mize, stopil v preddverje, iz nahrbtnika potegnil zavitek v debelem rjavem papirju. Ko se je vrnil, ga je ponudil Vestru, rekoč:

»Ošmoraj nam jetra. In če ste tudi drugi tako sestradani kot jaz, bomo snedli vse. Tudi srce je zraven.«

»Ruda, ne bodi skrivnosten in povej že, kaj se ti je takega zgodilo,« je Miha pritisnil s svojo babjo radovednostjo, »in prišel si brez blagra, pa še žejen in lačen. Kažeš se pa, kot bi termu zadel.«

»Seveda vam povem,« je začel Ruda, »saj je zgodba taka, da je svoj živ dan ne pozabim. Takole je bilo:

Ko sem razmišljal, kako se je vse to moglo zgoditi, sem se takoj spomnil sinočnje večerje. Petek je bil, naša pa na ta dan vselej skuha fižol. Ko sem se vrnil od Tavčarja, je za večerjo postavila na mizo ljubensko skledo te dobrote. Vam rečem, kruh z naše peči, pa kisel fižol. Pomlatil sem ga, zjutraj pa so udarili vetrovi. Zadaj, dobro ped pod pasom, je še zdaj vse narobe. No, pa saj boste kmalu iz lastnega prepričanja, začeli verjeti v moje težave« in se opazno dvignil s stola, se tako nekoliko zadržal in znova sedel.

»Ruda, a ta je bil pa tihotapec?« je Fronc zaznal vonjavo in se vidno odmaknil.

»Veš kaj, zdaj pa že nehaj smrdet' in

že povej, če imaš kaj za povedat',« je bil nejevoljen Miha.

»Dobro, povem, pa če boste verjeli ali ne. Takole je bilo. Ko sem prilezel do štanta, sem se umestil na nahrbtnik in čez grapo Čisovca opazoval trop gamsov. Pa sama kozarija, nobenega pravega vmes, pa tudi ves čas nobenega k tropu. Vse je kazalo, da je v tropu samo kozarija, ki jo je vse tako že minilo. Potem sem se pa po vseh dolgih urah prezebanja odpravil nazaj in vso pot, kar je bilo zložne steze, pregledoval police in redka ruševja, da bi ozrl kakšno temno prikazen. Pa nič!

Ko sem se začel spuščati, je bila pa hoja vedno bolj nevarna in sem gledal le korak pred noge, da ne bi zdrsnil v strmino. Vetrovi so me še kar naprej nemarno dajali in z napenjanjem sem še pomagal, da bi se znebil pritiskov.

Ko sem tako previdno stopal navzdol, se mi je zdelo, da ne slišim le od mene prihajajočih glasov, ampak kot odgovore na moje, tudi drugačne, nerazločno blekeče, podobne mrkljanju. Ko sem stopil v rido steze, se mi pa niti obrniti ni bilo treba, ko zagledam nekaj metrov za seboj kozla, kako mi sledi nizko z glavo nad tlemi.«

»Potem si se pa zbudil, dobro jutro! Pa menda ne, da je jahal tudi kozo.«

»Počakaj, da povem do konca,« ga je ustavil Ruda.

»Ko sem mirno obstal, je kozel dvig-

nil glavo in se znova sklonil k tlom, kot bi se hotel prepričati o svoji zmoti. Potem pa je divje odskočil in utonil v ruševju.«

»Ha, ha,« je udarilo iz Miha, »to je bila pa sanjska jaga. Kaj pa, če so ti vetrovi škodili tudi zgoraj, v glavi?« Fronc pa je pridejal:

»Še sreča, da si ga opazil, ko sta bila nekaj metrov vsak sebi. Če ga ne bi, bi ga dobil še na ramena!« in se zakrohotal na vsa usta, da je kazal manjko nekaterih zob.

»Vidva pa kaj malo poznata gamse,« se je zresnil. »Ne vesta, da slabo vidijo na kratke razdalje. Že zaradi tega me je lahko zamenjal za kozo, ko sem imel ogrnjeno pelerino. Res za nekoliko čudno, pa saj sem vama rekel, da na blizu slabo vidijo. In glasovi vetrov, ki so prihajali od mene, so bili nekako podobni prosečim glasovom koze. Morala bi tudi vedeti, da kozel, ki je v strasti, ni previden, pa tudi voh in sluh takrat nista tista, kot ju ima sicer. Da je bil v zmoti glede vonjav, pa tudi sam ne morem razumeti.«

Ko je utihnil, je segel po kozarcu in si odmeril dolg požirek. Fronc je začel verjeti in ga resno povprašal:

»Ruda, je to latinščina ali pa prisežeš na lovsko čast?«

»Na lovsko čast!« je pribil in v potrditev časti postavil kozarec nekoliko trdo na mizo.

*

Iz kuhinje je zadišalo, ko je Vester prinesel krožnike, vilice in nože. Vesele je oznanil:

»Jetra so sprazena!«

V drugo je prinesel jetra in v peharju debelo narezanega kruha. Sedel je še sam, pogledal tovariše in zaželel:

»Naj vam sv. Hubert požegna ta jetra!«

Hitro je Miha še pristavil:

»In še kakšen liter zraven. Pa tistega, ki ga Jožovc s Štajerskega vozi!«

Pivski del večerje se je zavlekel pozno v noč, Vester pa je že v drugo napolnil petrolejko.

Tisti večer so oživili že pozabljene lovske zgodbe, tudi o slabostih nekaterih Beguncev so si bili enotni, po kakšno pa še pridejali.

Na enajsto je že lezel mali urin kazalec, ko so se začeli odpravljati proti domu.

Noč je bila temna in mrzla in rahlo je hotelo snežiti. Izmenoma so nosili Mihovega gamsa, z opojnostjo vinca ogreti pa so glasno prehodili vso temno dolino zimske Drage, ko je v begunjski cerkvi leno udarjalo polnočno uro.

Foto: M. Rovšek – Diana

Premalo denarja za lovsko kulturo

Slovenska lovška kultura niso samo pevci, rogisti, slikarji, pesniki, rezbarji ..., ampak domala vsak slovenski lovec!

Zametki slovenske lovške kulture segajo več kot stoletje nazaj. Že takrat so namreč maloštevilni slovenski lovci, ki resda niso imeli toliko lovskih pravic, kot jih imamo denimo danes, skrbeli za lovške šege in navade, radi pa so tudi prepevali. Zdajšnja bogata lovška kultura je dobila pravi zagon šele pred nekaj več kot tremi desetletji. To je bilo leta 1974 v Globokem, ko so tamkajšnji lovski pevci prvič v zgodovini slovenskega lovstva organizirali srečanje lovskih pevcev in rogistov. Četudi so se prvega srečanja udeležili le štirje lovski pevski zbori, toliko naj bi jih takrat delovalo, so nedvomno postavili trdne temelje za širjenje in bogatitev lovškega petja in igranja na lovski rog. Iz leta v leto so po Sloveniji in tudi v zamejstvu začeli delovati novi pevski zbori in skupine rogistov. Tako zdaj v Sloveniji dokaj uspešno deluje že **15 pevskih zborov**, v katerih prepeva kar **218 pevcev**, in **21 skupin rogistov**, v katerih je **165 rogistov**. Slovensko lovsko kulturo poleg pevcev in rogistov, ki so brez dvoma

najodmevnejši ambasadorji slovenske lovške organizacije, že kar nekaj let uspešno pomagajo bogatiti tudi drugi lovci. Vedno več je slovenskih lovcev, ki pišejo lepe lovške pripovedke in pesmi, ki s fotografijo in slikanjem ohranjajo podobe narave in divjadi tudi za poznejše rodove. Vedno bolj se odkrivajo tudi lovci, čeprav še vedno premalo vemo zanje, ki v rokah dokaj spretno vihtijo rezbarsko, kamnoseško, kiparsko, mizarsko, kovaško in drugo orodje. Pa tudi tisti lovci, ki že mnoga leta z veliko znanja in ljubeznijo v naših loviščih postavljajo skromne idilične lovške preže. Tudi te so lahko ali pa tudi ne – saj nekateri na štirih stebrih postavljajo že kar prave vikende – slovenska lovška arhitektura oz. kultura. Lovska kultura je tudi pravo lovsko tovarištvo, spoštovanje lovskih šeg in navad, Etičnega kodeksa slovenskih lovcev ter pravi človeški odnosi tudi do tistih, ki niso lovci. Skratka, lovška kultura ni slovenska lovška organizacija, lovške družine, niti to niso starešine ali predsedniki pevskih zborov in rogistov. Člen naše lovške kulture je vsak posamezni slovenski lovec. Žal pa se tega mnogi med nami vedno manj zavedajo!

Slovenskim lovcem, ki smo zadnje čase precej prizadeti in užaljeni zaradi vsega, kar se zad-

nji dve leti dogaja z našo organizacijo, je vedno bolj jasno, da zaradi (ne)složnosti ni na prepihu samo njen nadaljnji obstoj, ampak tudi njena bogata lovška kultura, po kateri smo prepoznavni doma in tudi v tujini. Da se v pevski in glasbeni lovski kulturi, to že tretje leto organizacijsko povezuje 11-članski odbor, ki deluje pri LZ Slovenije, zaradi pomanjkanja denarja srečujejo z mnogimi težavami, so nekateri predsedniki pevskih zborov in rogistov odkrito spregovorili tudi na delovnem sestanku, ki je bil organiziran v okviru pevskega srečanja v Novi Cerkvi (o tem smo v Lovcu obširno poročali decembra - op. avt.). Slišati je bilo namreč, da nekatere skupine že dalj časa nimajo sredstev za nemoteno delovanje. Medtem ko nekatere območne lovške zveze finančno podpirajo svoje glasbene skupine s tako imenovanim »kulturnim tolarjem«, v drugih območnih lovskih zvezah za takšno obliko pomoči nimajo nobenega posluha. Ker je vedno več skupin, ki nimajo denarja za nemoteno delovanje, pa tudi ne za nabavo novih lovskih oblek, ki jih pevci in rogisti zaradi mnogih nastopov prej izrabijo kot drugi lovci, pa tudi ne za nabavo novih lovskih rogov, da ne omenjamo potnih stroškov, so se nekatere skupine že pred leti včlanile v kulturna umetniška društ-

va (KUD), ki delujejo v občinah. To so storile predvsem zato, da bi dobile nekaj finančne podpore. Tako te skupine tudi morajo delovati pod okriljem KUD, ki z lovstvom nimajo neposredne povezave. Nekaj je tudi skupin, ki finančno podporo dobijo iz »občinskega kulturnega tolarja«, vendar jim ni treba v svojem imenu uporabljati še imena KUD ali občine. Ker druge skupine nimajo take možnosti, pevci in rogisti iz takih skupin v veliki meri sami poravnava stroške, so predlagale, naj Odbor za lovsko kulturo o teh težavah seznani tudi odgovorne pri LZ Slovenije.

Čeprav je problematika financiranja lovške kulture dobro znana **Bojanu Lepičniku, Štefanu Virjentu in Edvardu Krašni**, ki so se tudi udeležili novembrske seje Odbora za lovsko kulturo, so člani ponovno poudarili, da je slovenska lovška kultura last vseh slovenskih lovcev ter da javnosti predstavlja celotno lovsko organizacijo. Zato kultura ni le od pevcev in rogistov ter od nekaterih ZLD! **Bojan Lepičnik** je predlagal, da se financiranje lovške kulture uredi enotno po vsej Sloveniji, in sicer naj bi za kulturo prispeval kulturni tolar vsak slovenski lovec. LZS s sredstvi iz lovške članarine namreč ne more redno financirati lovške kulture, financira pa vsakoletna tradicionalna pevska sre-

Foto: F. Rotar

Novembrske seje Odbora za lovsko kulturo so se udeležili tudi Bojan Lepičnik, Štefan Virjent in Edo Krašna.

čanja, delovanje odbora za lovsko kulturo, nabavo plakete za kulturo in skupne projekte, je razložil **Lepičnik**. Predlagal je, da mora odbor pripraviti potrebna izhodišča in predlagati ključ, po katerem bi sredstva delili med skupine. **F. Rotar** je prisotne ponovno spomnil, da nosilci lovske kulture niso samo pevci in rogisti, temveč tudi lovci kipa, rezbarji, likovniki, pesniki, slikarji, fotografi itn., in je pri delitvi sredstev treba misliti tudi nanje. Zato naj bi o prihodnjem financiranju lovske kulture na enih naslednjih sej razpravljali tudi UO LZS (ali začasno vodstvo LZS).

Gregor Rettinger, predsednik odbora za lovsko kulturo, je navzoče seznanil, da bo na pobudo Prekmurskih rogistov, ki so organizatorji vsakoletnega memoriala Jožeta Grleca, priznanega slovenskega lovskega glasbenega pedagoga, odslej prireditve vsako drugo leto. Na memorialu naj bi sodelovale tudi pevske skupine. **Rudi Slogovič**, član odbora in predsednik Prekmurskih rogistov, ki je zadolžen za izdajo zbirke **Grlečevih skladb**, je poročal, da bo knjiga izšla leta 2007. Zbrana dela, ki bodo natisnjena tudi v angleškem jeziku, uvod pa v hrvaškem, italijanskem, nemškem in madžarskem jeziku, naj bi izšla v založbi LZ Slovenije.

Ker nekateri slovenski glasbeniki želijo ustanoviti nove skupine rogistov, ki s slovensko lovsko organizacijo nimajo nobene povezave, niso namreč člani LZS, Odbor za lovsko kulturo temu izrecno nasprotuje, saj bi take skupine delovale le zaradi osebnih in gmotnih koristi. Sicer pa odbor podpira tiste glasbene skupine, ki imajo v svojih vrstah tudi nekaj pevcev in rogistov, ki niso lovci. Ugotavljali pa so, da

je zadnje čase med lovskimi skupinami rogistov zavladala neka (ne)lovska modna muha, saj nekatere skupine javno ne nastopajo več v tradicionalnem kroju slovenskih lovcev, ampak so se odločile za oblačila, ki nimajo prav nobene povezave z lovstvom. Zato sta **Lepičnik** in **Virjent** menila, da bi morali lovski pevski zbori in rogisti predstavljati slovenske lovce v tradicionalnih lovskih krojih, h katerim spada tudi pravi slovenski lovski klubok.

Franc Rotar

Čestitke našim sosedom!

Lovska zveza Hrvaške proslavila 80 let svojega obstoja

Veliki dvorani Globus Zagrebškega velesejma so hrvaški lovci 16. decembra lani na svečanem zasedanju Skupščine Hrvaške lovske zveze (Hrvatski lovački savez - HLS) proslavili 80-letno delovanje te lovske zveze, s katero že od vsega začetka tesno sodeluje tudi LZS. Pokroviteljstvo dogodka je prevzel sam predsednik Republike Hrvaške **Stjepan Mesić**, dogodka pa so se udeležili poleg visokih javnih osebnosti Hrvaške, njihovih županij tudi predstavniki vseh županijskih lovske zvez in delegacije več nacionalnih lovske zvez iz sosednjih držav pa tudi predstavniki Združenja evropskih lovske zvez (FACE) in Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC). Slovensko delegacijo sva zastopala v. d. glavnega urednika Lovca **Edo Krašna** in odgovorni urednik Lovca **Boris Leskovic**.

V osrednjem govoru je bogato zgodovino in zgodovinski razvoj

HLS predstavil njen sedanji predsednik general **Đuro Dečak**. V svojem govoru je med drugim poudaril tudi pomemben prispevek hrvaških lovcev v zadnji domovinski vojni. Izrazil je osebno zadovoljstvo, ker so hrvaški lovci novembra lani po enajstih letih po njihovi oceni slabega lovskega zakona naposled le dobili nov, naprednejši Zakon o lovstvu. Z veseljem je ugotavljal, da je zakonodajno telo upoštevalo kar nekaj pomembnih predlogov, ki jih je prispeval HLS, s katerimi se odslej »uvaja več reda v smislu pravilnejšega gospodarjenja z divjadjo v loviščih« in med drugim dejal: »Uspeli smo tudi, da se bo HLS odslej lahko z ustreznimi predlogi rešitev bolj učinkovito in neposredno vključevala v tokove, ki bodo zagotavljali razvoj in napredek njenega lovstva kot pomembne gospodarske panoge ter da se bo odslej vsaj polovica zakupnin vračala v lovišča, kar je za naše lovce še posebno razveseljivo.« Še naprej so na Hrvaškem obdržali tudi zakupni sistem za državna in združna lovišča. Vsak dosednji zakupnik je zakup lahko podaljšal, če je doslej dobro opravljal vse pogodbene zahteve. Odslej tudi na Hrvaškem nihče več ne bo mogel loviti brez veljavne lovske izkaznice, ki jih izdaja HLS, uvedli so osrednjo lovsko evidenco, iz katere bodo vsi zainteresirani lahko črpali javne podatke o lovske gospodarjenju, programih upravljanja z divjadjo, tekoče podatke o odstrelu divjadi, trofejah in tudi nekatere podatke o vseh hrvaških lovske društvih in lovcih v njih. Za razliko od nas jim je uspelo zakonsko uvesti obvezno zavarovanje za škodo od divjadi in na njej, kar bo odslej hrvaške lovce v

društvih in lovske zakupnike gmotno veliko manj pestilo kakor doslej. In končno, Dečak je izrazil tudi izjemno zadovoljstvo, da je končno hrvaška država le spoznala, da mora hrvaško lovsko organizacijo (HLS) upoštevati kot enakovrednega partnerja pri oblikovanju vseh odločitev, ki zadevajo lovstvo. Zato je napovedal, da bodo z uveljavljanjem določil novega zakona za 860 »lovaških udruuga« (t. j. lovske družin) le prišli lepši dnevi ...

V pozdravnem govoru je Hrvaški lovski zvezi ob njeni 80-letnici čestital tudi predsednik Hrvaške **Stjepan Mesić**. Izrazil je vse priznanje in spoštovanje lovcem za njihovo naravovarstveno dejavnost in poslanstvo. Še posebno pa se je javno zahvalil vsem, ki so bili prvi pri obrambi domovine in obžaloval, da jih je veliko od njih tudi izgubilo življenje.

Jedrnat predstavitev Hrvaške lovske zveze

HLS je krovna organizacija hrvaškega lovstva, ki deluje prek območnih županijskih lovske zvez in prek Lovske zveze Mesta Zagreb. skupno Združuje 830 lovske družin (udruga), v katere je včlanjenih 50.000 hrvaških lovcev in okroglo 3000 lovske pripravnikov. Po statutu, ki ga je sprejela Skupščina HLS leta 1998, je HLS zveza lovske družin, a so njene članice tudi županijske lovske zveze, ki jih je 20, in Lovska zveza Mesta Zagreb. Leta 1994 je zakon o lovstvu, ki ga je leta 2005 zamenjal nov zakon, uveljavil pravico lastnikov zemljišč in vodovij za utemeljitev in ustanovitev lastnih in skupnih lovišč ter za možnost licitiranja za zakup in koncesijo

*Pokrovitelj svečane skupščine Lovske zveze Hrvaške, ki so jo hrvaški lovci organizirali 16. 12. 2005 v Zagrebu, je bil predsednik Republike Hrvaške **Stjepan Mesić** (v sredini).*

Foto: B. Leskovic

Edo Krašna v imenu LZS ob 80-letnici organiziranega hrvaškega lovstva izroča predsedniku HLS Đuru Dečku umetniško sliko in mu predaja ustne čestitke slovenskih lovcev.

pravice lova za pravne in fizične osebe.

Leta 1992 je HLS postala članica Mednarodnega sveta za lovstvo in varstvo divjadi (CIC), članica Združenja evropskih lovskih zvez (FACE) pa je postala leta 1999.

HLS predstavlja hrvaško lovstvo v državi in tujini ter se trudi za njen razvoj in ugled. Zavzema se za varstvo narave, gojitev divjadi in pravičen lov na ekoloških temeljih in v skladu trajnostne rabe tega naravnega vira. Skrbi za izobraževanje lovcev, lovskih čuvajev in ocenjevalcev lovskih trofejev. Izdajajo lovske izkaznice (značke), lovskočuvajske izkaznice (in službene znake pooblaščenim lovskim čuvajem), v sodelovanju s kinološko organizacijo vodijo evidenco o izdanih uradnih dokumentih, ki izkazujejo kvalifikacije lovskih psov za njihovo uporabo v lovišču in skrbijo za razvoj lovske kinologije. Nadalje HLS skrbi za Hrvaški lovski muzej v Zagrebu, vodi evidenco o kapitalnih in neznanih lovskih trofejih, prireja lovske razstave in preglede lovskih trofejev, organizira tekmovanja v lovskem strelstvu, lovske uporabnostne tekme in razstave ter tekmovanja LPZ in skupin rogistov, nadalje skrbi za bogato založniško dejavnost na področju lovstva, mesečno izdaja glasilo HLS – Lovački vjesnik (njegov sedanji glavni in odgovorni urednik je **Marijan Lekić**), ki je prvi hrvaški lovski časopis, izhajati je začel že leta 1892, in je eden najstarejših lovskih časopisov v Evropi. Občasno poskrbijo tudi za digitalne in video izdaje s promocijskimi temami. Izdajajo tudi veliki lovski koledar. Izjemno ponosni so na svoj

Lovski muzej v Zagrebu, v katerem imajo bogato zbirko dermo-plastičnih preparatov divjadi, lovske trofeje, lovsko orožje in drugo lovsko opremo iz vseh hrvaških krajev in ki ga vsako leto obišče veliko obiskovalcev.

V kulturnem programu so sodelovali **Brezovački rogisti**, **Mešani LPZ Matko Laginja** iz Klane in operna pevka **Lidija Horvat Dunjko**. Vsak od povabljenih je dobil lično vrečko z veliko in lepo oblikovano monografijo **80 godina pod Hubertusom** in nekaj promocijskega gradiva.

Ob 80-letnici HLS so jubilatno čestitali in tudi spregovorili predstavniki tujih mednarodnih lovskih delegacij CIC, FACE in lovskih zvez (Bolgarija, Madžarska, Slovaška, BiH in Slovenija). V imenu Lovske zveze Slovenije jim je čestitke izrekel Edvard Krašna in ob tej priložnosti njegovemu predsedniku Đuru Dečku izročil umetniško sliko (akvarel Srnjak) slikarja Igorja Pičulina s posvetilom na zadnji strani.

Po koncu proslave in zakuski za goste so se ob slavnostnem dogodku pa tudi naslednji dan vrstile še druge načrtovane prireditve.

Boris Leskovic

Predstavitev projekta INTERREG Mogoči načini upravljanja z divjadjo na obmejnem območju

Lani junija je **Lovska zveza Slovenije** po doseženem dogovoru s partnerji na slovenski strani (**Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire pri Biotehniški fakulteti v**

Ljubljani, Veterinarsko fakulteto v Ljubljani in Zavodom za gozdove Slovenije) z italijanskim partnerjem (**Univerzo v Vidmu**) podpisala pogodbo o sodelovanju pri skupnem projektu z naslovom **Trajnostno upravljanje s prostoživečimi živalmi v obmejnem prostoru na območju Slovenije**.

je 30 mesecev od dneva podpisa pogodbe, tako da se bo iztekel konec leta 2007. Za izvedbo projekta bo slovenska stran od italijanskega partnerja pridobila denarna sredstva v višini 250.000 €, ki bodo razdeljena vsem štirim partnerjem v projektu v približno enakih deležih; odvisno tudi od nalog in potrebne opreme. Denarna sredstva bodo na-

Foto: J. Mehle

Slovensko stran partnerstva v projektu INTERREG sta predstavila predsednik LZS Bojan Lepičnik in Janez Kastelic (na fotografiji) z Direktorata za lovstvo in ribištvo Slovenije pri MKGP.

Raziskava poteka v okviru projekta **Interreg III a/Phare CBC Italy – Slovenia 2000–2006**.

Že takoj na začetku predstavitev moramo zapisati, da na slovenski strani projekta zanesljivo ne bi bilo brez izrednega entuziazma predsednika Komisije za veliko divjad in zveri pri IO LZS **Dušana Juga**, ki je predvsem z vztrajanjem in »pritiskanjem na prave tipke« uspel premagati številne ovire in nezaupanje, ki se je kazalo ob pripravah na projekt.

Projekt je vsebinsko sestavljen iz dveh delov: (1) **spremljave velikih rastlinojedov** in (2) **spremljave velikih zveri na obeh straneh meje**. V ta namen bo narejena analiza populacijske dinamike, prostorske razporeditve, prejšnjega in sedanjega upravljanja z divjadjo teh vrst na obmejnem območju, opravljena bo analiza habitatnih in selitvenih značilnosti jelenjadi, divjih prašičev ter velikih zveri na obmejnem območju. Za izvedbo projekta bo slovenska stran odločila in z ušesnimi markicami markirala 60 divjih prašičev, medtem ko bo 5 glav jelenjadi, 2 medveda in 2 risa opremljenih s telemetričnimi ovratnicami za satelitsko spremljanje. Poleg tega bo s pomočjo jemanja vzorcev opravljena tudi analiza zdravstvenega stanja divjadi v omenjenem območju. Rok za raziskavo

kazana na podlagi posredovanih in s strani italijanskega partnerja potrjenih rednih in natančnih polletnih poročil.

Na predstavitvi projekta, ki je bila 3. 12. 2005 v italijanski Gorici in je bila namenjena najširši javnosti, so sodelovali številni udeleženci z obeh strani meje, poleg tega so za projekt pokazali zanimanje tudi mediji. Slovensko stran sta s pozdravnim govorom predstavila predsednik LZS **B. Lepičnik** in **J. Kastelic** z Direktorata za lovstvo in ribištvo pri MKGP RS. Posamezne sklope raziskave so za slovensko stran predstavili **D. Jug** (LZS), mag. **K. Jerina** (BF), **B. Krže** (LZS), **M. Jonozovič** (ZGS) in dr. **A. Bidovec** (VF). Italijansko stran pa so predstavili predstavniki njihovih organizacij in raziskovalnih institucij. Prireditve sta kulturno popestrila Slovenski lovski pevski zbor FJK – Doberdob ter Rogisti iz Kanalske doline. Omeniti je treba tudi številne predstavnike lovskih družin z omenjenega območja. Brez njihovega aktivnega sodelovanja in pomoči sam projekt namreč ne more uspeti.

Pridobitev omenjenega projekta je za Lovsko zvezo Slovenije velik uspeh, zato moramo izkazano zaupanje tudi ustrezno opravičiti.

Mag. Janko Mehle

V LD Tabor - Dornberk - Branik praznovali 55-letnico

28. avgusta lani je bilo v Braniku posebno svečano. Lovci **LD Tabor - Dornberk - Branik** smo slavili **55. rojstni dan LD**. Ta zdaj šteje 58 članov, ki so razdeljeni v dve skupini, in sicer 26 članov je iz Dornberka in 32 članov iz Branika. Vsaka od skupin vzdržuje del lovišča in lovske naprave na območju svoje KS. Vsaka skupina ima tudi svoj lovski dom, kjer se lovci zberemo ob skupnih akcijah. Veliko truda in na tisoče prostovoljnih delovnih ur je bilo treba vložiti v obnovo obeh domov, saj je bilo treba sočasno skrbeti tudi za divjad. V lovišču naše LD imamo namreč več kot 10 visokih zaprtih prež ter več kot 20 odprtih za lov in opazovanje divjadi. Redno vzdržujemo 10 ha pasišč in več napajališč za divjad. Da bi se izognili večjim škodam od divjadi, obdelujemo več kot 2 ha krmnih njiv ter tako tudi v slabših naravnih razmerah prehranjevanja zadržujemo divjad v višjih predelih lovišča. Že vrsto let ocenjujemo, da se številčnost naše najpogostejše divjadi, to je srnjadi in divjih prašičev, ohranja na enakem nivoju. Tudi glede na oceno trofej sklepamo, da so naše smernice pri poseganju v določene razrede populacij pravilne. Lahko se celo pohvalimo, da smo po hektarski izločitvi (odstrelu) iz lovišča med vodilnimi družinami v okviru ZLD Nova Gorica.

Naš velik ponos je nova hladilnica za zbiranje in pripravo divjadi, ki je bila zgrajena z lastnimi sredstvi in v skladu z vsemi zahtevanimi normativi.

Čeprav člani LD s prostovoljnim neplačanim delom veliko prispevajo k vzdrževanju lovskega objekta, pridobljenih od prodaje mesa uplenjene divjadi. Pri nas ima veliko vlogo tudi lovni turizem, ki je že vrsto let naš glavni vir prihodkov.

Slovesnost, ki je potekala pred lovskim domom v Braniku, smo lovci izkoristili še za nekaj pomembnih dogodkov. Ob tej priložnosti smo razvili **nov lovski prapor**, ki je bil naša dolgoletna želja. Krona vsej slovesnosti pa je bila **podelitev priznanj in**

odlikovanj najbolj zaslužnim članom LD. Temeljno vodilo pri izboru 13 odlikovancev je bila vsesplošna aktivnost posameznika, njegova pripravljenost in odgovornost pri prevzemanju pomembnejših funkcij v LD.

Priprave na slovesnost so potekale kar nekaj mesecev, saj smo lovci želeli vsej javnosti in ne le lovcem predstaviti naše poslanstvo in pomembnost našega dela. Z RTV Koper smo avgu-

divdajo v njej. V skrbi za podmladek smo sicer lovci aktivni ter mlade vsako leto seznanjamo o bistvu našega dela. Prepričani smo, da je vsa protilovska gonja zgolj odraz nepoznavanja naše stroke. Kako pomembno je naše delo pri gospodarjenju z divjadjo, predvsem pri skrbi zanjo, je bila temeljna misel slavnostnega govornika, nosilca najvišjega lovskega odlikovanja, Zlatogove plakete, **Eda Krašne**.

Ob proslavi 55-letnice je LD Tabor - Dornberk - Branik razvila tudi nov lovski prapor.

Lani konec avgusta so 55-letnico skupnega delovanja praznovali člani LD Tabor - Dornberk - Branik, ki so ob tej priložnosti razvili tudi nov prapor.

sta 2005 pripravili oddajo, ki je nas, lovce, naše aktivnosti in dolžnosti predstavila širši primorski javnosti.

Na dan same slovesnosti smo lovci v prostorih lovskega doma v Braniku pripravili **razstavo** v naravi prostoživečih živali. Zanimanje je bilo tolikšno, da smo jo podaljšali še za 14 dni ter k ogledu povabili učence okoliških osnovnih šol. S tem dejanjem smo želeli lovci pri mladih vzbuditi veselje do sožitja z naravo in

Prijetno vzdušje ob druženju z lovskega tovariši iz sosednjih družin s povabljenimi gosti iz Obalno-Kraškega LUO ter številnimi predstavniki sponzorjev so nam popestrili Idrijski rogisti, Moški pevski zbor Dornberški fantje ter Vokalna skupina Rihemberk.

Zahvala za sodelovanje in pomoč velja glavnim sponzorjem prireditve pa tudi vsem drugim, ki so sicer v ozadju, vendar pomembno prispevali svoj delež,

da je bila naša slovesnost vsem v ponos.

Ludvik Čebon,
predsednik

LD Tabor - Dornberk - Branik

Koroški in zamejski lovci v Prekmurju

Območne zveze so most povezav z zamejskimi lovci

Tudi slovenski lovci s te in one strani avstrijske in italijanske zelene meje že mnoga leta znajo širiti in krepiti tradicionalna prijateljska srečanja, in sicer na strokovnem in kulturnem področju, pa tudi na skupnih jesenskih lovih. To so ponovno dokazali 25. 11. 2005, ko so se že tretjič srečali na delovnem sestanku in skupnem lovu na fazane, ki ga tradicionalno organizira Koroška lovska zveza.

Koroški lovci, ki so konec leta 2001 po mnogih letih končno dobili svojo območno lovsko zvezo, so potem, ko so neobremenjeni zapustili mariborsko lovsko zvezo, poskrbeli tudi za nekatere tradicionalne naloge. Mednje nedvomno sodijo tudi vsakoletna srečanja z zamejskimi lovci. Te prijetne in častne naloge se člani UO KLZ dobro zavedajo. Zato jim je v veliko veselje in ponos, da lahko poleg štajerskih lovcev tudi oni nadaljujejo prijateljske vezi, ki so bile sklenjene in utečene pred več kot tremi desetletji.

Potem ko so se predstavniki **Kluba prijateljev lova iz Celovca, Društva slovenskih lovcev FJK - Doberdob in Koroške lovske zveze** v prejšnjih dveh letih dvakrat srečali na tovariškem lovu na fazane v slovenski Istri, so se lani lovci iz Slovenije udeležili tudi Kraške »ohceti« v Repniču pri Trstu. Tam so še bolj utrdili sicer že tako dobre tovariške odnose. Tokrat so se udeležili lova na fazane v Lovišču Fazan v Beltincih v Prekmurju. Tudi na zadnjem skupnem lovu na fazane in delovnem sestanku je bilo pravo tovariško vzdušje. K prešerni volji sta veliko prispevala prava zimska idila in lepo sončno vreme.

Po uspešnem lovu in po vsem tistem, kar tradicionalno spada k lovu, je v tovariškem vzdušju potekal tudi kratek delovni razgovor s predstavniki Društva slovenskih lovcev iz Doberdoba, ki jih je vodil predsednik **Karlo Furlan**, KPL iz Celovca s pred-

Foto: Foto Spring – MB

sednikom **Mirkom Kumrom** in s člani UO Koroške lovske zveze. Srečanja se je udeležil tudi **Dušan Jukič**, dolgoletni ugledni in uspešni lovski funkcionar iz Mežiške doline, ki že dolgo skrbi za nepretrgano vez z zamejskimi lovci. Iz Šmihela pri Pliberku so prišli tudi štirje zamejski lovci iz znane in cenjene lovske družine **Stanka Krauta**, in sicer kar štiri generacije.

Predsednik KLZ **Dušan Leskovec**, ki ima največ zaslug, da se koroški in zamejski lovci enkrat na leto srečajo tudi v matični domovini, je v pozdravnem nagovoru ponovno poudaril nujnost tesnega sodelovanja. Čeprav novi lovski zakon ne pred-

videva območnih lovskih zvez in v nekaterih lovskih okoljih govorijo, da jih sploh ne potrebujejo, kar zagotovo ne velja za Koroško, bodo lovci iz Mežiške, Mislinjske in zgornje Dravske doline tudi v prihodnosti storili vse, da se ne bodo izneverili lovski tradiciji. Torej, tudi v prihodnje bodo organizirali podobna tovariška srečanja, je dejal **Dušan Leskovec**. Tudi **Karlo Furjan** in **Mirko Kumer**, ki sta nedvomno že dolgo najbolj prizadevna in delavna ambasadorja zamejskih lovcev, sta dejala, da so taka srečanja še kako koristna za vse strani, saj omogočajo neposredno seznanjati z aktualno lovsko problematiko tudi zamej-

ske lovce. Predvsem pa zagotavljajo neposredno izmenjavo dolgoletnih lovskih izkušenj, ki so povezane z lovom in lovstvom. Mednje nedvomno sodi bogata lovška kultura, ki je razvejana tudi v zamejstvu. Zanimivo je bilo razmišljanje **Bena Krauta**, člana KPL, ki je dejal, da je po njegovi oceni, z njo se strinjajo tudi mnogi našim lovski tovariši, sedanja organiziranost lovstva v Sloveniji dobra in zelo pozitivna ter da bi bilo vsako spreminjanje lahko le na škodo divjadi. Slabo bi vplivalo tudi na lovce. Tako tudi našim rojakom v zamejstvu ni čisto vseeno, kar se zadnje čase dogaja z lovsko organizacijo v Sloveniji! Sicer pa tudi zakon, ki naj bi v obeh sosednjih državah ščitil manjšine, ni popoln, saj se te še vedno ukvarjajo z velikim težavami pri uveljavljanju manjšinskih pravic. Ne glede na to pa med zamejskimi lovci in njihovimi prijatelji ostaja zelo visoka stopnja nacionalne zavesti in ponosa, kar pa na žalost za lovce v matični domovini v veliki meri ne velja, je tudi bilo slišati v Prekmurju. Zato velja dodati samo še misel **Franca Praznika**, strokovnega tajnika KLZ, ki pravi: »Šele ko človek spozna vsakdanji napor in boj naših zamejskih rojakov pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture, se zave, da so tudi

vsakoletna lovška srečanja le majhna skromna oddolžitve za vse tisto, kar delajo za dobro slovenstva in slovenskega lovstva na oni strani meje.«

Franc Rotar

20. srečanje gozdarjev in lovcev v Radečah

Natanko pred dvajsetimi leti so gozdarji iz Radeč in lovci **LD Radeče** sklenili, da bodo svoje dobro sodelovanje in srečanje popestrili z vsakoletnim lovom. Krona takega sodelovanja je bil tudi takrat podpisan samoupravni sporazum. Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), OE Radeče, skoraj v celoti pokriva lovišča LD Radeče, LD Dole pri Litiji in LD Gabrovka, tako da so se lovci iz omenjenih lovskih družin dogovorili, da srečanja, povezana z lovom, vpeljejo še v preostalih dveh družinah. In tako se vsako leto srečamo na lovu v lovišču ene izmed LD. Moto vsakoletnih srečanj je, da le poznavanje skupnih problemov, ciljev in poti gospodarjenja s skupnim prostorom lahko obrodijo čim kakovostnejše, sonaravno gospodarjenje in varstvo narave. Spoznali smo, da je potrebno še več dogovarjanja, zato smo v za-

Foto: F. Praznik

Koroški in zamejski lovci na skupnem lovu na fazane v Prekmurju (25. 11. 2005)

Foto: J. Prah

Direktor skupnih služb LZS mag. Janko Mehle (levo) je na srečanju pozorno prisluhnul Niku Rajnerju, ki je govoril o sodelovanju med lovci in gozdarji.

četku novembra uvedli še delovne sestanke, na katerih analiziramo opravljeno delo, se posvetimo pereči problematiki na terenu (tako smo lani obravnavali zaščito gozdnega mladja) in spregovorimo o načrtu biomeliorativnih del, skupni promociji, gozdarskem lovu ... Na terenu, v lovišču ni časa za političanske zdrhe, ki bi jih nekateri tako radi uprizarjali in v svoje scenarije vpletali ljudi s terena. Vse prevečkrat se čuti, da nekateri pač niso dorasli vodstvenim funkcijam in timskega razmišljanju ter delu.

Lani, ob dvajsetletnici srečanj, se je v Radečah zbralo več kot 140 lovcev in gozdarjev iz vse Slovenije, pa tudi iz sosednje Hrvaške so bili poleg. Srečanje smo popestrili z lovom na divje prašiče v Jatni in tudi uplenili enega. V zadnjem pogonu smo ob fotografijah spregovorili o 20. srečanjih in o iztočnicah za delo ZGS na področju lovstva. Direktor strokovnih služb Lovske zveze Slovenije mag. Janko Mehle pa je spregovoril o pogledih LZS na trenutno lovstvo v državi. V

nagovoru je vodja ZGS OE Brežice, **Niko Rainer**, še posebej poudaril, kako pomembno je dobro sodelovanje med lovci in gozdarji za dobrobit tako narave kot tudi lastnikov zemljišč.

Druženje smo sklenili z lovskim ropotom in se dogovorili, da se ponovno snidemo tudi letos.

Jože Prah

Uspel novembrski lov v LD Radeče

To je bil še en veličasten lov v lovišču **LD Radeče**. Še v »prejšnjih« časih je bil to lov za nekdanji državni praznik, 29. november, in je vsakomur v naši zeleni bratovščini pomenil nekaj več. Po vseh preobratih in spremembah pa smo lovci vseeno ohranili tradicijo, da lov organiziramo v bližini tega datuma z upanjem, da se ga bo udeležilo čim več naših lovcev in lovskih prijateljev iz drugih lovskih družin.

Pobratenje z **LD Oplotnica** nam je pomagalo lov organizirati v edinstven dogodek, ki se ga spominjamo vsako leto. Izmenjava lovov nam namreč posreduje veliko lovskih užitkov in pristnih lovskih druženj.

Letos smo organizirali tudi pogon na divji prašiče v revirju **LD Radeče**, v Brunku, saj jih na takem srečanju v povprečju uplenimo tudi po deset. Vabilu so se radi odzvali lovci pobratene družine **Oplotnica** in drugi lovski prijatelji.

Foto: S. Lipec

Zadovoljstvo članov LD Radeče, pobratene LD Oplotnica in drugih povabljenih lovskih tovarišev je bilo ob pogledu na obilen plen, ki ga je dal dobro pripravljen skupni lov, čutiti tudi pozneje na zadnjem pogonu.

Za zgled drugim se mi je zdelo prav, da s fotografijo ob pozdravu lovini pokažem na takšno pristno druženje in še drugim razkrijem čare naših lovov v **LD Radeče**.

Sebastijan Lipec

Dejavnost LD Velika Polana

V idiličnem gozdu v Mali Polani si je pred leti **Lovska družina Velika Polana** zgradila ličen lovski dom za lovske srečanja in druženja. **LD Velika Polana** ima namreč večino svojega lovišča na območju Občine Velika Polana. Skupna površina lovišča obsega 2.333 ha, od tega je 2.206 ha lovne površine. Sicer pa velikopolansko lovišče spada v Pomursko lovskoupravljalско območje (LUO) oziroma v pomursko lovskogojitveno območje.

Osnovna rdeča nit 52 članov zelene bratovščine, ki prihajajo iz Velike in Male Polane ter od drugod, je varstvo in gojitve divjadi. Kot pravijo lovci, je na njihovem lovnom območju mogoče srečati vse vrste divjadi, jelenjad, divje prašiče, poljske zajce, fazane in race mlakarice. Lovci poleg varstva in gojitve divjadi med drugim opravljajo tudi številne druge lovske aktivnosti. Obnašajo se po Etičnem kodeksu slovenskih lovcev in skladno z zakonom o divjadi in lovstvu. Lovska družina Velika Polana v veliki meri sodeluje z Občino Velika Polana, šolo in drugimi organizacijami v Občini Velika Polana, s poudarkom na varstvu narave in okolja. Dokaj tesno sodelujejo z upravljavci in lastniki zemljišč, gozdov in voda. Lovci vsako leto pripravijo veliki tradicionalni lov. Starešina lovske družine Velika Polana je dr. **Arpad Köves**.

Bojan Žerdin

Čestitke uplenitelju divjega prašiča po lovu, ki je bil organiziran ob 20. srečanju gozdarjev in lovcev v LD Radeče.

Lovci LD Velika Polana so si zgradili ličen lovski dom.

Po lovu zblížali stališča ...

To je bilo za nas zgodovinsko lovsko srečanje. Od Zavoda za gozdove RS smo namreč prešli povabilo na lov na veliko divjad z željami po še boljšem sodelovanju pri upravljanju z divjadjo in njenim okoljem v letu 2006. Povabili so tudi mene, župana **Franca Ekarja**, ki sem se pred udeležbo posvetoval z vaščani Kokre, ki so izrazili željo, naj se kot župan tudi udeležim lova.

Zbrali smo se ob 8. uri pred cerkvijo sv. Marije v Kokri. S takim povabilom so povabili na lov lovce, domačine, Koprjane.

Na prijetnem lovu smo uplenili košuto.

Vaščani Kokre, katerim je bila že v petdestih letih poleg zemljišč odvzeta tudi lovna pravica in je bil od tedaj to državni monopol, si še zdaj, skoraj četrto stoletja, posebno pa od leta 1992 prizadevajo, da bi se jim poleg odvzetih zemljišč vrnila tudi lovna pravica. Zadnja anketa v sklopu delavnice ZGS in posameznih izjav ni pokazala, da bi bili odnosi in sodelovanje dobri, ravno obratno. Lovsko društvo Kokra, kot KO Kokra, pa tudi sklepi Občinskega sveta terjajo, da se tudi Občina Preddvor dodelita lovskodruštveni status in pravica lova, kot je v preostalih 190 lo-

Franček Kolbel (ZGS, vodja OE Kranj), Andrej Avsenek (ZGS, vodja OE Bled); Andrej Drašler, direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo pri MKGP, župan Jezerskega, predsednik LD Jezersko Franc Ekar, predsednik KO Kokra, Kokra, in podžupan Jezerskega Stane Bergant po lovu.

kalnih skupnostih. Žal nam tega tudi lani ni uspelo uresničiti, čeprav bi to dovoljevala prejšnji in tudi trenutni lovski zakon. Poleg omejevanja lovske društvene dejavnosti je kraj prikrajšan tudi za dohodek od lovnega turizma, ki se odtuja in usmerja na druga mesta zunaj matične občine.

Znano je, da so vložene zahteve za ustavno presojo pa tudi presojo na mednarodnih institucijah.

Na omenjenem lovu so se toga stališča obeh strani resnično nekoliko zblížala. Nekateri so celo priznali, da neposredni izvajalci državnega lova na zasebnih po-

vršinah, od katerih lastnik plačuje državi davek, za tako stanje niso neposredni krivci, temveč le izvajalci zakona, ki pa, kot vemo, pretežno temelji na politični volji.

Pri kosilu, na katerega smo bili povabljeni tudi domačini, smo se odkrito pogovarjali in dogovorili, da bomo takoj po novem letu organizirali delovno srečanje, na katerem bomo proučili možnosti, kako bi bili domačini vsaj delno lahko vključeni v lovske aktivnosti kraja. Upamo, da se bo to res zgodilo, pa tudi, da bi novi lovski zakon, ki bo pravičnejši in bolj partnerski ter obenem naravovarstven, tudi ustrezneje in strokovneje urejal razmerja in ravnesje med škodami in divjadi in na njej. Predvsem pa upamo, da bo bolj pošten pri razdeljevanju dobička, pridobljenega iz lovno-prodajnega odstrela divjadi oziroma lovnega turizma.

France Ekar

»Naravnost k naravi!«

Aprila bo pod tem geslom potekal že 4. sejem Lov v Gornji Radgoni

Sejem Lov, že 4. mednarodni sejem lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi, bo letos na sporedu, kot smo že sporočili, nekoliko prej. Potekal bo v Gornji Radgoni in v tržno še bolj zanimivem terminu, in sicer **od petka, 21., do nedelje, 23. aprila 2006.**

Da bo prireditelj tudi letos najpomembnejše strokovno, poslovno in družabno druženje vseh ljubiteljev narave, zagotavljajo

potrditve udeležbe Lavske zveze Slovenije in Ribiške zveze Slovenije, Centra za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma, Kinološke zveze Slovenije (lovske kinologije), Zavoda za gozdove Slovenije, Planinske zveze Slovenije in drugih krovnih organizacij delovanja na področju lovstva, ribištva in varovanja narave.

Precejšnje zanimanje je tudi že na strani razstavljalcev, tako da bo sejem kakovostno in mednarodno predstavil lovstvu (obiskovalcem) novosti na področju orožja, streliva, optičnih merilnih naprav, lovsko opremo in pripomočke, drugo opremo, oblačila in obutev, darilni program, strokovno literaturo ... Ribištvo se bo predstavilo z opremo in priborom za sladkovodni in morsk ribolov, z oblačili in obutvijo ... Predstavljena bosta lovska in tudi športna kinologija ter vsa oprema in hrana za pse. Na sejmišče vas bo morda zvalila kakovostna in množična ponudba lovnega in ribiškega turizma, pa seveda tudi kakovostna oprema, pribor oblačil in obutev za druge dejavnosti v naravi (outdoor) ...

Na sejmu vas bodo vabile pravočasno najavljene strokovne razstave (specialke), programirane komercialne predstavitve, strokovna tematska posvetovanja in bogat družabni program. Med drugim bodo ljubiteljem psov predstavljene pasme lovske psov, na razstaviščnih površinah bo potekala državna tekma v agilityju, razstavljene bodo zanimive okrasne ribe, t. i. »koji krapi«, nastopile bodo skupine lovske rogistov, pevski zbori in harmonikarji. Novost bosta predstavitev Zveze tabornikov pa tudi **tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe**. To bo na sporedu **v soboto, 22. aprila 2006**, ko se bodo ob spremljajočem glasbenem programu zabavno povezali ljubiteljski kuharji iz lovske in ribiške družine. Sodelovalce bodo tričlanske ekipe, katerih najboljše jedi bo z bogatimi in uporabnimi nagradami ter priznanji nagradila posebna komisija. Če bodo tekmovalci s seboj prinesli dovolj sestavin in jed ponudili v pokušnjo še obiskovalcem, se bodo lahko, kot smo že poročali v prejšnji številki Lovca, potegovali tudi za **nagrado občinstva**.

Več informacij o sejmu in spremljajočem dogajanju organizator sproti objavlja na svoji spletni strani www.pomurski-sejem.si.

Uredništvo

LD Jezersko nadaljuje z lovsko tradicijo prirejanja skupnega lova in zadnjih pogonov na dan sv. Štefana. Tako je bilo tudi lani, ko sta se na takem lovu zbrali skoraj dve tretjini članstva omenjene LD in nekaj gostov, ki aktivno sodelujejo z LD Jezersko. Plen je izkazal lovsko pravičen odstrel: dve teleti in košuta, natančno po načrtu. To je še posebno pomembno, da se predpisan in potrjen lovskogospodarski načrt tudi uresniči, kajti v nasprotnem primeru je LD sodegovorna za nastalo škodo v gozdu. Po uspešnem lovu so lovski tovariši priredili še družben lovski krst za pet novih članov, ki so v minuli sezoni uspešno opravili lovski izpit in uplenili svojo prvo veliko divjad. Tako je bilo zagotovljeno prijetno druženje, med članstvom, posestniki in županom pa je bilo čutiti veselo sproščenost. Z uspehom lova je bil še posebno zadovoljen lovovodja Leon Šiberle (na fotografiji), ki enemu izmed upleniteljev čestita k lovskemu blagru.

Lani poletni, 25. 6., je naš prijatelj in mentor **Anton Šuler** praznoval 70-letnico.

Tone se je rodil leta 1935 na Brezovici pri Bizeljskem. Svoja rosna leta je preživel v Podgorju pri Pišecah in v Pišecah. Poklicno šolo je obiskoval v Brežicah, po odsluženju vojaščine pa je leta 1958 stopil v lovsko vrsto v domači LD Pišcece. Bil je vesten in prizadeven lovec, zato je bil že v letih 1960 do 1963 član UO, referent za strelstvo in član disciplinske komisije; zdaj je častni član LD Pišcece. Ker se je Tone zaposlil v bližnjih Brežicah, kjer si je ustvaril tudi družino, se je leta 1961 včlanil v LD Brežice. Njegovo uspešno delo v Pišecah pa ni ostalo neopaženo, zato je bil v letih 1962 do 1966 izvoljen v UO jerebičarne ZLD Posavje.

Kot izkušen lovec je bil v LD Brežice gospodar od 1969 do 1973 in 1975 do 1981, starešina pa v letih 1981 do 1985 in 1993 do 1995. Tone je bil navdušen strellec. Zato je leta 1972 opravil izpit za sodnika lovskega strelstva in tisto leto postal tudi član Komisije za lovsko strelstvo pri ZLD Posavje. Član te komisije je bil polnih 30 let, od 1979 do 2002 pa celo njen predsednik. Lovsko strelstvo ima še eno ljubezen – lovsko kinologijo. Med vso svojo kariero je šolal in vodil lovske pse, najprej epagneul bretone, nato pa nemške prepličarje. Zato ni naključje, da je bil leta 1978 med ustanovnimi člani LKD Posavje - Krško in da v LD opravlja naloge kinološkega referenta že polnih dvajset let. V vseh teh letih je sodeloval pri pripravi in izvedbi več lokalnih in državnih kinoloških prireditvev. V LD je aktiven tudi na drugih področjih. Predsednik komisije za odlikovanja je že od leta 1980, v disciplinski komisiji pa sodeluje od leta 1995. Izpit za lovskega čuvaja je opravil leta 1977, hkrati je opravil tudi izpit za preglednika uplenjene divjadi. Obe funkciji opravlja še zdaj. Ves čas udejstvovanja v lovstvu je bil vesten in strog mentor mnogim lovskim pripravnikom. Ker je del svojega življenja namenil lovstvu, njegov trud in prizadevanja niso ostala neopažena. Lovska organizacija se mu je oddolžila s podelitvijo znaka LZS za lovske zasluge in reda za lovske zasluge III., II. ter I. stopnje. Tudi na kinološkem področju je v zahvalo za svoj trud prejel srebrni in zlati znak KZS za zasluge na kinološkem področju in red II. stopnje.

Tone je bil vseskozi vesten, natančen, načelen in marljiv človek ter nekompromisen glede koristi divjadi ali lovske kinologije. Skupaj z njegovo bogato lovsko knjižnico ter precej drugimi lovskimi dokumenti in raznimi majhnimi, vendar neprecenljivimi lovskimi zanimivostmi je njegova majhna lovska soba velika učilnica za lovske pripravnike pa tudi izkušene lovce.

Vsega tega ne bi bilo brez njegove žene Marije, ki mu je bila vedno v vzpodbudno oporo. Še več. Za lovce so bila – ne glede na čas – vrata njene kuhinje vedno odprta. Žal je kruta usoda hotela, da ni dočakala Toneove okrogle obletnice.

Tone jesen svojega življenja dobro prestaja in prenaša, kot je moral prenašati vse življenjske težave. Še naprej ostaja vitalen in aktiven.

Dragi Tone, brežiški lovci se ti za dosedanje sodelovanje, nesebično pomoč, zlasti pa za vse oblike druženja in udejstvovanja zahvaljujemo ter ti ob okroglem prazniku iskreno, res iskreno čestitamo. Želimo ti, da bi ti zdravje služilo še naprej in da se bomo še velikokrat srečevali na lovu, lovskih in kinoloških prireditvah, tudi ob kozarčku rujnega, zlasti tistega iz Pišec.

LD Brežice – B. T.

Naš cenjeni lovski tovariš **Nevo Pahor** je čil, zdrav in posebno dobro volje praznoval svojo 80-letnico.

Nevo se je rodil 12. novembra 1925 v vasi Prvčina na Primorskem, v družini, ki je poleg očeta in matere štela še enega brata in sestro. Osnovno šolo je končal v domačem kraju, nato je svoje znanje dopolnil z izobraževanjem na različnih šolah. Šolanje mu je otežila druga svetovna vojna. Kot zaveden Primorec se je že med prvimi uprl okupatorju leta 1941, zelo opazna pa je bila njegova vloga pri osvoboditvi rodne Primorske. Po vojni je doštudiral na visoki šoli in s svojim znanjem veliko pomagal pri izgradnji trgovine in sodeloval na mednarodnih trgih. Pred odhodom v pokoj je bil zaposlen kot direktor Agrotehnike – Gruda. Za svoje delo v gospodarstvu je prejel več visokih odlikovanj in priznanj.

Zeleni bratovščini se je iz ljubezni do živali zapisal že leta 1945 v naši LD Ig, saj je bil z drugimi sedmimi člani tudi ustanovni član naše družine. Je edini še živeči od ustanovitve in ob tej priložnosti mu želimo še obilo zdravja.

Lovski staž je začel v mladih letih, ko še ni imel lovskih izkušenj, imel pa je izreden čut za organizacijo dela; pokazal je tudi ogromno požrtvovalnosti, zavzetosti in predanosti delu z divjadjo. Zato so mu bile kmalu zapuane odgovorne delovne funkcije v družini, ki jih je tudi vestno in odgovorno opravljal. Član upravnega odbora je bil od leta 1945 do 1976, član nadzornega odbora pa od 1976 do 1980. Kot tajnik LD se je spopadal z administracijo v letih 1948 do 1951.

Poleg operativnega dela je delal tudi na gospodarskem področju, saj je bil član gradbenih odborov v letih največjih potreb od 1950 do 1953 pri gradnji prve koče na Krimu, v letih od 1971 do 1973 pa pri obnovi ribnikov v dolini Drage – kot lovskogojitvenih objektov za vzrejo rac mlakaric.

Nevo je vedno našel čas tudi za delovne akcije, na katerih je lahko sodeloval, dokler mu je to dopuščalo zdravje. Pomembnejši je bil njegov vizionarski čut, saj je bil že zdavnaj glavni »sponzor« naših lovskih objektov. Kot odgovorni delavec v gospodarstvu je LD priskrbel denarna sredstva za material, bil pa je tudi eden prvih, ki je v lovišče vodil tuje lovske goste, ki so z odstrelom divjadi »sponzorirali« naše objekte.

Za svoje zaslužno delo v LD Ig je od LZS dobil odlikovanje znak za lovske zasluge in red III. stopnje, matična LD pa se mu je oddolžila za njegovo delo leta 1995 z imenovanjem za svojega častnega člana.

Dragi Nevo, k tvojemu prazniku Ti želimo vse najboljše in da bi Ti zdravje še naprej dobro služilo.

LD Ig – A. P.

Franc Najdenik, član LD Sv. Jurij v Slov. goricah, je privekal na svet 4. septembra 1920. Naš Franček, kot ga imenujemo lovski prijatelji, je torej praznoval 85. rojstni dan. Kraji,

kjer je odrasčal, so bili v tistih časih bogati z malo divjadjo, predvsem fazanom in zajcem. Tereni so bili poraščeni z grmičevjem in ustrezno podgradstvom, kar je dajalo idealne življenjske razmere tej vrsti divjadi. Takšno okolico z veliko številčnostjo male divjadi je Franček vzel v ljubezen, da je leta 1951 vstopil v LD Malečnik, kjer je ostal član polnih 28 let. Zadnjih 25 let je član LD Sv. Jurij. Zanj lahko smelo trdimo, da je lovec v pravem pomenu besede.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico

Blaž Podgoršek, LD Kamnik
Bogomil Rustja, LD Hubelj

85-letnico

Jože Peršolja, LD Pivka

80-letnico

Franja Budna, LD Senovo
Anton Černuta, LD Log pod Mangartom
Franc Kolarič, LD Polzela
Jože Kotnik, LD Podgorje
Zvonko Paradis, LD Grmada - Celje
Jože Toplak, LD Cankova
Matija Zalar, LD Zeleni Vrh

75-letnico

Ivan Fink, LD Suha krajina
Anton Florjanc, LD Smrekovec
Miro Fluher, LD Hoče
Kurt Germič, LD Videm ob Ščavnici
Julijan Gnezda, LD Idrija
Anton Hribar, LD Bled
Srečko Jamnišek, LD Mozirje
Marjan Kastelic, LD Šenčur
Stjepan Kokot, LD Kozje
Tine Lakovšek, LD Gradišče
Anton Laznik, LD Velunja, Šoštanj
Edo Pulko, LD Sodražica

de. Nikakor ne spada v tisto kategorijo lovcev, za katere pravimo, da so zgolj le člani lovskih družin. Je velik zagovornik čiste narave, divjadi in lovske pravičnosti. V LD Malečnik je bil gospodar 26 let (od 1954 do 1980). V tem času je opravljal 7 let tudi funkcijo lovskega čuvaja (od 1960 do 1967). Zaradi njegovega velikega prispevka k razvoju lovstva v tistem času ter pozitivnega gledanja na lovstvo je prejel priznanje v LD Malečnik pa tudi pozneje v LD Sv. Jurij. Prav tako je prejel znak LZS in red III. stopnje. Na njegov 85. rojstni dan mu je vodstvo lovske družine pripravilo manjšo slovesnost, na kateri je o slavljenju kot lovcu in človeku spregovoril starešina LD Sv. Jurij, ki mu je v imenu celotnega članstva zaželel še mnogo zdravih korakov v revirju, za katerega je lepo skrbel.

Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik Območne lovske zveze, ki mu je izročil plaketo LZ Maribor ter mu iskreno zaželel še na mnoga zdrava leta.

LD Sv. Jurij – M. B.

Pavel Ščelkov, LD Istra, Gračišče
Josip Šteingel, LD Smuk, Semič
Jože Tofant, LD Bojansko, Štore
Rado Virjent, LD Vransko
Ivan Žičkar, LD Zabukovje

70-letnico

Konrad Bezjak, LD Destnik
Vlado Cetin, LD Slavniki, Materija
Franc Gračner, LD Handil
Albin Grajš, LD Hoče
Leander Habjan, LD Toško Čelo
Oto Hribnik, LD Škofja Loka
Mirko Leban, LD Tolmin
Celestin Markič, LD Grgar
Peter Muhič, LD Domžale
Franc Mušič, LD Struge na Dolenjskem
Marjan Pleskovič, LD Orehovica
Aleksa Protič, LD Grosuplje
Teo Šircelj, LD Trnovo
Alojz Štekar, LD Sabotin
Janez Tavčar, LD Poljane
Jože Vidovern, LD Podgorje
Branko Zavrel, LD Podgorje
Franc Žvokelj, LD Pivka

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznanih!

Srečanje z lovcem

Na OŠ Sladki Vrh smo imeli 25. in 26. oktobra naravoslovna dneva. Skupni naslov vseh razredov je bil *Skrbimo za lepši jutri*. V 3. a razredu smo izbrali vsebino iz letne učne priprave: *Gozd – združba rastlin in živali*. Za pomoč pri izvedbi sem prosila lovca **Antona Ferka**, člana **LD Paloma Sladki Vrh**. Imamo srečo, da stanuje v bližini šole.

Po skupnem razgovoru v učil-

jesenskimi listi smo lahko občudovali nagačene živali, trofeje, kožuhe ... To je bila prava paša za oči! Seveda pa lovec ne bi bil lovec, če ne bi imel tudi puške. Z zanimanjem smo si jo ogledovali. Potrebuje pa še veliko druge lovske opreme. Lahko smo pogledali skozi daljnogled. Spoznali smo, kako so lovci pomembni, da dihalo z naravo in imajo živali zelo radi. Zanje skrbijo in jim pomagajo. Motijo se nekateri, ki mislijo, da lovci samo streljajo živali.

Lovec Tonček razkazuje otrokom lovsko opremo.

nici smo se primerno oblečeni odpravili na obisk k lovcu. Pot nas je vodila skozi lep jesensko obarvan gozd. Na koncu gozda smo našli prijetno domačijo Ferkovih. Tam nas je že prijazno pričakal lovec Tonček, kot ga kličemo domačini. Za uvod nam je povedal nekaj o gozdu in njegovem pomenu. Potem nas je popeljal v gozd, kjer so učenci spoznavali drevesa. Nabirali so različne liste in jih primerjali med seboj. Ugotavljali so, s katerega drevesa so odpadli. Primerjali so tudi lubje dreves in naredili odtise, ki so jih naslednji dan skupaj z različnimi listi nalepili v posebno mapo. Našli so tudi plovce: kostanj, žir, želod in različne storže. Najbolj so bili presenečeni, ko jih je lovec peljal k lisičini. Zvedeli so, kako si lisica pridobi svoje bivališče. Ob njej so zapeli pesem Lisička je prav zvita zver. Opazili so, da je na gozdni jasi tudi lovska opazovalnica, preža. Hitro so izvedeli, zakaj je potrebna. Tonček jim je pokazal tudi žive fazane. Kako pisani so samci!! Toda to še ni bilo vse. V posebnem prostoru hiše nas je čakalo še eno presenečenje – prava lovska razstava. Med mahom, jurčki, pisanimi

Ko smo se že hoteli posloviti, nas je lovčeva žena pogostila z okusnimi smetanovimi rezinami in sokom. Siti, polni lepih vtisov in z novimi spoznanji smo se veselo odpravili po gozdni poti proti šoli. Naslednji dan nas je čakalo delo v učilnici.

Gospod lovec Tonček, hvala za prijeten in poučen dan!

*Učenci 3. a razreda
in učiteljica Marjetka Gačnik
OŠ Sladki Vrh*

Divje živali in lovec v vrtcu na Bledu

Naj se vam najprej predstavim. Smo otroci iz vrtca Bled, stari tri do štiri leta. Imamo srečo, da naš vrtec stoji na robu mesta, tako da nas le ena cesta loči od polja, travnikov, potočka in bližnjih gozdičkov, ki nam v vseh letnih časih ponujajo prijetne trenutke za bivanje in spoznavanje narave. Posebno lepo je jeseni, ko drevesa zažarijo v pisanih barvah.

Zelo nas zanimajo tudi divje živali, a smola, ne moremo jih videti od blizu, kaj šele, da bi se

Za konec druženja z lovcom Milanom Potočnikom smo se še fotografirali z njim za spomin.

jih dotikali in občudovali njihov kožuh ali pisano perje ptic. Letos pa smo imeli veliko srečo, saj nam je **Katarina**, katere očka je lovec, prinesla v vrtec nekaj nagačenih živali. Še bolj pa nas je presenetil **Milan Potočnik**, ki je lovec in lovski čuvaj **LD Jelovica - Ribno**, s svojim obiskom v vrtcu. Povedal nam je veliko novega o gozdnih živalih, pogumno in z zanimanjem smo se dotikali tudi nagačenih, ki jih je pripeljal s seboj. Spoznali smo, kako naj se vedemo v naravi, da bo čim manj moteče za divje živali. V pogovoru z njim so vsi veliki strahovi pred lovcom izginili in otroci so spoznali, da lovec ni samo stric, ki hodi po gozdu s puško in strelja živali, temveč tudi skrbi zanje.

*Za skupino Ribice
Slavi Lokar*

Lovec na obisku v Zagorju

Zadnji teden oktobra nas je obiskal lovec **Lubo Urbanija** iz **LD Izlake**. Otroci smo ga z zanimanjem poslušali in mu postavljali različna vprašanja in nanje tudi dobili odgovore. Najbolj zanimivi sta bili puška in vsebina nahrbtnika. Lovec nam je potrpežljivo odgovarjal in nas zabaval s šalami. Obiska je bilo prehitro konec, a nam je Lubo obljubil, da nas bo obiskal spomladi in nam razkazal bližnji gozd. Zapele smo mu pesmico in se z njim fotografirali. Vsi pa smo narisali risbice o lovcu, živalih in gozdu.

*Učenci 1. a razreda
OŠ Toneta Okrogarja
Zagorje ob Savi in učiteljici
Lijana Šabanovič
Branka Lendero*

Lovec Ljubo Urbanija nam je obljubil, da nam bo spomladi razkazal gozd.

Ko volkovi še niso bili zavarovani

Dogajalo se je v povojnih letih, ko je bilo pri nas še precej volkov. Škoda, ki so jo povzročali predvsem med parkljasti divjadjo in so jo občutili predvsem lovci, ni bila majhna. Zato, pa tudi zaradi drugačnih nazorov o teh plenilcih, jim seveda niso bili naklonjeni. Da bi se številčno stanje volkov zmanjšalo, so se trudili na vse načine: podeljevali so tudi nagrade tistemu, ki je uplenil volka ali ga kako drugače pokončal.

Leta 1949 sem se kot gozdarski praktikant zaposlil na Gozdni upravi Podpreska. Bil sem že polnoleten. Od občine Loški Potok sem dobil dovoljenje, tudi s privolitvijo policije – takratne Milice – za nošenje orožja, vojaške puške, italijanske izdelave, vendar samo za pokončevanje volkov. Takrat tudi še nisem bil član lovske družine, pa tudi denarja za nabavo lovske opreme nisem imel. Ker so mi zaupali nošenje orožja, sem se čutil počaščenega. Še prav posebno pa sem bil zadovoljen, ker člani takratne LD Loški Potok, ki je bila ustanovljena leta 1946, niso nasprotovali moji navzočnosti s puško v lovišču. Moj oče je bil gozdar in izkušen lovec in od njega sem se že naučil nekaj lovskih veščin, predvsem pa se me je prijelo načelo, da mora biti lovec pošten.

V povojnem obdobju so vladale hude zime z visokim sne-

gom in nizkimi temperaturami, tudi do -25°C in še manj. V visokem snegu se je divjad še težje gibala in je navadno tudi hitro postala plen velikih zveri, predvsem volkov. Še dobro se spominjam, ko je volk po krajši razdalji lovljenja ujel srno, jo na mestu zadavil in požrl zajeten del drobovine. Ko sem prišel do nje, so bili njeni ostanki še topli. Na smučeh sem sledil volku, da bi ugotovil, kdaj in po kakšni razdalji od plena se bo spravil k počitku. Prej kot po uri zasledovanja sem presenečen ugotovil, da je prišel v bližino treh srn in kar hitro ujel tisto, ki je po pobegu najprej omagala. Zadavljene srne se ni dotaknil. Da volk navadno pokonča najšibkejšo ali bolno žival, je znano, kar so dokazovali tudi drugi primeri pokončane divjadi. V selektivnem in energetskega pomena je to razumljivo in tudi boljše, če si zver že ne more ničesar ujeti za svoje preživetje. Pri risu pa je nekoliko drugače. S svojim značilnim mačjim načinom plenjenja – predvsem vztrajnim čakanjem na primerno žrtev – navadno najprimernejši plen presenetijo z nenadnim naskokom; le izjemoma žrtev še z nekaj hitrimi dolgimi skoki ponovno ujame in usmrti. Navadno je pri volku vse končano že na razdalji do sto metrov. Pri risu so žrtve pogostokrat tudi zdrave, krepke živali; ujame, kar pač doseže z najmanj truda (beri: porabljene energije). Zaradi šibke zmogljivosti srca in delno slabšega voha tudi ne zmore lovljenja (zasledovanja) na večje razdalje. Ris se zanaša

tudi na svojo varovalno barvo kožuha, da je manj opazen in vztrajen pri čakanju. Volk je v primerjavi z risom pri lovljenju vzdržljivejši, pa tudi veliko vztrajnejši. Njegovo telo lahko premaguje velike napore pri lovljenju plena tudi na večje razdalje. Iz sledov plenilcev v snegu sem ugotavljal, da volk nikakor ne ujame vsake žrtve. Enako velja tudi za risa, ki uporablja drugačno lovsko taktiko.

Naslednjega dne sem volku zopet sledil. Sled istega volka me je, sicer po daljši hoji, pripegljala že do tretje pokončane srne (zanesljivo od istega volka), ki pa jo je samo malo načel. Pomislil sem, da volk lovi tudi nagonsko, ne da bi ga vedno k takemu početju silila lakota. To so mi potrdili in dokazovali tudi drugi primeri pokončane divjadi. Ker volk v eni noči lahko prehodi velike daljave, se redko vrača k svoji umorjeni žrtvi. Kljub temu ostanki pokončane divjadi niso nekoristno propadli, saj so bili dobrodošla hrana drugim gozdnim živalim, ki se hranijo z mesom in tudi mrhovino.

Navzočnost volkov ni bila zaznavna samo po sledovih in ostankih pokončane divjadi, ampak tudi po njihovem značilnem zavijajočem tuljenju, ki je marsikomu, ki jih je slišal, pognalo strah v kosti. Dandanes volčjega tuljenja skorajda ne slišimo več. Med ljudmi je takrat prevladovalo tudi prepričanje, da je volk napaden in nevaren človeku. Izkazalo pa se je, da temu ni tako.

Takrat z volkovi še nisem imel nobenih izkušenj. Ko pa sem

tudi sam zaslišal njihovo zastrašujoče zavijajoče tuljenje ne daleč od sebe, bilo je nekega večera v Grdih lazih, me je kar stisnilo pri srcu. Le kaj mi lahko naredijo, če se mi približajo, sem pomislil. Ali naj grem stran ali naj splezam na bližnjo debelejšo smreko, ki je imela veje skoraj do tal? Storil sem slednje in v kritju vejevja smreke pripravil tudi puško na strel. Nisem bil dolgo na smreki, ko so se ne daleč pod menoj pojavili trije odrasli volkovi. Niso me zavohali, niti me niso opazili. Tesno stisnjen ob deblo smreke sem že nameril na večjega volka. Ne vem, zakaj sem tisti hip pomislil: Kaj bosta po strelu, ko bo tovariš mrtev, storila preostala dva? Me bosta napadla? Na neki način sem ju že čutil ob sebi in strah v meni se je stopnjeval. Zaradi slabih občutkov in negotovosti nisem sprožil. Volkovi pa tudi niso čakali na mojo omahljivo odločitev in so tako hitro odšli, kot so prišli. Strah v meni je popolnoma izginil in pozneje mi je bilo nekoliko žal, ker nisem streljal. Lahko bi imel lepo trofejo, ustreljenega volka, pa tudi en volk bi bil manj v lovišču. A vseeno sem bil na neki način zadovoljen, saj sem videl kar tri volkove skupaj. Ko sem se že v temi vračal domov prek Bele vode v vas Travnik, sem bil trdno odločen, da bom drugič brez oklevanja streljal na volka, če se mi bo le ponudila priložnost.

Že kmalu po omenjenem dogodku sem na mokri vlaki spet opazil sveže volkove stopinje, ki so vodile proti vrhu hriba Moš-

nevec. S puško v roki sem šel previdno za stopinjami, kot da bom že kmalu opazil volka. Pod vrhom hriba sem ga res zagledal. Ni me opazil, ker je gledal stran od mene. Puška mi je kar sama zlezla z rame in že sem jo imel prislono k licu. Priložnosti za strel nisem smel zamuditi. Na strmeh, mokrem terenu pa nisem bil stabilen, pa tudi zbrati in umiriti se nisem mogel. Ko sem brez naslona od spredaj meril na volka v prsni koš, je bila mušica na puški več ob volku kot na njem. Postajal sem nervozen, saj bi volk lahko vsak hip odskočil in izginil. S težavo sem se poskušal umiriti in zbrati. Ko je mušica na puški le za hip obstala na volkovih prsih, sem pritisnil na sprožilec. Strel je odjeknil v tišini gozda. Po nekaj skokih se je volk ustavil ob večji skali, kot bi se hotel odločiti, kam naj gre, da bo na varnem. Videl sem samo glavo in del vratu. Spet sem streljal. Krogla pa je namesto v volkov vrat udarila v rob skale, da se je pokadilo. Hitro se je umikal po strmini navzdol in mi izginjal izpred oči.

Na prvem nastrelu sem opazil nekaj odstreljenih dlak in tudi nekaj kapelj krvi, na drugem pa nekaj zdrobljenih delcev skale in še nekaj več krvi. Zaradi delovnih obveznosti, ki sem jih imel tisti dan, volka nisem mogel zasledovati takoj. Odločil sem se, da bova to z očetom storila popoldan, kajti oče je imel več lovskih izkušenj. V zhičenostjo sem mu pripovedoval, kako sem streljal na volka. Mama, ki je spremljala najin pogovor, mi je prijazno rekla: »Stanko,« tako so mi takrat rekli, »ti si pa že malo lovsko obseden ...« Kakor koli že, sem si mislil, ko je v sobo vstopila sosedova Ančka, ki je povedala, da je v Sodolu videla ranjenega psa, ki bi bil prav lahko tudi volk. Prišel da je s hriba Mošnevec in s počasno hojo, le po treh nogah, prečkal cesto in izginil v bližnji gozd. Rekla je, da nama gre mesto, kjer je »volk« prečkal cesto, lahko pokazati, da ga bova lažje našla. Ker je kmalu za tem začelo deževati, tisti dan nisva šla iskat volka, naslednji dan pa iskanje ni bilo mogoče, ker je močan dež spral vse volkove sledove.

Po kakih desetih dneh naju je krajjan Trdan iz Šegove vasi obvestil, da je ne daleč od Matevčjaka med nabiranjem gob našel že razpadajoče truplo poginulega volka. Šel nama ga je pokazati. Poginil je zaradi strelne rane

(vstopne v prsni koš od spredaj in večje izstopne zgoraj za plečatom). Takoj sem ugotovil, da je to volk, na katerega sem streljal. Na območju Loškega Potoka v tistem času nihče drug ni streljal nobenega volka. Na dejanje sem bil ponosen tudi zato, ker je bil v lovišču en volk manj, le muk, ki jih je revež moral pretrpeti, mu nisem privoščil. Žal pa mi je, ker volku, čeprav že smrdečemu, nisem odrezal glave, da bi okuhal lobanjo, ki bi mi bila lahko drag spomin na dogodek. To je bila tudi moja prva lovska trofeja.

Volkovi so bili še dolgo potem nezavarovani. Z odstrelom so lovci precej zmanjšali njihovo številčnost. Vzporedno s tem se je spreminjalo tudi njihovo naravno okolje (uničeval ga je človek) in tudi odnos lovcev do volkov; vse dokler ni naposled prevladalo spoznanje, da je treba tudi volkove kot naravne plenilce rastlinojede parkljaste divjadi zavarovati in jih ohraniti poznejšim rodovom. Prav je, da smo ta korak prvi, že pred državo, storili lovci sami, najprej z uvedbo lovne dobe in nato leta 1990 z domeno o popolnem varstvu redke zveri. Zdaj je pomembna tudi odločitev države, da bomo imeli pač toliko volkov v ustreznih habitatih, da zaradi njihove povečane številčnosti ne bo čezmerno ogrožena druga divjad in tudi ne domače živali. Slednje je težko, saj volk in koze ne sodijo v isti hlev! Sedanje številčno stanje parkljaste rastlinojede divjadi, vsaj na našem območju, pa je manjše, kot je bilo pred leti; tudi po zaslugi občutnejše prisotnosti volkov, ki so si od leta 1990 precej opomogli.

Ko sem se pred desetletji vključil v LD Loški Potok in tako postal lovec, me je po dolgoletnem spoznavanju prave vloge te veličastne zveri v naši naravi domala minila zagnanost, da bi še kdaj ustrelil volka. Ker se poleg lova že dalj časa ljubiteljsko ukvarjam tudi z naravoslovno fotografijo, veliko raje fotografiram divjad, kot jo lovim s puško. Predvsem sem vesel, če moj dober posnetek divje živali, še zlasti zveri, dobi svoje mesto v našem glasilu Lovcev. To še posebno zato, ker je tak posnetek težko narediti v prosti naravi.

Za objavo mnogih fotografij in mojih člankov se na tem mestu zahvaljujem odgovornemu uredniku Borisu Leskovcu, pa tudi tehničnemu uredniku in oblikovalcu glasila Milanu Samarju, ki iz pestre ponudbe slikovnega

gradiva marsikdaj izbereta tudi moje posnetke in z njima opremita marsikateri članek. Čeprav imata precej stroga merila glede ostrine, menim, da sta pri izbiri objektivna in se trudita, da prvenstveno (pred tujimi posnetki) izbirata dobre fotografije domačih avtorjev, ki so jih z velikim trudom napravili v naših loviščih, če so le uspele in če jih imata v uredništvu.

Stane Lavrič

Šakal na otoku Pagu

Turistično zelo zanimiv otok Pag na Hrvaškem je znan tudi po paškem siru, olivnem olju, medu iz žajblja in še kaj bi se našlo. Konec oktobra 2005 sem se kar šest dni zadrževal na otoku, največ pa v ornitološkem rezervatu Kolansko blato.

Že pred leti sem od domačinov izvedel, da na otok občasno pride šakal *Canis aureus* in takrat gorje ovцам in pozneje tudi šakalu. Izvedel sem tudi, da je bil zadnji zabeležen odstrel šakala pred dobrimi desetimi leti. Na Pag naj bi šakal prišel prek mosta na južnem delu otoka iz smeri Zadra, mogoče je tudi, da bi preplaval ozko morskorožino pod mostom. Znano je tudi, da šakali živijo v neposredni bližini otoka, to je med Ninom in Zadrom ter naprej proti jugu.

V soboto, 29. oktobra 2005, sem po naključju izvedel, da imajo tamkajšnji lovci naslednji dan tako imenovano »hajko« za »čagljem« ali po slovensko šakalom. Vzrok za omenjen pogon naj bi bil šakal, ki je od maja poklal kar 100 ovac. Pravo nacionalno bogastvo so namreč za domačine njihove ovce, ki so sicer za kamnitimi ograjami, kar pa za šakala ne pomeni bistvene ovire. Ena ovca velja 50 €, za razliko od mlade, ki lahko stane tudi do 100 €. Cena pravega paškega sira pa je okoli 20 € za kilogram.

V jutranjih nedeljskih urah sem v Kolanskem polju v bližini vasi Kolan res zaslišal glasno pokanje, vpitje, pasji lajež in različne vzklike gonjačev, ki naj bi šakala pognali proti lovcem na stojiščih. Po pripovedovanju domačinov se je v pogon vključilo staro in mlado, predvsem pa lastniki ovac in jagnjet, ki jih je poklal šakal, in tisti, ki so pričakovali, da bodo lahko na vrsti tudi njihove ovce. Po dobrih dveh urah močnega ropota in hrupa so se razmere počasi pomirile. Bilo je

okrog poldneva, ko sem že končal z obročkanjem ptičev. Priznati moram, da sem se v vas peljal z veliko radovednostjo, da bi izvedel, kaj se je zgodilo s šakalom. Ob prihodu v vas Kolan sem opazil, da ljudje gredo ravno od maše in pri tem gledajo nekam v zrak. Kar naenkrat sem ugotovil, da je čez cesto, približno 5 m od tal, od ene cestne svetilke do druge napeljana vrv, na katero je bil sprva privezan mrtev šakal. Preveval me je občutek, da sem nekje v daljnih krajih, kjer so domačini v nastavljenost past z jagnjetom ujeli »tigra«, ki pa je pred tem požrl že veliko sovaščanov. Pozanimal sem se, kdo je uplenitelj in pokazali so mi na lovca Anteja Zubovića. Prosil sem ga, če ga lahko fotografiram ob šakalu in nastala je zanimiva fotografija. Ob cesti je bila na stolu nastavljena tudi kartonska škatla, v kateri so se zbirali prostovoljni prispevki.

Sledil je obvezen obisk lovskesobe, kjer med lovci ni manjkalo veselja. Na mizah je bilo dovolj paškega sira, pršuta, piva in domačega vina. Lovci so me velikodušno povabili k mizi in ob tem dejali: »Jej, sedaj imaš priložnost jesti pravi paški sir!« In res je bilo tako. Ne vem, ali so v dar prejeli dve ali tri ovce, glavno, v ogromnem loncu se je začela kuhati prava ovčja juha. Kuhano meso so razrezali na manjše kose, v ostanku tekočine pa nato skuhal še krompir, korenje in zelje. Medtem so se zbrali vsi prisotni lovci in nastala je skupinska fotografija pod figo. Večino med njimi so zanimale moje digitalne fotografije tega dogod-

Foto: Dore Šere

Uplenitelj Ante Zubović iz vasi Kolan na Pagu ob šakalu, poleg pa tudi škatla, v katero so vaščani metali prostovoljne prispevke ob uplenitvi zveri, ki jim je povzročila toliko škode in sivih las.

ka. Ker pri roki ni bilo pravega tiskalnika in računalnika, sem pozneje v lovsko sobo prinesel kar svoj prenosni računalnik in ogledali smo si celoten dogodek v slikah. Zanimalo me je tudi, kako je končal šakal. Odšel sem na cesto, kjer ga je v košari na kolesu z motorjem mladenič nameraval odpeljati na »balzamiranje« (verjetno v prepariranje); vsaj tako so mi dejali, da se postopek imenuje. V vsakem primeru bo uplenjeni šakal krasil skupno lovsko sobo lovskega društva, je dejal lovec Ante.

Zvečer sem se moral posloviti od vesele družbe lovcev, ker me je naslednje jutro čakalo nadaljnje terensko delo s ptiči. Njihovo proslavljanje je trajalo pozno v noč, menda so se zadnji razšli okoli 3. ure zjutraj. Seveda sem vsem lovcem obljubil, da bom, ko se bomo naslednjič srečali na Pagu, s seboj prinesel fotografije za vse, ki so bili takrat zraven.

Ni mi uspelo izvedeti, koliko neuspešnih hajk so imeli lovci za seboj, vendar jih je bilo kar nekaj, če upoštevamo, da so šakala uspeli dobiti šele konec oktobra.

Dare Šere

KAJ VIDI STARA VAŠKA POT

*V dišečem jutru skozi vas
se vaška pot
počasi vzpne na klanec trd,
da vidi vas – cvetoči vrt.*

*Je roženkravt na okencih
in hlev zavrt v meglen in tih
začetek jutra rahlega,
med pajčevine ujetega.*

*V luži sredi sebe pot
zagleda vegast vaški plot,
zasut vodnjak, še včeraj živ,
na pragu starec kriv in siv.*

*Pot se zamisli v stare dni:
v luži drobcene dlani
si hlebček mesijo za kruh,
na njivi vol in plug, roj muh,
nad mizo v kotu sveti Duh.*

*Potem pogled se ji zmrachi:
po poti vleče se sprevod,
(od vseh le eden je gospod),
še enega, ki je živel tod,
pot spremlja na to zadnjo pot.*

*Zastava, križ in praporščak,
pogrebcev zibajoč korak,
molitev k nebu, zvesti brak
od žalosti štrlečih dlak
iz duše bolne tuli v zrak.*

Jože Praprotnik
(LD Šentjošt)

Vrečice, ki »polepšajo« zimski lov

The Heat Company GmbH je podjetje z 10-letnimi izkušnjami na področju izdelovanja toplotnih izdelkov (že od leta 2002 je glavni sedež v Flachau v osrčju salzburških Alp) s predstavništvom v Sloveniji (**Peerton, d. o. o., Koželjskega ul. 3, 3320 Velenje**) in obenem zaščitna znamka trga FANcy. Njihov mlad in visoko motiviran team pripravlja, izdeluje in ponuja najboljše rešitve na tem področju. Svoje izdelke – več različnih toplotnih vrečic THc – ponuja poleg športnikom in bolnišnicam, policiji in vojski, tudi lovcem, ki si z njimi pozimi po potrebi ogrevamo hladne roke in noge na vseh oblikah lovov. V preteklosti so iz osnovne izpeljanke (toplotne blazinice THc) pripravili še številne novosti in poskrbeli za razvoj na področju aktivnih toplotnih izdelkov.

Družba individualno pristopi do potencialnih uporabnikov njenih izdelkov, do različnih potreb in uporabe. Tako so nas lani oktobra trije njihovi predstavniki obiskali na sedežu LZS in nas zaprosili, da bi preskusili njihove izdelke za namene lovcev ter našo informacijo o uporabnosti le-teh predstavili bralcem. V okviru THc potekajo namreč raziskave za nove tehnike in razvoj novih izdelkov, ki naj bi ljudi še boljše zavarovali pred mrazom. Zato je dobrodošlo vsakršno priporočilo in ocene preizkuševalcev.

Izdelki začnejo delovati takoj ob stiku z zrakom in so nato v hladnem vremenu uporabni precej ur, nekateri tudi ves dan (odvisno od namena izdelka). Telesu pomagajo varno obnoviti ali ohraniti toploto, bolnim pomagajo pri zdravljenju, lajšajo bolečine v hrbtenici ipd. Preskušeni so tudi v športu. Namen izdelkov je, da bi ljudem, ki so pogosto na terenu, zagotovili toploto in udobnost, kadar občutijo mraz; torej tudi lovcem.

Vsi toplotni izdelki THc delujejo takoj, ko jim odstranimo plastično oblogo; v stiku s kisikom začno delovati oz. greti. Pri tem ne potrebujemo nobenega drugega postopka ali morebitnega prevrevanja. Glede na izjemno majhno težo in velikost toplotniki THc lahko dobijo mesto v vsakem lovskem žepu. Postopek aktiviranja vsake vrečke je torej preprost: odpremo embalažo, v

kateri je blazinica še v svojem ovoju; le-tega odstranimo, iz njega vzamemo belo grelnno telo (blazinicico), jo nekoliko stresemo in spustimo v žep. Takoj ko z nje odstranimo ovoj, se začne kemijska reakcija (takšen oksidacijski proces se zgodi kjer koli v naravi; npr., ko začne rjaveti železo). Že v nekaj minutah nas bo začela prijetno greti v prste, kar lahko traja tudi več ur. Med daljšim čakanjem na lovskem stolčku sem si z eno samo vrečko, brez uporabe rokavic, odpravil prejšnje tegobe s hladnimi prsti na rokah.

Za lovske namene so izjemno ugodne rokavice THc, v katere (v posebne žepke na hrbtni strani) potisnemo ogrevalni teles. Le črna barva gotovo ni po okusu večine lovcev.

Biološki grelni sistem vrečke vsebuje železo v prahu, vodo, jedilno sol, aktivno oglje in posebno, t. i. »črvičasto« tkanino. Proces oddajanja toplote lahko zaustavimo kadar koli, če nam jo uspe spet nepredušno zapreti v plastično vrečko s posebnim zapiralnim patentom, v kateri je bila prej skupaj z odstranljivim ovijem. (Opozorilo! Bodimo natančni in pazljivi pri zapiranju in shranjevanju vrečke v žep!) Tod ogrevalnemu telesu kmalu zmanjka kisika in kemijski postopek se zaustavi. Če pa kdaj spet potrebujemo njeno pomoč, jo lahko vzamemo iz plastične vrečke, da se na zraku (v našem žepu) nadaljuje postopek oksidacije, pri katerem se sprošča temperatura. To lahko napravimo večkrat. Toda tu smo naleteli na prvo resnejšo oviro. Nekaterih vrečic nam ni vedno uspelo ponovno »obuditi« v delovanje, ker smo verjetno zaradi manj prevrednega ravnanja na terenu (ali pri zlaganju) vrečko PVC kje predrli (na enem ali več mestih). Zato bi svetovali izdelovalcu, da bi poskrbel za shranjevanje omenjenih teles v močnejši oz. debelejši plastičen ovoj ali da testira tesnilne patente na vrhu plastične vrečke, če res nepredušno zapirajo.

Pri zimskem čakanju lisic in divjih prašičev nam bo več kot koristil muf z ogrevalno blazino.

Čas uporabnosti ene toplotne vrečke (osnovni ročni model) naj bi bil 12 ur, ko doseže temperaturne vrednosti do + 40 °C (104 °F) ali še več. Vsi izdelki so biološko neoporečni in niso strupeni. Odvržene blazinice se v naravi kmalu razgradijo. Če z njimi ravnamo pravilno, nam bo lahko vsaka dolgo koristila.

Izdelki THc omogočajo udobno toploto in odlično premagovanje zimskih tegob z mrazom na preži, pri čakanju ali na skup-

Takole pa se namesti grelnno blazinico kot vložek namesto plutastega dela.

nih lovih, na stojšču, v mrazu in snegu ... Vsi pripomočki so še posebno primerni, kadar smo ves dan na lovu, kadar se pozimi odpravimo čakati lisice in divje prašiče, če ribarimo ob mrzli reki ipd. Družba se je potrudila in za najrazličnejše namene izdelala tudi posebne rokavice, samolepilne blazinice za nameščanje v nogavice (nekatero je bilo po-

zneje zelo težko odlepiti!), pa posebne plutaste podplatne vložke za v obuvalo, sedežne blazine, mufo itn. Vse našete izdelke smo s pridom (sicer res le krajši čas) preizkušali, a izkazali so se več kot koristni. Sicer je bilo tudi nekaj težav s tovarniško preveč prilepljenimi deli (vložki, ki se zamenjajo s toplotnimi vrečicami), a smo jih z dobro voljo in vztrajnostjo le premostili. Iskreno pa je treba zapisati, da je lahko temeljna tegoba – da nas kam zebe – kaj hitro odpravljena že z uporabo ene same toplotne blazinice THc, ki lovcem kar neverjetno »olajša« hladno čakanje. Za lovce so zelo uporabne tudi rokavice THc s posebnimi žepki na vrečici. Ko prenehata oddajati toploto, ju na teh mestih lahko preprosto in hitro nadomestimo z novima grelnima blazinicama. Le črna barva rokavic se lovcem k preostali opremi ne poda (temno zelena ali rjava barva bi bili ustrežnejši). Zelo uporabno se je izkazalo tudi posebno sedalo z žepi za večje grelnice blazinice. Za tiste lovce, ki so le preveč pomehkuženi, bosta prišla prav tudi grelni ledvični pas in »ogrevan« ušesni trak ... Pa še kaj bi se našlo.

Mi, ki smo izdelke preskusili, lahko rečemo, da so res primerni tudi za lovsko uporabo. In kot sem se sam prepričal nekega decembrskega dne, ko sem, preden sem odšel na prežo, v avtu mrzlično iskal dve še neuporabljeni vrečici, da bi si ju namestil v rokavici THc, sem ugotovil, da sem se z vrečkami kar malo zasvojil. »No, si se že razvadel,« sem zamrmral sam pri sebi. Toda, zakaj pa ne, s tako malo truda pred lovom si je mogoče hladne, a prijetne lovske trenutke le še »polepšati«, če ne zebe več v prste. Grelne blazinice THc lahko že kupite v trgovinah z lovskimi potrebščinami ali jih (tudi po GSM: 031/503-055) neposredno naročite pri omenjenem zastopniku.

Boris Leskovic

Vsi izdelki Thc so bili preizkušeni na 64 bolnikih s poškodbami na gibalih in na nekaterih s kroničnim poliartritisom v bolnišnici v Salzburgu (v Avstriji) na Oddelku za fiziološko medicino in rehabilitacijo. Z njihovim učinkom so se bolnikom zmanjšale bolečine, manj so se pritoževali nad okorelostjo prizadetih okončin.

Mandarinka se je v naših krajih kar dobro prilagodila in živi v sožitju z raco mlakarico.

Samec mandarinke z izvira reke Vipave

Mandarinka ob izviru Vipave

Pošiljam vam dve fotografiji mandarinke (*Aix galericulata*), ki nas obiskuje že nekaj let ob izviru Vipave. Samci mandarinke so veliki od 41 do 49 cm in so pisanih barv, samice pa so precej manj obarvane. Ti ptiči veljajo za okrasne in so pri nas zelo redek gost. V domovini na vzhodu Azije mandarinke prebivajo predvsem v rekah in gorskih potokih v nedotaknjenih gozdovih.

V Evropi je mandarinke eden najbolj priljubljenih ptičev v parkih. V Angliji so pobegle osnovale gnezdečo populacijo. V srednji Evropi je naseljevanje le kratkotrajno.

Pri nas je mandarinke izjemno redek gost, če ne pobegne kot vnesena okrasna ptica iz ujetništva. Mladiči mandarinke pokukajo v svet v drevesnih duplih (ali umetnih valilnicah), obloženi s puhom, tudi do 15 m visoko. Pozimi se hranijo z želodom in žirrom, poleti pa jedo tudi v vodi živeče majhne živali, ki jih izbrskajo na vodnem dnu, ko se postavljajo na glavo in pri tem kvakajo.

V našem kraju se je mandarin-

ka kar dobro prilagodila in živi z drugimi racami, predvsem mlakaricami v strpnem sožitju. Upam, da nas bo ta ptica še vrsto let obiskovala ob izviru Vipave.

Oton Naglost

Trije iz LD Ormož

Zame ima vsaka zanimiva trofeja posebno vrednost. Ker je takšnih lovcev več in tudi radi spoznajo igro narave iz drugih lovišč, predstavljam tri zanimiva rogovja srnjakov (lovske trofeje) iz naših revirjev. Prvega sem uplenil 6. 9. 2004 v vinorodnem predelu našega lovišča – Litmerku. Srnjače rogovje je ocenjeno s 119 točkami (nepravilni 12-terak). Drugega je uplenil naš starišina Rudi Plavec 11. 8. 2005 prav tako v Litmerku; rogovje še ni uradno ocenjeno, tehta pa 530 g (nepravilni 14-terak). Tretjega mi je Diana naklonila 25. 10. 2005 v lovišču Gaberje (prav tako še ni uradno ocenjeno) in trenutno tehta 610 g (nepravilni 12-terak). Že fotografija zgovorno kaže bujnost in moč moje, verjetno življenjske trofeje. Fotografije so po vrsti označene s številkami.

Stanislav Frangež

NOVE KNJIGE

V vaše roke prihajata 31. in 32. knjiga Zlatorogove knjižnice

V načrtu knjižnih izdaj za lani si je Uredniški odbor pri LZS, ki skrbi za izdajanje glasila Lovec pa tudi za izdaja-

nje knjig **Zlatorogove in Strokovne knjižnice**, v okviru svojega srednjeročnega knjižnega programa zadal izdajo dveh knjig, ki naj bi izšli do konca koledarskega leta. Izbor knjig za izdajo je potrdil tudi UO LZS. To sta: 31. knjiga Zlatorogove knjižnice avtorja **Alojza Skvarče V svetlobi zarje** in 32. knjiga iz iste knjižne zbirke avtorja **Matjaž Erzarja Divjačina**.

Prva knjiga, ki jo bo v nadaljevanju prispevka podrobneje predstavil njen urednik **Franc**

Černigoj, je iz zvrsti beletristično-doživljajskih žanrov. Avtor v njej piše o pristnem osebnem doživljanju narave, ki ga je zgovorno in sproti beležil tudi na fotografski aparat. V živo se srečuje z medvedom, risom, jeleňadjo, srnjadjo ... Divjad in naravo doživlja v vseh letnih časih. Delo je napisano poetično, vendar na strokovnih podlagah in bralca poučuje o življenju narave in njenih zakonitostih. Zato je pričakovati, da bo to delo opravilo pri vseh lovcih pomembno vzgojno-izobraževalno poslanstvo v cilju spoznanja: **tudi živa žival je lepa in vredna natančnega spoznavanja, spoštovanja in opazovanja**. Ne nazadnje je takšna knjiga lahko izvrsten pripomoček lovcem in LD pri sodelovanju s šolsko mladino. S pomočjo te knjige bomo lovci lahko najbolj zgovorno prepričali še vse neprepričane, da nam odstrel divjadi ne pomeni bistvo lova, ampak je v nas tudi močna želja po pristnem doživljanju žive narave, kar znamo sporočati tudi drugim.

Knjiga obsega 160 strani, od katerih je skoraj polovica njegovega obsega namenjena avtorjevega slikovnemu delu – izvirnim fotografijam, ki so nastale ob neposrednem stiku z divjadjo in njenim naravnim okoljem. Lovci boste knjigo dobili v zavoju PVC

skupaj z drugo, ki pa je enkrat debelejša od Skvarčeve.

Druga knjiga, **Matjaž Erzarja Divjačina**, je izvirno delo našega domačega avtorja, kuharskega mojstra in lovca, v katerem je s pomočjo dveh soavtorjev (tudi veterinarja in gozdarja) s fotografijo in besedo predstavil svoje preskušene recepte za uporabo mesa uplenjene divjadi v naši kuhinji. Predvidevamo, da bo knjiga, ki je izšla letos januarja, dobrodošla tudi pri lovčevih ženah in tudi širše. Ob odločitvi

za izdajo takšne knjige je bilo upoštevano predvsem dejstvo, da uplenjeno veliko divjad iz naših lovišč vedno pogosteje za lastne potrebe odkupijo lovci sami, zato jo v zadnjem času lovske družine veliko manj prodajajo organizacijam odkupovalkam, ki jo poleg organizirane prodaje za javno potrošnjo na domačem trgu tudi izvažajo. V tem je očitna razlika s stanjem pred desetletjem, ko divjačinska kulinarika pri nas še ni bila tako zelo razvita. Vedno bolj se namreč za divjačino zanimajo tudi nelovci. Zato se je podjetje **Nimrod, d.o.o.**, iz Nove Gorice odločilo in z ustreznim mesom v veliki meri sponzoriralo pripravo in fotografiranje različnih kulinaricnih jedi za knjigo. V njej so tako natančno predstavljeni najrazličnejši kulinaricni načini priprave mesa divjadi posameznih vrst, opozorjeno je na posebnosti posameznega divjačinskega mesa glede na starost in spol uplenjene divjadi in avtor je vanjo uvrstil najbolj priporočene recepte. Posebna odlika in novost kuharske knjige te zvrsti je prav gotovo uvodno poglavje veterinarja in strokovnjaka poznavanja pravilnega zorenja in priprave divjačinskega mesa – od uplenitve do kuhinje – **Tomaz Piriha**, ki bralca poljudno seznanja o vseh najpomemb-

nejših lastnostih divjačine, o pravilnem razseku mesa, zorenju, hlajenju ipd., da lahko pripravimo okusno jed. Skratka, v tem delu zvemo vse o pravilnem ravnanju z uplenjeno divjadjo in njenim mesom (divjačino), rekli bi vse »od gozda do vilic«.

Knjiga (približno 304 strani) obsega več kot 200 receptov in 150 barvnih fotografij ter ilustracij **Igorja Pičulina**. Izšla je v nakladi 25.000 izvodov. Predvidevamo, da bo zanimiva tudi za poznejše lovce pa tudi nelovce, ljubitelje jedi iz divjačine, saj tovrstno meso sodi med najbolj zdrave proizvode narave.

Knjigi sta (v skupnem zavoju PVC) za lovce, ki ste ju plačali s članskim prispevkom za leto 2005, po ustaljenem načinu verjetno že prispeli na sedeže območnih lovskih zvez, kjer jih lahko pooblaščen predstavniki LD tudi prevzamejo.

Upamo, da se boste obeh knjig razveselili in ju uspešno prebirali ter uporabljali.

Boris Leskovic,
odg. urednik Založništva LZS

Lojze Skvarča: V svetlobi zarje¹

Ob izidu 31. knjige iz zbirke Zlatorogova knjižnica

»... Tista prva močna občutja so se tako zasedla vame, da se zdramijo v meni še danes vsakokrat, ko si prek ramen oprtam težke objektivne ...« (L. S.)

Slovenski lovci smo januarja 2006 (z letnico izida 2005) dočakali 'visoko pesem' lova s fotografskim aparatom, ki ni nič manj vznemirljiv kot lov s puško. Izšla je namreč knjiga s pomenljivim naslovom – **V svetlobi zarje** Lojzeta Skvarča.

Lojze Skvarča – kdo je to?

Od leta 1999 vem zanj. Od tistega dne, ko sem v Lovcu prebral njegovo čarobno pripoved o 'lovu' na ruševca, spleteno iz samih svetlih besed. Že v naslovu samem 'cvetejo češnje'²... Še vedno se spominim tistega odstavka, ko se globoko noter v Krmi v svoji katrci zbudi sredi toči in se odpravi gor v visokogorje, 'nad ruševca': »...Za zajtrk vstanem in si oprtam težak nahrbtnik. Ko okoli sebe vržem še torbo z objektivni in še stativ, sem še najbolj podoben Zveličarju s križem na hrbtu ...«

»Ta človek ima od vesoljne luči presijano dušo!« sem si rekel. »Taki so svetli ljudje!« sem mu na tistem zavidal.

Potem smo se na enem od sestankov nekdanjega Uredniškega odbora založništva LZS pogovarjali, kako v zdajšnjem času pravzaprav nimamo več 'pravih' lovskih pisateljev; takih, kakršne smo imeli pred petdesetimi, pred sto in več leti. Da je naš čas drugačen, da se pisci lovskih tem skorajda ne lotevajo več. In je med nami vzniknila misel: »Poiščimo katero od tistih slovenskih pisateljskih peres, ki sta mu narava in lov blizu! Nagovorimo ga, naj napiše knjigo za Zlatorogovo knjižnico!«

In spomnili smo se tudi na Lojzeta Skvarča ...

Iz takih naključij, vidite, je nastala 160-listna knjiga, čista kot oživljajoča voda iz nederij gore, nad katero je le še nebo. To je dobro.

Vendar – knjiga je namenjena lovcem! In marsikdo od nas lovcev se bo, preden bo knjigo prebral, vprašal: »Ali je Lojze Skvarča sploh lovec?«

Preden bo knjigo prebral, pravim. Ker po branju bo vedel: »Ta mož ni le lovec, je Lovec ...«

Naj navedem nekaj misli iz pisma, ki mi ga je Lojze Skvarča poslal, ko je bila pričujoča knjiga že skorajda napisana ...

»Glede samega povoda za nastanek moje knjige, se gotovo spomnite, da ste mi prav Vi predlagali, naj začnem pisati. Stvar me je mikala – vendar, kako se lotiti? Kako zastaviti pero? Že na začetku sem moral nekaj zamišljenih načrtov opustiti, kajti izvedel sem, da nastaja Črnačeva knjiga o fotolovu³. Ob njenem izidu, ki sem ga težko čakal, sem videl, da je Janez Črnač do potankosti obdelal bolj tehnična vprašanja fotolova in jih podkrepil s svojimi bogatimi izkušnjami, ki jih kot pravi lovec in vrhunski naravoslovni fotograf vsekakor ima.

Tako mi je ostalo 'prazno polje' le še v leposlovju. Svoje možnosti sem videl prav v tistem, čemur se zadnja leta intenzivno posvečam in kar me je do konca prevzelo – to so zveri, najbolj med njimi ris – ter možnosti fotografirati jih v naravnem okolju. Poudarjam: **v naravnem okolju in ne morebiti v oborah!** Več kot 95 % vseh v knjigi opisanih dogodkov je popolnoma resničnih, kar skušam navsezadnje potrditi tudi s posnetki. Zase vem, da si zelo težko 'kar nekaj' izmislim, zato sem imel s preostalimi petimi odstotki še največ težav. Jaz moram zgodbo najprej sam doživeti, šele potem jo lahko povem. Kot bi se bal 'laži' ...

Nadevan jelenji hrbet z gorgonzolo in mandarinami

Za šest oseb potrebujemo:

1200 g dobro uležanega, v olju mariniranega jelenjega fileja, 150 g gorgonzole, štiri mandarine, sok ene limone, grobo sol, sveže mleti poper, 50 g masla, olje za pečenje, šilce dobrega konjaka, 150 ml smetane za kuhanje.

Priprava: Jelenjemu fileju z roko odstranimo olje, ga razrežemo na šest enakih delov (steakov) ter v vsakega od njih z zelo ostrim nožem zarežemo s strani do dobrih dveh tretjin ostre reze, tako da v mesu nastanejo žepki.

Gorgonzolo z vilicami zdrobimo na kuhinjski deski. Da postane bolj mazava, ji lahko dodamo malce masla. Mandarine olupimo, z njih odstranimo še vso vrhno belo kožo in jih na drobno narežemo.

Meso popopravimo, ga z dlanjo pritisnemo, da se malce raztegne, nato pa ga nadevamo z mešanico gorgonzole in mandarin. Meso pokapamo z limoninim sokom in oljnim oljem ter ga postavimo za pol ure na hladno.

V teflonski ponvici na mešanici olivnega in navadnega olja steake na hitro opečemo po obeh straneh. Opečenim prilijemo šilce

konjaka, počakamo, da alkohol pogori, prilijemo smetano za kuhanje ter pokrito dušimo največ še pet minut na tistem ognju.

Če je omaka pregosta, ji prilijemo malce hladne juhe. Meso posolimo z grobo soljo in tako pripravljen jelenji hrbet ponudimo s pirejem, ki ga pripravimo iz kuhanega krompirja, sveže blanširane špinacije, masla in mleka.

Matjaž Erzar

Kulinarični kotiček

Foto: M. Erzar

Nadevan jelenji hrbet z gorgonzolo in mandarinami

Tudi sami ste me vseskozi opominjali, naj bo vse čim bolj doživeto, ker če bo doživeto, bo branje napeto in bralcu (lovcu) bolj domače.

Lov mi že od majhnega ni tuj. Kar dva soseda sta bila lovca in s svojimi še otroškimi očmi sem jima željno sledil, ko sta odhajala na lov, in ju še bolj željno pričakoval, ko sta se z lova vračala. Počasi sem se jima lahko pridružil na jesenskih skupnih lovih, in takrat so se mi začela odpirati povsem nova 'vrata'. Zavedati sem se začel, da me pod večer vleče v ogrado, kjer se pase srnjad.

Kmalu potem sem dobil tudi prvi fotoaparatus, ruski 'zenit', in z njim v rokah sem skušal zalesti srnjaka, se čim bolj približati čuječi ptici ... Čeprav se je srnjak na moj zalaz navadno odzval z jeznim bavkanjem, četudi me je ptica skoraj vedno opazila, preden sem pritisnil na sprožilec, odnehal nisem. Tista prva močna občutja so se tako zasedrila vame, da se zdramijo v meni še danes, vsakokrat ko si prek ramen oprtam težke objektivne ...

V moji knjiži so tudi zgodbe. Zgodbe o tem, kako sem 'uplenil' svoje številne »trofeje«. Zgodbe pač fotografijo oživijo. Ker – naj bo 'podoba narave' (fotografija) še tako imenitna, tehnično in dru-

gače brezhibna, je vseeno lahko prazna, hladna, mrtva. Ima le višino in širino, nima pa vdihnjene tretje dimenzije, ki jo pričara zgodba. Z zgodbami samimi, in s spremljajočimi fotografijami, želim bralcu – lovcu povedati, da lahko vse neštete lovske zalaze, prežanja, obhode in čakanja prav tako pristno doživimo, če imamo namesto puške v rokah fotoaparatus.

Še o naslovu knjige.

Za naslov sem skušal najti tiste besede, ki so povezane z 'lovom s svetlobo'. Dodal sem še 'zarjo', v kateri je svetloba tako in tako 'slaba'. Vendar se večina prigod dogaja prav v času večerne ali jutranje zarje, ko pogosto za nastanek vrhunske fotografije niso vedno najboljši.

Ali lahko Skvarčevemu pisanju še kaj dodam? Lahko bi, a ne bom, ker je že sam izpovedal srž te knjige: »Bistvo je očem nevidno, zato moramo gledati s srcem.«

Vsakršna podobnost z Exuperyjevim 'Malim princem'⁴ ni naključna. Ali pa je – kaj pa vem ...

Ali je Lojze Skvarča lovec ali ni – to zdaj že veste.

Franc Černigoj

¹ Lojze Skvarča: V svetlobi zarje; Lovska zveza Slovenije, Zlatorogova knjižnica; Ljubljana 2005

² Lojze Skvarča: Česnje spet zacveto; Lovce LXXXII, 1999/12

³ Janez Črnač: Fotelov; Lovska zveza Slovenije, Strokovna knjižnica; Ljubljana 2002

⁴ Antoine de Saint-Exupéry: Mali princ

Zaraščena gozdarska tabla pri Pordašincih

V območni enoti ZGS Murska Sobota so v svojih gozdnih revirjih gozdarji dokaj aktivni in dejavni pri čiščenju gozdov, pogozdovanju in drugih gozdarskih projektih, kamor sodi tudi odstranjevanje lubadarja in odstranjevanje snegolomov. Naloga gozdarjev je tudi skrb za požarno preventivno, onesnaževanje ter urejanje gozdarskih poti.

Za večjo ozaveščenost ljudi, ki se gibljejo v gozdovih, pa so gozdarji postavili lične opozorilne gozdarske table, ki med drugim ljudi opozarjajo, da je treba paziti, da ne zanetijo ognja, ki lahko naredi veliko materialno škodo, predvsem v sušnem obdobju. Nekatere table so sicer nameščene na dokaj vidnih mestih, spet druge je načel zob časa, pa jih še niso zamenjali. Nekega dne smo pred gozdom v Pordašincih na filmski trak ujeli požarno tablo, ki opozarja na nevarnost požara. Da bi bila mera

Foto: B. Žerdin

Zaraščeno tablo v drevesno deblo, ki v Podraščincih opozarja na nevarnost gozdnih požarov, bi morali že zdavnaj zamenjati.

polna, smo si tablo podrobneje ogledali in med drugim ugotovili, da je dobesedno zaraščena v drevesno deblo. Res je to enkratni gozdarski dogodek, kajti morda je bila na deblo pritrjena kar z žebeljem. Tablo je že načel zob časa, zato bi jo morali gozdarji namestiti na ustreznije mesto. Na omenjenem območju imajo lovišče člani zelene bratovščine Prosenjakovci, ki bi o tem lahko obvestili gozdarje.

Bojan Žerdin

Velika množica znancev, prijateljev, predvsem pa lovcev se je prišla 2. 7. 2005 posloviti na pokopališče na Bledu od svojega rojaka, dobrega lovca, zavednega Slovenca, predvsem pa velikega poštenjaka **Franca Ličofa**, ki je umrl je 30. 6. 2005 v 86. letu.

Rodil se je leta 1920 v majhni vasi Potoki pri Jesenicah, ki leži v senci znanega hriba Ajdne s svojimi rimskimi izkopanimi. Osnovno šolo je obiskoval na Koroški Beli in jo uspešno dokončal. Ker mu je umrla mati, oče je imel le majhno železniško pokojnino, družina pa je bila številna, se je moral zaposliti, da je lahko pomagal družini in vzdrževal sebe. Garal je pri raznih gradbenih podjetjih, nato pa je dobil službo v jeseniški železarni in se izučil za ključavničarja.

Po nacistični okupaciji Gorenjske se je takoj vključil v odporiško gibanje. Že pri razpadu stare Jugoslavije je zbral in skrnil orožje, ki so ga odmetavali vojaki. Vedel je, da ga bodo Slovenci še rabili. Potem je nepretrgoma sodeloval s partizani, pripravljaval sabotaže v železarni, bil pri tem dvakrat aretiran, a mu niso mogli ničesar dokazati. Nato je šel v partizane in dočkal konec vojne na Koroškem.

Po vojni je bil med ustanovitelji naše lovske družine in eden prvih njenih lovskih čuvajev. Ko je z odličnim uspehom opravil lovskovzgojni tečaj, je dobil službo lovskega čuvaja v državnem Gojitvenem lovišču Triglav - Bled, ki jo je opravljal do upokojitve, ko se je zopet vrnil v LD Jesenice. Ličof je bil vodja lovskih čuvajev lovskega oddelka Mežaklja od leta 1949 pa vse do 1980.

Franco je bil pravičen in pošten lovec ter ljubitelj narave. Zadnja leta sploh ni več lovil, ampak je bil zadovoljen, da je bil v lovski družbi in da je lahko kaj povedal. Nekoč v mlajših letih je uplenil starega gamsa, ki je imel roglje, da so pobirali zlate medalje na vseh mednarodnih lovskih razstavah. Za svoje delo in zasluge je prejel znak LZS za zasluge, red za zasluge I. st., srebrni znak za zasluge KZS in srebrni znak gojitvenih lovišč Slovenije.

V svojem življenjepisu je zapisal: »V stari Jugoslaviji so bile socialne razmere obupne in so razna podjetja izkoriščala ceneno delovno silo.« Nekam aktualno zveni tole, mar ne? Vendar upajmo, da delo in življenje ljudi, kakršni je bil Franco, nista bila zaman in da se bo kolo zgodovine spet zavrtelo naprej.

LD Jesenice – F. T.

1. 7. 2005 smo se lovci lovske družine Hum - Celje na mestnem pokopališču v Celju še zadnjič poklonili našemu častnemu članu **Rudiju Žugelju**. V dokaz velikega spoštovanja se je zbralo veliko lovskih prijateljev, borcev, nekdanjih sodelavcev in sorodnikov.

Rudijeva življenjska pot se je začela leta 1925 na manjši kmetiji v kraju Podzemelj ob Kolpi v Beli krajini. Oče je v malem Rudiju vzbudil

ljubezen do narave, do dela in domače zemlje. Pri tem ni izostal niti lov.

Rudi je osnovno šolo končal v domačem kraju, za nadaljnje šolanje pa ni imel ne pogojev ne sredstev, pa tudi časa ne, saj ga je že kot 16-letnega fantiča prehitela 2. svetovna vojna.

Mlad se je priključil borcem za osvoboditev domovine. Kot prvoborec je sodeloval v enotah Tomšičeve in Bračičeve udarne brigade ter v XIV. diviziji in večjih VTV postajah. Osvoboditev je doživel kot 20-letni borec v Ljubljani. Lahko ga vidimo na arhivskem filmskem posnetku ob osvoboditvi Ljubljane, kako sprejema šopek rož iz rok mladega dekleta.

Med NOB je bil večkrat ranjen, po demobilizaciji pa je odšel na šolanje k takratni Milici v Ljubljano. Potem je služboval v Šoštanju in Beogradu. Tam je končal I. stopnjo pravne fakultete, nakar se je vrnil v Celje, Mozirje in Ljubljano, kjer je končal še študij prava in postal diplomirani pravnik.

Zaposlil se je na sodišču v Celju in ob upokojitvi, kot načelnik urbanističnega oddelka, uresničil svoj želeni cilj: nadomestiti zamujeno in postati strokovnjak na svojem področju.

Kot ranjen borec NOB je postal dolgoletni predsednik vojaških vojni invalidov. Poleg te funkcije je kot član LD prevzemal tudi odgovornosti starešine LD na področju vzgoje in izobraževanja, deloval pa je tudi v raznih komisijah v okviru Savinjsko-Kozjanske ZLD in Lovski zvezi Slovenije, kjer je bil član razsodišča LZS od leta 1977 do 1992.

Našega Rudija je kot osebnost odlikovalo: natančnost, doslednost, skrbnost, skrb do bližnjih in vseh občanov, ki so bili tega potrebni. Zato je še po upokojitvi opravljal različna pravna opravila in nasvete v korist humanitarnih in društvenih organizacij. Za svoje delo in prizadevanja je prejel tudi visoko priznanje ZVVI Slovenije. Prosti čas, kolikor ga je še ostalo, je Rudi preživel v vrstah zelene bratovščine. Osnovno znanje si je pridobil leta 1951 v savinjsko-

šoštanskem območju. Že isto leto je sprejel funkcijo tajnika LD Velunje, zatem pa tudi mesto predsednika te družine, pa tudi v Šoštanju in Braslovčah.

Leta 1956 se je vključil kot ustanovni član Lovske družine Hum - Celje, kjer je od začetka pa vse do leta 2002 opravljal funkcijo člana ali predsednika disciplinske komisije. V tem obdobju je bil izvoljen tudi za različne komisije in štiriletni mandat predsednika LD Hum - Celje.

Rudi Žugelj je bil eden tistih nesebičnih in vztrajnih slovenskih lovcev, ki je za svoje delo na področju lovstva prejel vsa odlikovanja in priznanja: priznanje Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje, znak LZS za lovske zasluge LZS in red I., II. in III. stopnje ter tudi najvišje priznanje Zlatorogovo plaketo. Rudi je bil simbol poveljne generacije lovcev, ki jim ni bilo vseeno, kaj lovstvo zapušča našim zanamcem. S svojim ravnanjem in pravičnim odnosom do okolice je deloval kot ljubitelj in varuh vsega naravnega in lepega, prijateljskega in humanega.

Lovski tovariš Rudi Žugelj bo zapisan v naši kroniki in ohranjen v častnem ter trajnem spominu.

LD Hum - Celje – S. P.

Kot blisk se nam v spomin vrnejo doživljanja, ki smo jih doživeli s prijateljem **Evgenom Žagarjem**. Navajeni smo bili, da se je kljub bolezni, ki mu je vse bolj načenjala la zdravje, vedno znova vračal med nas, viniške lovce in druge Viničane. Konec lanskega julija ga nismo več dočakali. Nihče od nas ni slutil, da je bilo praznovanje njegove 70-letnice tudi zadnje večje druženje z nami. Zahrbna bolezen je bila kriva, da nas je zapustil 26. 7. 2005.

Evgen se je rodil leta 1935 v Vinici v Beli krajini. Že v mladosti je spoznal in občutil vse krivice in tegobe tistega časa. Zelo mlad je ostal brez očeta. Mati ga je skupaj s sestro

in bratom navajala na težko kmečko življenje. Ustvaril si je družino in skupaj z ženo vzgojil tri otroke. Po hišni tradiciji se je najprej izučil za poklic kovača, vendar se je pozneje preusmeril v gostinstvo in se v tem poklicu tudi upokojil.

Dolga leta je služboval v viniškem kampu ob Kolpi, kamor smo v času njegovega službovanja z velikim veseljem prihajali lovci pa tudi drugi gosti. Bil je vesele narave, vedno dobre volje in vedno nasmejan. Tudi po njegovi upokojitvi smo se z njim radi družili ob vseh priložnostih. Njegova domačija je bila domačija odprtih vrat.

Že leta 1958 je vstopil v lovske vrste. Ves lovski staž je ostal zvest članom LD Vinica.

Evgen je sodil med tiste lovce viniške družine, ki so neizbrisno vtisnili svoj pečat njenemu obstoju in delovanju, saj je bil naš član skoraj petdeset let. Med vsemi viniškimi lovci je v svojem dolgoletnem lovskem stažu verjetno opravljal največ najpomembnejših funkcij v družini.

Predsednik je bil v letih od 1990 do 1998, namestnik predsednika pa od leta 2000 do 2003.

Bil je tudi gospodar, član UO in NO, poleg tega pa je vseskozi skrbel za razvoj in potek lovskega turizma v LD.

Vrsto let je na svoji domačiji v Vinici skrbel za prevzem uplenjene divjadi.

Bil je izjemen človek in lovski tovariš. Ne samo kot funkcionar družine, ampak tudi kot trdna osebnost je znal s svojo strpnostjo in razumevanjem konkretne težave v lovski družini reševati na najbolj blag in čim manj boleč, vendar pravičen način. Imel je razumevanje za naše človeške napake, na katere je vedno reagiral preudarno, da se stvari niso še dodatno zaostrovale. Vedno je imel na voljo lepo besedo, dostikrat obrnjeno na šalo, tako da se je prepir na tak način končal, še preden se je začel. Pri njem so našli odgovore in nasvete tudi mlajši lovci in lovski pripravniki. Zaradi lovske aktivnosti in ugleda je bil Evgen cenjen med belokranjskimi in hrvaškimi lovci.

Za svoje delo na področju lovstva je bil odlikovan z znakom LZS za lovske zasluge in redom III. in II. stopnje, prejel pa je tudi zlati znak s plaketo ZLD Bela krajina.

Na pokopališču na Vinici, pod vznožjem Marijinega Željja, se je Evgenu poslednjič poklonilo izjemno veliko ljudi, izpela se mu je lovska pesem, z obronkov so odmevali strelji lovskih pušk. Njegovi lovski tovariši smo nemo, v spoštljivi tišini in s svojimi spomini nanj spuščali zelene smrekove vejice v njegov grob ...

LD Vinica – M. M.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Jože Debevec, LD Borovnica, * 23. 4. 1936, † 5. 12. 2005.
Anton Krnc, LD Mirna, * 4. 1. 1935, † 18. 12. 2005.
Stane Zamljen, LD Stahovica, * 5. 2. 1927, † 23. 12. 2005.
Franco Finžgar, LD Ruše, * 29. 12. 1919, † 1. 1. 2006.
Feliks Vernik, LD Kog, * 31. 5. 1941, † 30. 12. 2005.
Alfonz Boltar, LD Kamnik, * 23. 11. 1928, † 26. 12. 2005.
Dimitrije Marinković, LD Dol pri Hrastrniku, * 27. 10. 1940, † 14. 7. 2005.
Leon Janškovec, LD Udenboršt, * 16. 4. 1911, † 27. 10. 2005.
Ciril Okršlar, LD Medvode, * 2. 2. 1951, † 14. 9. 2005.
Janez Zor, LD Medvode, * 23. 6. 1940, † 18. 11. 2005.
Emil Bovhan, LD Trbovlje, * 4. 6. 1926, † 18. 12. 2005.

Jože Poznič, LD Rečica ob Savinji, * 11. 12. 1922, † 12. 12. 2005.
Miloš Bregar, LD Jošt, * 26. 1. 1936, † 28. 9. 2005.
Ivan Lapajne, LD Dole nad Idrijo, * 21. 6. 1935, † 18. 11. 2005.
Roman Celarc, LD Ig, * 19. 12. 1932, † 5. 12. 2005.
Franco Gril, LD Kungota, * 4. 1. 1946, † 2. 12. 2005.
Franco Malarič, LD Loka, Črnomelj, * 18. 3. 1927, † 8. 9. 2005.
Evgen Hvala, LD Ljubinj, * 18. 12. 1946, † 29. 10. 2005.
Anton Brmež, LD Destnik, * 10. 7. 1934, † 15. 11. 2005.
Jožef Poklukar, LD Šenčur, * 28. 9. 1949, † 22. 11. 2005.
Ivan Perko, LD Velka, * 12. 3. 1930, † 5. 11. 2005.
Ivan Lapajne, LD Dole nad Idrijo, * 21. 6. 1935, † 18. 11. 2005.

Umrlim časten spomin!

Načrt lovsko-kinoloških prireditev za leto 2006

LDK BELA KRAJINA

13. 5.: Telesno ocenjevanje vseh pasem lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev (retriverjev); LKD Bela krajina, LD Semič; zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Semiču.
22. 10.: PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Suhor; zbor ob 8. uri pred Gostilno Brunskole na Hrastu.

LKD CELJE

27. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Celje, LD Žalec; zbor ob 8. uri pred lovskim domom Rinka LD Žalec.
3. 6.: UP in lokalna tekma po KS za prehodni pokal LKD Celje; LD Bojansko; zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Bojansko - Štore.
24. 6.: UP po KS; LD Gornji Grad; zbor ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad.
16. 9.: XII. državna CACT tekma po KS za vse pasme lovskih psov; LD Gozdnik - Griže VK za krvosledce; zborna mesto bo objavljeno naknadno v revijah Lovec in Kinolog.
30. 9.: PNZ za jamarje (delo na planem); LD Šentjur; zbor ob 8. uri pred Motelom Žonta v Šentjurju.
14. 10.: PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev; LD Podčetrtek; zbor ob 8. uri v Golobinjeku pri Ulčniku.
14. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Rogaška Slatina, LD Gornji Grad; zbor ob 8. uri za goniče zbor pred Gostilno Pri treh ribnikih; ob 8. uri zbor za brak-jazbečarje pa na strelišču LD Gornji Grad.
21. 10.: Lokalna tekma v prinašanju in vodnem delu; LD Kajuh - Šmartno; zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Kajuh - Šmartno v Rožni dolini.
28. 10.: Lokalna tekma LKD Celje - VUP brak-jazbečarjev; LD Ponikva; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Ponikva.
4. 11.: PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev; LD Braslovče; zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Braslovče.

Kdor se želi s svojim psom udeležiti katere od prireditev, se mora prijaviti 14 dni prej tajniku LKD na naslov: Tone Dimnik, Galicija 27/a, 3000 CELJE (tel.: 031/366-674; e-mail: anton.dimnik@gmail.com).

LKD CERKNICA

20. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov VI. skupine; LKD Cerknica; zbor ob 8. uri pred veterinarsko postajo v Cerknici.
9. 9.: UP po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Gornje Jezero; zbor ob 8. uri pred lovskim domom Gornje Jezero 40.
30. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Cajnarje; zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Cajnarje na Okroglici.
- Vodniki morajo svojo udeležbo najaviti 14 dni pred vsako prireditvijo.*

LKD GORENJSKE

24. 2.: Tečaji za vodnike in lovske pse; LKD Gorenjske; informativni sestanek (brez psov) ob 17. uri na prostoru pred nogometnim igriščem v Bitnjah.
15. 4.: PZP ptičarjev; LD Udenboršt; zbor ob 8. uri pred Gostilno Marinšek v Naklem.
13. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov; LKD Gorenjske; zbor ob 8. uri na prostoru pred nogometnim igriščem v Bitnjah.
10. 6.: UP v delu po KS za vse pasme lovskih psov; LD Šenčur; zbor ob 8. uri pri lovski koči Hrastje.
26. 8.: PNZ jamarjev; LD Sorško polje; zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Sorško polje.
4. 9.: Mala šola za mlade lovske pse (3–7 mesecev starosti); LKD Gorenjske; zbor ob 17. uri pri nogometnem igrišču v Bitnjah.
9. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Škofja Loka; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Škofja Loka.
23. 9.: PNZ šarivcev; LD Sorško polje; zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Sorško polje.
7. 10.: Lokalna UP tekma brak-jazbečarjev; LD Bled; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.
14. 10.: Lokalna UP tekma goničev; LD Gorenja vas; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Gorenja vas.
21. 10.: JZP ptičarjev; LD Udenboršt; zbor ob 8. uri pred Gostilno Marinšek v Naklem.

LKD GORICA - Nova Gorica

22. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Gorica; zbor ob 8. uri na plesišču Zeleni gaj pri Dornberku (prostor je

v primeru slabega vremena pokrit; predhodne prijave niso potrebne).

23. 4.: PZP psov ptičarjev; LD Lijak; zbor ob 8. uri, pred Gostiščem Olga v Vitovljah (zadnji dan za prijavo: 11. 4. 2006).
16. 9.: PNZ psov jamarjev; LD Hubelj; zbor ob 8. uri pri lovski koči nad Lokavcem (zadnji dan za prijavo: 5. 9.); vodniki, ki bodo to želeli, bodo lahko s psi opravili tudi preizkušnjo C za terierje in preizkušnjo A za jazbečarje. Vodniki morajo malo divjad za preizkušanje psa prinesiti s seboj).
30. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Drežnica; zbor ob 8. uri pri Gostišču Jelkin hram v Drežnici (zadnji dan za prijavo: 19. 9.).
7. 10.: UP v delu po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov in samostojna tekma po KS; LD Col; zbor ob 8. uri pred hladilnico ob združenem domu na Colu (zadnji dan za prijavo 25. 9.; največ 15 psov!).
21. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Tabor - Erzelj; zbor ob 8. uri, pri šoli na Erzlju (zadnji dan za prijavo 10. 10.).
21. 10.: JZP, ŠPP in PP ptičarjev; LD Gorica; zbor ob 8. uri pri Gostišču Kogoj v Biljah (zadnji dan za prijavo: 10. 10.).
28. 10.: PNZ šarivcev in JZP prepeličarjev; LD Fajti Hrib; zbor ob 8. uri pri lovski koči na Kremencah nad Renčami (zadnji dan za prijavo: 17. 10.).

Vodniki morajo spoštovati zadnji dan pisne prijave (poštni žig!). Poznejše prijave ne bodo mogoče. Prijavite se tako, da na naslov: LKD Gorica - Nova Gorica, Prešernova ul. 17, 5000 Nova Gorica, pošljete obojestransko kopijo rodovnika psa, na katerem morata biti napisana tudi ime in priimek ter naslov lastnika psa. V prijavi mora biti jasno navedeno, na katero preizkušnjo prijavljate psa. Na vseh prireditvah morajo imeti vodniki s seboj originalen rodovnik in knjižico, iz katere je razvidno, da je bil pes predpisano cepljen proti steklini. Vodniki psov, za katere je pri preizkušnji potrebna mala divjad, jo morajo prinesiti s seboj.

LKD IDRJA

6. 5.: Telesno ocenjevanje goničev, terierjev, krvosledcev in brak-jazbečarjev; LD Javornik; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Javornik.
23. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Javornik; zbor ob 7. uri pri lovski koči LD Javornik.
28. 10.: Lokalna UP tekma - Memorial Antona Oselija; LD Javornik; zbor ob 7. uri pri lovski koči LD Javornik.

LKD ILIRSKA BISTRICA

13. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LD Bukovica; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Bukovica.
23. 9.: Lokalna UP po KS; LD Zemon; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Zemon.
30. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Trnovo; zbor ob 8. uri na Črnih njivah.

LKD KOČEVJE

4. 3.: Začetek tečaja za vodenje in šolanje lovskih psov; LKD Kočevje; zbor ob 8. uri, lovski dom LD Mala gora.
 6. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem (razen VII. skupine FCI); LD Ribnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ribnica.
 9. 9.: PNZ goničev; LD Velike Lašče; zbor ob 8. uri pred Gostilno na Mali Slevici.
 16. 9.: PNZ psov jamarjev; LD Ribnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ribnica.
 14. 10.: UP po KS; LD Mala gora; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Mala gora.
 28. 10.: Memorial Adolfa Ivanca, brakada za vse goniče; LKD Kočevje; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Mala gora.
- Za vse prireditve je obvezna prijava vsaj 14 dni pred prireditvijo na naslov tajnika LKD: Miran Petek, Veronike Deseniške 7, 1330 Kočevje ali po tel.: (01) 895-15-60 in 04/522-999.*

LKD KOROŠKE

13. 5.: Telesno ocenjevanje vseh pasem lovskih psov, razen ptičarjev; LD Muta; zbor ob 8. uri pri osnovni šoli v Bistriškem Jarku, pošta Muta.

24. 6.: UP po KS za vse pasme lovskih psov; LD Bistra; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Bistra - Jezevem.

10. 9.: II. državna razstava lovskih psov Slovenije - CAC v Slovenj Gradcu; LKD Koroške; zborna mesto bo objavljeno pozneje v revijah Lovec in Kinolog.

16. 9.: PNZ psov jamarjev in preizkušnja v prinašanju; LD Bukovje; zbor ob 8. uri pred avtopralnico pod kmetijo Rožič, Otiški Vrh (vodniki, ki bodo želeli opravljati vzrejno preizkušnjo, morajo prinesiti divjad s seboj).

23. 9.: PNZ, mladinska in vzrejna preizkušnja šarivcev; LD Muta; zbor ob 8. uri pred Gostilno Lovec na Muti - Karavaning (vodniki, ki želijo opravljati vzrejno preizkušnjo, morajo prinesiti divjad s seboj).

7. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Jamnica; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Rifel v Prevaljah.

- 14.10.: Lokalna UP goničev; LD Podgorje; zbor ob 8. uri pred Gostilno Rogina v Podgorju.

Za vse prireditve velja, da je zadnji rok prijave 10 dni pred prireditvijo pri tajniku LKD Koroške: Jožef Verčko, GSM: 041/635-953.

LKD LJUBLJANA

14. 2.: Pomladanski tečaj za vodnike lovskih psov vseh pasem; LKD Ljubljana; zbor ob 16. uri na parkirišču pred Gostiščem Štern na Ježici (zadnji rok prijave 11. 2.; število tečajnikov je omejeno na največ 15).
15. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Ljubljana; zbor ob 8. uri na stadionu ŽAK Ljubljana.
22. 4.: PZP ptičarji; LD Vrhnika; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavčič, Drenov Grič.
20. 5.: UP po umetnem KS za vse pasme lovskih psov; LD Horjul; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Horjul.
2. 9.: Državna tekma v vodnem delu - Pokal mesta Ljubljana (CACT za vse pasme lovskih psov); LD Ig in LKD Ljubljana; zbor ob 8. uri pred lovskim domom Ig v Dragi pri Igu.
9. 9.: PNZ prinašalcev (retriverjev); LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pred Bistrom Bela Griva v Grosupljem.
16. 9.: UP za vse pasme lovskih psov po umetnem KS; LD Borovnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Borovnica.
23. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Krka; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Krka v Znojilah.
30. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Logatec; zbor ob 8. uri pred gostilno Pri Korenčanu, Logatec.
7. 10.: JZP, PP in ŠPP ptičarjev; LD Vrhnika; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavčič, Drenov Grič.
14. 10.: PNZ španjelov ter mladinska vzrejna preizkušnja za nemške prepeličarje; LD Pšata; zbor ob 8. uri pri Gostilni Mangan v Ihanu.
21. 10.: Lokalna uporabnostna tekma za vse goniče; LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pred Bistrom Bela Griva v Grosupljem.
28. 10.: PNZ jamarjev; LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pred Bistrom Bela Griva v Grosupljem.

Prijave za vse prireditve morajo biti oddane najmanj 10 dni pred prireditvijo na naslov: LKD Ljubljana, Župančičeva 9/III, 1000 Ljubljana ali po telefonu tajnici B. Tivadar 041/241-900.

LKD MARIBOR

29. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LD Malečnik; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Malečnik v Celestrini.
6. 5.: PZP ptičarjev; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
2. 9.: UP tekma po krvni sledi za vse pasme lovskih psov; LD Šmartno na Pohorju; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šmartno na Pohorju.
16. 9.: PNZ goničev; LD Oplotnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Oplotnica.
14. 10.: PNZ jamarjev z vodnim delom; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
21. 10.: PNZ šarivcev z vzrejno preizkušnjo; LD Pernica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Pernica.
21. 10.: JZP ptičarjev; LD Rače; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rače.
4. 11.: Lokalna UP tekma goničev; LD Slovenska Bistrica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Slovenska Bistrica v Zg. Bistrici.

LKD NOVO MESTO

- 6. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev (retrieverjev); LKD Novo mesto; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek v Račjem selu 25 pri Trebnjem.
- 20. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in retrieverjev; LKD Novo mesto; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Škocjan na Vrhu pri Škocjanu.
- 1. 9.–3. 9.:** Tečaj VP/1 za vodnike s psi, ki so stari od 6 do 18 mesecev; LKD Novo mesto; na Gorjancih pri lovskem domu LD Orehovica; informacije po tel.: 041/923-817 – Žare Krese.
- 23. 9.:** Lokalna UP v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov; LD Trebelno; ob 8. uri pred lovskim domom LD Trebelno (pisno prijavo in telefonsko številko je treba poslati do 13. 9. na naslov: LKD Novo mesto, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto.
- 7. 10.:** PNZ goničev in brak jazbečarjev; LD Trebnje; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek v Račjem selu 25 pri Trebnjem.
- 14. 10.:** PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev; LD Otočec; zbor ob 8. uri pri Jordanu v Dragi pri Beli Cerkvi (vodniki, ki bodo opravljali vzrejno preizkušnjo, morajo prinesiti divjad s seboj).
- 21. 10.:** PNZ jamarjev; LD Škocjan; zbor ob 8. uri na avtobusni postaji v Škocjanu.
- 28. 10.:** PNZ goničev in brak jazbečarjev; LD Šentjernej; zbor ob 8. uri pred gostiščem na hipodromu v Šentjerneju.

OBALNO-KRAŠKO LKD – Koper

- 25. 3.:** PNZ in lokalna lovska tekma za prinašalce (retrieverje) in telesno ocenjevanje; LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana (prijave zbira Zinka Rovnan, KD Rižana - Koper; tel.: (05) 651-43-80).
- 1. 4.:** PZP psov ptičarjev; LD Koper; zbor ob 8. uri pri združenem domu v Bertokih (prijave zbira Gianfranco Vicoletto, Šmarje 203, 6274 Šmarje; GSM: 041/217-530).
- 8. 4.:** Spomladanski pokal Istre za pse ptičarje (do 30 mesecev starosti); LD Gračišče; zbor ob 8. uri pri Gostišču - pizzeriji Ražman (prijave zbira Gianfranco Vicoletto, Šmarje 203, 6274 Šmarje; GSM: 041/21-530).
- 6. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana (prijave zbira Milan Burič, Zg. Škofije 9, 6281 Škofije; GSM: 041/271-453).
- 16. 9.:** PNZ psov jamarjev; LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana (prijave zbira Fabio Steffe, Partizanska ul. 23/c, 6000 Koper, GSM: 041/761-411).
- 7. 10.:** PNZ šarivcev; LD Strunjan; zbor ob 8. uri na letališču Sečovlje (prijave zbira Stojan Žigon, Stari Grad, Sp. Škofije, 6281 Škofije, GSM: 041/230-333).
- 7. 10.:** Lokalna UP tekma barvarjev; LD Dekani; zbor ob 8. uri pri lovski koči Kolomban (prijave zbira Jože Mahne, Bač 9/a, 6242 Materija, tel.: (05) 687-41-17, GSM: 031/575-880).
- 21. 10.:** PNZ goničev in brak jazbečarjev; LKD; zbor ob 8. uri pri Gostilni Trije lovci, Šmarje pri Kopru (prijave zbira Robert Bandelj, Bošamarin 58, 6000 Koper, GSM: 070/697-311).
- 28. 10.:** JZP, ŠPP in PP ptičarjev; LD Kojnik - Podgorje; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Kojnik - Podgorje (prijave zbira Gianfranco Vicoletto, Šmarje 203, 6274 Šmarje; GSM: 041/217-530).
- 4. 11.:** Jesenski pokal Istre za goniče, kontinentalne in angleške ptičarje; LD Gračišče; zbor ob 8. uri pri Gostišču - pizzeriji Ražman (prijave zbira Gianfranco Vicoletto, Šmarje 203, 6274 Šmarje; GSM: 041/217-530).
- 11. 11.:** PNZ in lokalna lovska tekma za prinašalce (retrieverje) in telesno ocenjevanje; LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana (prijave zbira Zinka Rovnan, Kinološko društvo Rižana - Koper, tel.: (05) 651-43-80).

Prijave morajo biti v pisni obliki oddane najmanj 10 dni pred prireditvijo. Če ne bo dovolj prijav, si prireditelj dovoljuje prireditve odpovedati. Morebitne spremembe bomo objavil v reviji Lovec.

ZVEZA LOVSKIH KINOLOGOV POMURJA

- 8. 4.:** Telesno ocenjevanje ptičarjev, šarivcev, jamarjev, barvarjev; LD Krog; zbor ob 8. uri, pred lovskim domom LD Krog.
- 6. 5.:** PZP ptičarjev; LD Rankovci; zbor ob 8. uri, pred lovskim domom LD Rankovci.

- 20. 5.:** UP po umetni KS; LD Prosenjakovci; zbor ob 8. uri, pred lovskim domom LD Prosenjakovci.

- 7. 10.:** JZP ptičarjev; LD Rankovci; zbor ob 8. uri, pred lovskim domom LD Rankovci.

Opozarjamo, da se morajo vsi, ki se želijo udeležiti navedenih prireditev, prijaviti najpozneje 10 dni pred prireditvijo po tel. (02) 523-14-80 ali po GSM 041/471-084 ali po tel.: (09) 521-12-14 (tajništvo ZLD Prekmurja). K prijavi za udeležbo na UP po umetni KS pa je treba na poslovni račun št.: 02340-0255171008 Zveze lovskih kinologov Pomurja nakazati tudi kavicijo v znesku 5000 sit.

LKD POSAVJA - KRŠKO

- 22. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem in Kinološki dan LKD Posavja - Krško; LKD Posavje - Krško; zbor ob 8. uri na Trški gori pri lovskem domu Jožeta Jurečiča LD Krško.
- 6. 5.:** PZP psov ptičarjev, mlajših od 18 mesecev; LD Krško; zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem (potrebna je prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo).
- 3. 6.:** Lokalna UP v delu po KS za vse pasme lovskih psov; LD Raka; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Raka v Zalokah (potrebna je prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo).
- 16. 9.:** Tekma v vodnem delu za lovske pse vseh pasem - Memorial Alojza Arka; LKD Posavje - Krško; tekma je izključno lokalna, samo za člane LKD Posavje - Krško; kraj in ura bosta sporočena naknadno z okrožnico LKD kinološkim referentom v LD.
- 7. 10.:** JZP, PP in ŠPP psov ptičarjev; LD Krško; zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem (potrebna je prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo).
- 14. 10.:** PNZ za pse jamarje na planem; LD Veliki Podlog; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Veliki Podlog v Globelem (organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za to pasemsko skupino, obvezna je prijava 10 dni pred prireditvijo).
- 21. 10.:** PNZ za šarivce; LD Artiče; zbor ob 8. uri na Železniški postaji Libna pri Krškem (organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za pasemsko skupino; obvezna je prijava 10 dni pred prireditvijo).
- 28. 10.:** PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Pišce; zbor ob 8. uri pri Gostilni Petrišič v Dednji vasi pri Piščah (obvezna je prijava 10 dni pred prireditvijo).

LKD POSTOJNA

- 20. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov (razen ptičarjev in retrieverjev); LD Hrenovice; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Hrenovice v Hruševju.
- 7. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Tabor Zagorje; zbor ob 8. uri pri lovski koči pred Jurščami.
- 14. 10.:** PNZ barvarjev in lokalna UP po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Javornik Postojna; zbor ob 8. uri pred Gostilno Piškur v ulici pod Kolodvorom v Postojni.
- 21. 10.:** PNZ šarivcev z mladinsko vzrejno preizkušnjo; LD Prestranek; zbor ob 8. uri v Baru Livada v Rakitniku.
- 28. 10.:** PNZ psov jamarjev; LD Črna jama; zbor ob 8. uri pred Gostilno Dolnji Burger na Tržaški cesti v Postojni.
- Za vse prireditve prosimo, da pošljete pisne prijave najpozneje 10 dni pred posamezno prireditvijo na naslov: LKD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna.*

LKD PTUJ

- 8. 4.:** Telesno ocenjevanje zunanosti lovskih psov, razen goničev, barvarjev in prinašalcev (retrieverjev); LD Markovci; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.
- 22. 4.:** PZP ptičarjev LKD Ptuj ob 8. uri; zborna mesto in kraj za PZP bosta pravočasno sporočena prijavljenim vodnikom ptičarjev oz. lovskim družinam ZLD Ptuj - Ormož.
- 20. 5.:** UP tekma lovskih psov za delo po KS; LD Boris Kidrič; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič v Zg. Hajdini pri Ptuj.
- 7. 10.:** LPP-R CACIT tekma za prinašalce (retrieverje); LD Jože Lacko; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Jože Lacko v Gajkah pri Ptuj.
- 7. 10.:** PZP psov ptičarjev; LKD Ptuj; zbor ob 8. uri; zborna mesto in kraj bosta pravočasno sporočena prijavljenim vodnikom.

- 14. 10.:** PNZ šarivcev in prinašalcev (retrieverjev); LD Ormož; zbor ob 8. uri pri Domu društev Občine Ormož, Ljutomerska c. 10, v Ormožu.
- 21. 10.:** PNZ psov jamarjev; LD Boris Kidrič; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič v Zg. Hajdini pri Ptuj.
- 28. 10.:** Lokalna tekma za pokal sv. Huberta; LD Markovci; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.
- 4. 11.:** Tekma za prehodni pokal sv. Huberta CACT ptičarjev; LKD Ptuj, DLP; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sv. Marjeta.
- Za vsako lovsko-kinološko prireditev je potrebna pisna prijava na LKD Ptuj, Potrčeva 45, 2250 Ptuj, najmanj 10 dni pred razpisano prireditvijo. Pisni prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika. Lovski psi(-ce), udeleženi na prireditvah, morajo biti zdravi ter redno cepljeni proti STK, kar vodniki dokažejo z ustreznim dokumentom.*

LKD ZASAVJE

- 6. 5.:** Telesno ocenjevanje goničev, brak-jazbečarjev, krvosledcev, jamarjev, terierjev in šarivcev; LD Šmartno; zbor ob 8. uri pri Gostilni Maček v Šmartnem pri Litiji.
- 8. 9.:** PNZ terierjev in drugih jamarjev; LD Šmartno; zbor ob 8. uri pri Gostilni Krznar v Šmartnem pri Litiji.
- 9. 9.:** PNZ šarivcev; LD Zagorje; zbor ob 8. uri pred gasilskim domom Kotredež v Zagorju ob Savi.
- 9. 9.:** PNZ goničev in brak jazbečarjev; LD Dole; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Dole.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

- 27. 5.:** Specialna razstava ptičarjev - CAC; DLP; Kidričevo.
- 14. in 15. 10.:** Mednarodna ŠP preizkušnja Sežunov memorial (CACIT); DLP; kraj bo določen naknadno.
- 28. in 29. 10.:** Lokalna vsestranska uporabnostna preizkušnja - VUP; DLP; kraj bo določen naknadno.
- 4. 11.:** CACT za pokal sv. Huberta LKD Ptuj; DLP (glej načrt LKD Ptuj!).

VK KZS - BARVARJI

- 1. 6. do 4. 6.:** 11. tečaj za vodnike krvosledcev; VK barvarji; Mašun, vodja tečaja Zdenko Uršič.
- 4. 6.:** Vzrejni pregled za krvosledce (barvarje); VK barvarji; Mašun, vodja prireditve Leo Fabiani.
- 16. 9.:** 12. državna tekma v delu po umetnem KS za vse pasme lovskih psov; LKD Celje; Griže pri Žalcu, vodja prireditve Milan Udovč.
- 9. 10.:** XXXI. mednarodna tekma barvarjev treh dežel (SLO, A, I - CACIT); VK barvarji; Mašun, vodji prireditve Boris Žele, Leo Fabiani.

KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV

- 30. 9.:** Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo za jazbečarje; LD Brezovica; zbor ob 8. uri pri gasilskem domu v Tnanjih Goricah.
- 7. 10.:** Vzrejni pregled z vzrejno preizkušnjo za terierje; LD Vrhnika; zbor ob 8. uri v kamnolomu Pod Čelom, Vrhnika.
- 21. in 22. 10.:** Republiška vsestranska uporabnostna preizkušnja za jazbečarje in terierje (VUP - CACIT); KLPJ; zbor ob 8. uri pred upravo LPN Fazan v Beltincih; tekmovanje bo potekalo v lovišču LPN Fazan, Beltinci.

Komisija KZS za prireditve

3. državno prvenstvo ptičarjev za prehodni pokal sv. Huberta

V organizaciji Lovsko-kinološkega društva Ptuj in Društva ljubiteljev ptičarjev (DLP) je 12. novembra lani potekalo 3. državno prvenstvo v lovu

s psom ptičarjem – tekmovanje za pokal svetega Huberta, ki je že drugič zapored potekalo v bogatem lovišču LD Sveta Marjeta niže Ptuj.

Otvoritveni govor so imeli: starešina LD Sveta Marjeta Jan-ko Bezjak, delegat LZS Mitja Kersnik in predsednik LKD Ptuj Branko Holc.

Ob odprtju so melodije odtrobili rogisti ZLD Ptuj - Ormož.

Na tej tekmi tekmujeta pes in vodnik, ocenjuje pa se tudi obnašanje lovca z orožjem in uplenjeno divjadjo. Dodal bi, da se lovci kinologi lahko pohvalimo z legendo ptičarske kinologije prav v tej zvrsti tekmovanja, z **Rudijem Rakušo**, ki je že posegel po najvišjih rezultatih na tovrstnih tekmovanjih in dosegel celo naslov svetovnega prvaka v lovu s psom ptičarjem.

Lanskega prvenstva sv. Huberta se je udeležilo 21 tekmovalcev iz vse Slovenije. Med naj-

torju Čudnu iz LKD Ljubljana z nemško žimavko **Beo II vom Rauhhaar**.

Ekipno je prvo mesto osvojila ekipa iz **LD Jože Lacko** z vodnikoma: Jožetom Štebihom z nemško kratkodlako ptičarko Geo in Janezom Horvatom z nemško kratkodlako ptičarko Ajdo Horvato. Drugo mesto je osvojila ekipa iz **LD Boris Kidrič** z vodnikoma: Vilkom Turkom z nemško kratkodlako ptičarko Brino Lovrenško in Francem Turnškom z nemškim kratkodlakim ptičar-

Zmagovalec Vilko Turk in nemška kratkodlakarka Brina Lovrenška pred strogimi očmi sodnikov, ki so ocenjevali delo psa in vodnika na 3. državnem prvenstvu v lovu s psom ptičarjem – Pokal sv. Huberta.

boljše prav gotovo lahko štejemo lovške kinologe s ptujskega območja, ki so na tekmovanju – prvenstvo je štelu za pridobitev naslova CACT Slovenije – v lovišču LD Sveta Marjeta dosegli najvišje rezultate.

Prvo mesto (**pari – posamič**) je pripadlo lovskemu kinologu iz LD Boris Kidrič **Vilku Turku** z nemško kratkodlako ptičarko **Brino Lovrenško**, drugo **Viliju Postružniku** iz LD Ptuj z nemško kratkodlako ptičarko **Koro v. Falkenhorst**, tretje pa **Vik-**

jem Čirom Panoramskim. Tretje mesto v ekipni skupini pa je osvojila **LD Markovci** z Janezom Horvatom z nemškim kratkodlakarjem Denijem Panoramskim in Vladom Majcenovičem, ki je vodil nemškega kratkodlakarja Cars Lovrenškega.

Prireditelji so podelili tudi pokale za najuspešnejšo psico pri delu na polju, katerega si je prislužila nemška kratkodlaka ptičarka **Ajda Horvato** vodnika Janeza Horvata. Pokal za najboljšega lovca je pripadel vodni-

Tekmovalci s psi so se na koncu tekmovanja poklonili uplenjeni divjadi, ki so jo uplenili na tekmovanju.

Najuspešnejši vodniki s pokali, ki so jih prejeli za delo s svojimi psi na državnem prvenstvu v lovu s psom ptičarjem – za Pokal sv. Huberta (2005).

ku **Viliju Postružniku**. Pokal psarne Obrežke, ki ga podeljuje Marija in Rudi Rakuša, je pripadel edini vodnici ženskega spola **Nataši Gederer**, ki je vodila nemškega kratkodlakarja **Huda Obrežkega**.

Prehodni pokal za prvo mesto posamično, ki ga podeljuje **Olimpijsko strelišče Gaj**, je že drugič osvojil vodnik **Vilko Turk** z nemško kratkodlakarko **Brino Lovrenško**.

Prehodni pokal za prvo mesto ekipno, ki ga podeljuje LZS, je osvojila ekipa iz **LD Jože Lacko** (z vodnikom Jožetom Štebihom s kratkodlakarko Geo in vodnikom Janezom Horvatom z nemško kratkodlakarko Ajdo Horvato).

Po končanem tekmovanju za Pokal svetega Huberta je tudi lovsko pravično, da smo se s pozdravom lovini zahvalili uplenjeni divjadi in gostiteljem za uporabo lovišča.

Gostitelji so nas prijazno povabili na zadnji pogon v lovski dom LD Sveta Marjeta niže Ptuja.

S tekmovanjem oziroma prvenstvom svetega Huberta se je končala lanska tekmovalna sezona za vodnike psov ptičarjev.

Na koncu mojega zapisa bi se rad še enkrat zahvalil **LD Sveta Marjeta** za res požrtvovalno delo in odlično organizacijo, prav tako pa velja vsa zahvala tudi **LKD Ptuj, DLP - Ljubljana**, pa vsem sponzorjem in seveda Rogistom **ZLD Ptuj - Ormož**.

V imenu tekmovalcev se zahvaljujem tudi sodnikom: **Mirku Korošču, Rudiju Rakuši, Vladu Veselu** in **Andreji Strajnar** za pošteno sojenje.

Vilko Turk

Prinašalci so tekmovali - Ptuj 2005

Prišla je jesen in z njo vsakoletna tekma v prinašanju za pse specialiste – prinašalce (retrieverje), ki je bila tudi to pot na Ptuj, in sicer že 8. po vrsti. Ta prireditel je tam že tradicija. Toda zgolj tradicija ne zadostuje, zraven sodi tudi skrbna organizacija, strokovno izbran teren ter prijaznost domačinov. V tem primeru je bila to **LD Jože Lacko - Ptuj**, ki nam je na voljo ponudila lovišče in njihov lovski dom. Skupek vseh ustreznih razmer in pogojev pa je rezultat zavzetosti, strokovnega znanja ter želja, da bi naredili nekaj več, bolje ... Zato so potrebni tudi primerni ljudje! In takšnih na srečo na Ptuj in v Klubu retrieverjev ne manjka!

Slovenski klub retrieverjev in **LKD Ptuj** se kot soorganizatorja z izpeljavo tovrstnih tekem res lahko pohvalita, tudi z letošnjo.

Že kar precej časa pred začetkom tekme smo se pred lovskim domom začeli zbirati tekmovalci s svojimi štirinožnimi prijatelji, sodniki, organizatorji, člani zelene bratovščine, spremljevalci tekmovalcev ter vsi, ki jih zanima vse, kar zadeva prinašalce. Že kar od začetka je druženje potekalo v prijateljskem vzdušju, kar pomeni, da se bomo srečali še kdaj. Kako bo delo potekalo, je bilo razvidno tudi iz pregledno in lično oblikovanega biltena.

Najprej smo se sodniki zbrali na svojem zboru, na njem izvolili vodjo sodniškega zbora ter se dogovorili o vseh pomembnih

stvareh, ki morajo biti usklajene, da tekma lahko poteka neovirano, da tekmujočim psom nudi najboljše delovne razmere ter omogoča zadovoljstvo njihovim vodnikom.

Po sklicu zbora vseh udeležencev pred lovskim domom nas je s svojim govorom najprej pozdravil vodja prireditve **Bojan Kocjan**. Nato sem spregovoril podpisani, ki sem v vlogi delegata KZS naznanil začetek prireditve, zaželel tekmovalnim parom, naj se najbolje izkažejo, ter se zahvalil domačinom, da lahko tekmujejo v njihovem lovišču. Sledil je pozdravni govor stareši-

preizkušnja, je za njeno izvedbo potrebna tudi uplenjena divjad. Na voljo smo je imeli dovolj. Pri disciplinah, kot so *poljsko, gozdno* ter *vodno delo*, sta izredno pomembni izbira in priprava terena. Pri tem je mogoče ugotoviti, ali je teren izbral in pripravil nekdo, ki ne le, da mu delo prinašalcev ni tuje, ampak se je dejansko znal poglobiti v bit in smiselnost dejavnosti teh pasem psov specialistov. Upam si trditi, da imajo na tem področju prav Ptujčani svojega mojstra. Naj mi drugi ne zamerijo, če izpostavim le enega – namreč **Jožeta Štebaha**. Razveseljivo je, da mu pri

Skupina vodnikov prinašalcev (retrieverjev) in sodnikov po tekmovanju v disciplini – delo prinašalca po vlečki zajca.

ne **LD Janeza Vidoviča**, ki nam je na kratko opisal njihovo lovišče ter dejavnosti njihove LD.

Uspešno delo nam je v svojem govoru zaželela tudi predsednica kluba retrieverjev **Barbara Krumpak**. Končno sem še kot vodja sodniškega zbora tekmovalcem opisal, kako bo potekalo tekmovanje ter način ocenjevanja, čeprav sem bil prepričan, da je vsak vodnik, ki se je udeležil tekmovanja, že pred tem prebral Pravilnik o tekmah. To ni le koristno, temveč je obveznost, kot določa eden izmed členov omenjenega pravilnika.

Sodili smo: **Matjaž Roter** (Slovenija), **Željko Žilnik** (Hrvaška) in **Franc Dečman** (Slovenija), ki je bil hkrati v vlogi vodje sodniškega zbora in delegata KZS. Prijavljenih in v biltenu zabeleženih je bilo 9 psov. Tekme se jih je udeležilo 8, 2 tekmovalca sta bila iz Italije.

Gozdiček ob domu nam je nudil odličen teren, da smo v njem opravili pravi lovski pogon in med njegovim potekom ocenjevali nekatere discipline ubogljivosti. Delo smo nadaljevali v dveh skupinah. Ker je to lovsko

tem že tesno sledi še nekaj kinologov.

Po končanem tekmovanju smo se odpravili v lovski dom, kjer so nam izjemno lepo postregli z malico. Takoj potem smo se lotili izračunavanja tekmovalnih rezultatov nastopajočih.

Morda bo koga begalo, zakaj je pes, ki je dosegel več točk, za psom z manj točkami. Pogledati je treba celoten ocenjevalni list. Pes namreč, ki dobi v eni disci-

Labradorski prinašalec je prinesel raco Andreju Emihu (LD Poljskava).

Labradorski prinašalec oddaja fazana Jožetu Štebihu s Ptuja.

plini oceno 0, preizkušnjo opravi, zbrati mora najmanj 93 točk, uvrščen pa je v III. nagradni razred.

Na resno delo vodnikov in kakovost psov kaže uvrstitev štirih psov v I. nagradni razred. Med njimi je treba omeniti dva, ki sta dosegla največ možnih točk. To sta: psica Star Over Sky Nursyland vodnika **Andreja Emiha**

Najti bo treba način, da bi jim to omogočili! Tako bomo ohranjali njihove prirodne lastnosti, ki jih lahko s pridom uporabljamo pri lovu. Premislimo o tem oboji, športniki in lovci!

Pomočniki na terenu so bili svojega dela večji ter so z vso resnostjo opravljali naloge, ki so jim bile dodeljene.

Rezultati tekmovanja psov prinašalcev – Ptuj 2005:

1. Star Over Sky Nursyland (labr.)	164 točk	I. n. r.	vodnik: Andrej Emih
2. Tylah Keek Over (labr.)	164 točk	I. n. r.	vodnik: Jože Štebih
Ruben's Shoulders			
3. Galans Hot Love (zl. prin.)	147 točk	I. n. r.	vodnik: Franc Kosi
4. Tylah Fortune Cookie (labr.)	128 točk	I. n. r.	vodnik: Iztok Krumpak
5. Chiquita (labr.)	117 točk	II. n. r.	vodnica: Martina Brisco
6. Hoiker's Amy Full of Fun (zl. prin.)	115 točk	II. n. r.	vodnik: Franc Kosi
7. Car iz Gajk (labr. prin.)	128 točk	III. n. r.	vodnik: Jure Malešič
8. Olivland Astor (labr. prin.)	106 točk		vodnik: Ricardo Raccanelli

in pes Tylah Keek Over Ruben's Shoulders **Jožeta Štebiha**. O prvem ali drugem mestu je odločala časovna razlika v hitrosti prinašanja, ki je 2 minuti 32 sekund. Delo psov prinašalcev je prikaz vodljivosti, povezanosti med vodnikom in psom ter samo tej skupini psov (pasmi) značilni disciplini *usmerljivosti**.

Kar precej vodnikov prinašalcev ni lovcev, kar pa še ne pomeni, da so njihovi psi slabše vodeni. Razlika je le v tem, da se ti psi redkeje srečujejo z divjadjo.

* *usmerljivost* = v okviru tega izraza se pri prinašalcih ocenjuje stik vodnika s psom in način, kako pri delu vodnik usmerja psa z roko (desno, levo, naprej). Pes prinašalec mora biti ves čas dela pozoren tudi na svojega vodnika in se mora odzvati na vsak njegov znak. Edino glasno povelje je na začetku »išči!«, vse drugo pa mora vodnik opraviti le z roko.

Razglasitev tekmovalnih rezultatov, delitev priznanj in pokalov je seštevek celodnevnega truda vodnikov in psa. To je samo pika na i za rezultate celodnevne truda. Sicer je pa tisto, kar mora pes pokazati v enem dnevu, rezultat dolgotrajnega šolanja, piljenja raznih vaj. Brez tega ni rezultatov, pa tudi ne brez pristnega prijateljevanja s psom!

Da je prireditev tako lepo uspela, velja zahvala vsem udeležencem, predvsem pa Slovenskemu klubu retrieverjev in LKD Ptuj kot organizatorju, pa tudi sodniškemu zboru za pošteno sojenje in tekmovalcem ter njihovim psom za vložen trud in resnost pri tekmovanju. Ne smemo pozabiti tudi vloženega truda pomočnikov na terenu, spodbujanja gledalcev in spremljevalcev ter prijaznosti gostiteljev, ki so nas gostoljubno sprejeli ter na koncu prisrčno in prijateljsko

pozdravili rekoč: »Drugo leto se spet vidimo!«

Franc Dečman,
kinol. sodnik

IKP 2005, tokrat znova s slovensko udeležbo

Moja stara navada, da si ob Mobisku kinoloških prireditvah v tujini poiščem prenočišče šele na kraju samem, me je tokrat skoraj stala celonočnega iskanja tople hotelske postelje, če ne še kaj hujšega. Ko sem namreč v poznem septembrskem popoldnevu receptorko v enem od hotelov v francoskem mestu Vitry Le Francois povprašal o prosti hotelski sobi, mi je z neprikritim zadovoljstvom začela pripovedovati, da je nenavadno veliko nemških gostov, ki s seboj vodi-

kušnje, ki so si jih člani francoskega kluba za nemške kratkodlake ptičarje pridobili pri organizaciji prve tovrstne prireditve na francoskih tleh, ki je bila v Pikardiji pred več kot petnajstimi leti, so jim bile v dragoceno pomoč tudi pri organizaciji tokratnega tekmovanja. O zahtevnosti organizacije prireditve, na katero ponavadi prijavijo več kot 100 psov (tokrat 138), priča dejstvo, da so se priprave zbirale kar dobro leto!

Že bežen sprehod po osrednji mestni dvorani, ki je bila določena kot zbirališče vseh udeležencev, je postregel s pestro paleto evropskih jezikov. Prevladoval je nemški, saj je večina tekmovalcev prišla z druge strani Rena. V precej večjem številu kot ponavadi so bili zastopani domači, francoski vodniki. Tudi slovenskih duš ni manjkalo. Pečat priljubljenosti in mednarodne veljave pa so prireditvi dali tudi ude-

Foto: S. Volarič

Prvi dan prireditve je potekalo telesno ocenjevanje vseh privedenih psov. Na fotografiji so najlepše tri pise.

jo lovske pse, zasedlo vse prenočitvene zmogljivosti, ki jih nudi mesto z okolico. K sreči sem pozneje le našel prenočišče. Je pa večerna vožnja po mestnih ulicah, kjer sem občasno srečeval vodnike z nemškimi kratkodlakimi ptičarji, potrdila domnevo, da bo v naslednjih dneh v bližini potekala velika in pomembna lovsko-kinološka prireditev.

Tudi jaz sem se namreč namenil ogledati **IKP – mednarodno preizkušnjo nemških kratkodlakih ptičarjev**, ki je bil tokrat že 22. po vrsti. Posvečena je bila spominu na pred nedavnim preminulega dolgoletnega predsednika Nemške zveze za nemške kratkodlake ptičarje in Svetovne zveze kratkodlakarjev **Clausa Kieferja**, ki je več kot četrto stoletja uspešno vodil eno največjih pasemskih zvez v Nemčiji. Iz-

leženci z druge strani Atlantika. Kar nekaj let je že minilo od takrat, ko so se slovenski vodniki s svojimi kratkodlakarji udeležili te osrednje mednarodne prireditve. V **Društvu ljubiteljev ptičarjev** (DLP) smo zato z veseljem pozdravili odločitev dveh naših članov, da delo svojih psov predstavita tudi širši mednarodni lovsko-kinološki javnosti. To sta bila **Nenad Zemlič** s svojim rjavcem *Quandom von Eckhofom* in **Zlato Zajšek** z rjavim sercem *Dikom Lovrenškim*.

Vasica Vitry la Ville je bila z baročnim gradom iz 17. stoletja, obdanim z vodnimi kanali in urejenim parkom, prava filmska kulisa za popoldansko telesno ocenjevanje psov. Kot je že v navadi na tovrstnih prireditvah, renominirane sodniške trojke vse privedene pse najprej telesno ocenijo.

Foto: S. Volarič

Za preizkus dela psov na polju so bile na voljo obsežne površine, kjer so imeli psi ob obilici male divjadi dovolj možnosti, da pokažejo vse svoje znanje.

Kljub morečim oblakom, ki so prekrivali idilično pokrajino francoskega podeželja in iz katerih so se neusmiljeno usipale dežne kaplje, sta si francoski šarm in nemška strogost še enkrat podala roko. Vse je potekalo v sproščenem vzdušju in glede na vremenske razmere tudi dokaj tekoče. Prikupna zunanost nemškega kratkodlakega ptičarja, v kateri se skriva prislovično prijazen značaj, je tudi tokrat prišla do izraza. Kljub obilici psov, vodnikov in gledalcev laježa skoraj ni bilo slišati. Zato pa je bilo toliko več prijaznih pasjih pogledov, ki kljub neprestanemu dežju niso izgubili svoje toplote. Rjavi serec *Uno vom Bruch*, vodnika *Herberta Heilmanna*, je s svojo zunanostjo najbolj ugajal prefinjenim sodniškim očem in bil zato izbran za najlepšega psa prireditve. Pri psicah je to mesto pripadlo *Queen vom Marchspitz*, ki jo je vodil *Dieter Kowarovsky*, zdajšnji predsednik Avstrijske zveze kratkodlakarjev. Tudi naša predstavnik sta se prvi dan prireditve kar dobro merila s tujo konkurenco. Oba psa sta prejela odlično telesno oceno. Po končanem ocenjevanju je bil v omenjenem gradu še sestanek predstavnikov nacionalnih zvez, združenih v Svetovno zvezo nemških kratkodlakih ptičarjev. Sestanek je tokrat prvič vodil novi predsednik prof. **Herbert Lemmer**, kot predstavnik Slovenije pa je bil prisoten tudi član DLP.

Preizkus psov na polju in v vodi, ki je sledil naslednji dan, je potekal večinoma na obsežnih poljih s sladkorno peso, kjer so imeli psi ob obilici male divjadi dovolj možnosti, da pokažejo vse svoje znanje. Številne vodne

površine so nudile ugodne razmere za preizkus psov tudi v vodi. Sodniške trojke, ki so jih sestavljali kinološki sodniki iz različnih držav, so pse (ponavadi 4 do 5 psov v skupini) preizkusile v vseh predmetih preizkušnje. Na polju se je od psov zahtevalo predvsem široko, tekoče in sistematično iskanje ter vzdržnost pred odletelo in pobeglo divjadjo. Pri preizkusu v vodi so morali psi pokazati dobršno mero vodoljubnosti in vztrajnosti pri šarjenju za raco.

Nedelja, zadnji dan prireditve, je bila rezervirana za zaključno iskanje na polju, ki so se ga udeležili najbolj ocenjeni psi prejšnjega dne. Popoldne je bila še slavnostna razglasitev rezultatov. Na tokratnem IKP je največ točk dosegel pes *Rabin vom Hünenbrink* z vodnikom dr. **Guidom Wolffom**. Ocenil odlično (4°) je prejel za pokazano občutljivost nosu in pri šarjenju za raco.

In kako sta se izkazala naša predstavnik? Zemličev Quando je dosegel 129 točk in I. nagradni razred, za kar obema veljajo iskrene čestitke. Zajškov Dik pa je imel pri delu v vodi težave, zato je moral žal odstopiti.

Pokojni Klaus Kiefer, ki mu je bila prireditev posvečena, bi bil z njo zagotovo zadovoljen. Tako kot vselej, ko je bilo delo dobro opravljeno, bi tudi tokrat prešerne volje dvignil svoj lovski klub v pozdrav in zahvalo. Predvsem pa bi v njegovih očeh sijala sreča, tako kot je vsem nam, ki smo, tokrat na francoskih tleh, uživali ob pogledu na čudovite štirinožne lovske pomočnike – nemške kratkodlake ptičarje.

Saša Volarič
DLP

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, KS 81 t, m: 5/I, 30.1.,
Zdenko Čuš,
Sadjarska 5, 2214 Miklavž.
O: 5/I, m: 5/I, 26. 1.,
Darko Pungeršič, Vinji Vrh 8/b,
8220 Šmarješke Toplice.
O: 5/I, m: 5/II, 17. 1.,
Darko Pungeršič, Vinji Vrh 8/b,
8220 Šmarješke Toplice.

Kdl. jazbečarji (SLRJk):

O: 5/I, m: 5/II, 28. 2.
Anton Iskra,
Erjavčeva 7, 5000 Nova Gorica.

Istr. kdl. goniči (SLRGk):

O: 5/I, m: 4/I, 20. 12. 05,
Milan Prinčič,
Snežče 11, 5212 Dobrovo.
O: 5/I, m: 4/I, 13. 1., Dušan
Bizjak, Predmeja 148, 5270
Ajdovščina.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 5/I, m: 4/I, 16. 2.,
Nenad Mikonovič,
Marin Dol 20, 8341 Adlešiči.
O: 5/I, m: 5/I, 2. 2.,
Hribar Venčeslav,
Marija Reka 58, 3312 Prebold.

Hanovrski barvarji (SLRHb):

O: 4/I, m: 5/B, 5. 1.,
Janez Srpičič, Cerklje ob Krki 2,
8263 Cerklje ob Krki.

Brak jazbečarji (SLRBj):

O: 4/I, m: 5/I, 28. 1.,
Marjan Zupančič,
Žalna 59/a, 1290 Grosuplje.

Bosanski barak (SLRGBb):

O: tuj plemenjak, m: 5/I, 17. 2.,
Matevž Pavlovič,
Log 63, 3252 Rogatec.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: 5/PZP 54 t.,
m: 5/PZP 55 t., 14. 2.,
Rudi Rakuša,
Žunkovičeva 1, 2250 Ptuj.

Irski setri (SLRIS):

O: 5/PZP, m: 5/PP A, 18. 1.,
Alenka Pokorn,
Sora 18/a, 1215 Medvode.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

Serci:
O: 5/I. n. r., m: 5/I. n. r., 25. 1.,
Radovan Žigon,
Sp. Škofije 70/c, 6281 Škofije.
O: 5/I. n. r.,
m: 4/II. n. r., 18. 1.,
Žigo Šujkič,
Sp. Škofije 124/d, 6281 Škofije.
O: 5/I, m: 5/I, 8. 1.,
Rok Gaberšek,
Pod klancem 8,
1235 Radomlje.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Prodaj karabinko CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom, rusko **MK puško, kombinirko**, kal. 12/7 x 65 R, in **šibrenico** – brezpetelinko CZ. Tel.: 041/873-844.

Prodaj lovsko repetirko, kal. 6,5 x 57, s str. daljnogledom Hunter 6 x 40 z osvetljenim križem. Tel.: 041/413-881.

Za paritev imam na voljo istrskega goniča z odličnimi ocenami. Informacije po telefonu 041/520-528.

Prodaj karabinko, kal. .243 Win., s str. daljnogledom Meopta (Suhlova montaža), lepo ohranjeno. Cena 170.000,00 sit. Tel.: 031/365-298.

Prodaj skoraj nov sef za orožje (6 pušk) z ločenim prostorom za strelivo (dimenzije 160 x 45 x 40). Tel.: 031/792-381.

Izdelam vam krmilnice za ptice (več vrst), umetne valilnice in montiram lovske trofeje (rogovja in roglje, čekane itn.) na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Kupim izšolanega psa za lov na divje prašiče in psa, izšolanega za delo po krvnem sledu. Tel.: 031/419-687.

Izdelujem gamsove čope (tudi iz dlake divjega prašiča, jelena in jazbeca). Tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Zelo ugodno prodaj malo uporabljano češko bokarico, kal. 12/5,6 x 50 R Mag., s str. daljnogledom Swarovski 1,5 – 6 x 42 ter **menjalne cevi** 12/7 x 65 R z montiranim str. daljnogledom Zeiss 8 x 56 Dital. Oboje je na ogled pri puškarju Bittnerju. Cena 1500 €. Tel.: 041/380-572; (03) 574-18-15 ali 041/838-785.

Prodaj boroveljsko bock tricevko, kal. 16/7 x 65 R/22 WMR, izdelek Borovnika (1961) z montiranim str. daljnogledom Zeiss-Jena 6 x 42. Cena 400.000. Tel.: 031/301-403.

Prodaj psičke pasme slovenski dogolaki gonič. Psičke so stare 4 mesece. Tel.: 031/574-049.

Za paritev imam na voljo posavskega goniča, ki je opravil PNZ z odlično oceno. Je zelo oster gonič na vso divjad, še posebno na divje prašiče. Tel.: (07) 308-35-84.

Prodaj risanico Steyr Mannlicher Luxus, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom 6 x 45. Tel.: 031/311-644.

Prodaj psičko in psa pasme bavarski barvar. Tel.: (04) 533-35-50 ali 041/819-009.

Prodaj nemškega prepeličarja – serca, starega eno leto. Tel.: 041/657-838.

Prodaj leglo nemških ostrodlakih ptičarjev, odličnih, delovnih staršev. Leglo 19. 12. 2005. Tel.: 041/200-132.

Prodaj nemško ostrodlako ptičarko, staro eno leto. Psica je dobro vodljiva. Tel.: 041/200-132, Hoheger.

Prodaj 2 jakni iz lisičjega krzna (novejši, modni kroji), št. 38-40. Tel.: 031/510-836.

Kupim šibrenico – brezpetelinko, kal. 20 – 20, ali jo vzamem v zamenjavo. Za zamenjavo nudim šibrenico, kal. 12 – 12, ali risanico. Tel.: 041/398-058.

Prodaj risanico CZ, kal. 30 – 06, s str. daljnogledom Swarovski (Suhlova montaža); češko bokarico, kal. 7 x 57 R/12, z menjalnimi cevmi 12/12 ter češko MK puško s str. daljnogledom. Tel.: 041/804-789.

Za paritev imam brandel braka (mati slovenskega, oče pa avstrijskega porekla). Je odličen gonič vse divjadi. Telesna ocena odlično; PNZ I. n. r.; vzrejna ocena 5/I. Tel.: (07) 304-48-02 ali 041/812-554.

Prodaj malo uporabljano karabinko Sava – Kranj, kal. 30 – 06, s str. daljnogledom 6 x 42 Kahles (Suhlova montaža). Tel.: (04) 574-75-20.

Prodaj dve bock šibrenici, kal. 12/12, Bettin Zoli Mag., z menjalnimi zadrgami in originalnim kovčkom, ter Franchi (prirejena za levičarja). Tel.: 031/330-260.

Prodaj risanico – prelamačo, kal. 308 win., znamke Balkal z montiranim str. daljnogledom 6 x 42. Puška je izredno natančna. Cena 70.000 sit. Tel.: 040/354-590.

Ugodno prodaj karabinko CZ, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom 4 x 32. Cena po dogovoru. Tel.: 041/501-014.

Prodaj rusko šibrenico Iž, kal. 12 – 12. Tel.: 041/828-215.

Prodaj novo bock šibrenico CZ, kal. 12/12, s kromiranimi cevmi. Tel.: (03) 545-34-00.

Prodaj karabinko, kal. 7 x 64, M-70, brez strelnega daljnogleda, in rusko bokarico, kal. 12/12. Tel.: (05) 395-92-90, po 12. uri.

Prodaj Suhlovo šibrenico – brezpetelinko, kal. 12 – 12. Tel.: 041/690-846.

Prodaj češko kombinirko, kal. 7 x 57 R/16, s str. daljnogledom Meopta 6 x 42 (in optična pika Kassnar) in menjalnimi cevmi 12/12 in 7 x 57 R/12. Tel.: 031/372-031.

Prodaj šibrenico, kal. 16 – 16, z ejektorji. V račun vzamem tudi šibrene cevi Brno (stari tip). Tel.: 031/504-486 ali (03) 580-11-55.

Kupim češko bokarico, kal. 7 x 65 R/12, s str. daljnogledom in menjalnimi cevmi. Tel.: 041/749-491.

Prodaj karabinko Sava – Kranj, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom 2,2 – 9 x 42 Kahles (Suhlova montaža); bock šibrenico

Monte Carlo, kal. 12/12 (zadrga 17,3/17,5), ter MK puško 452 – 2E s str. daljnogledom 3 – 9 x 42 HD Sport. Tel.: 041/459-978.

Prodaj nemškega prepeličarja, starega 7 mesecev, odličnih staršev. Tel.: 041/620-862.

Prodaj risanico CZ, kal. 223 Rem., s str. daljnogledom Lisenfeld 6 x 42 in revolver Taurus. 357 Mag. Tel.: 041/693-331.

Prodaj kakovosten cviček (okolica Šentjerneja). Tel.: 031/274-810.

Prodaj mladega bavarskega barvarja. Tel.: 040/889-839.

Prodaj lovski zimski kroj št. 54 in špringer španjelko. Tel.: (02) 566-91-33.

Prodaj košute in jelene damjakov in navadne jelenjadi. Tel.: 051/363-652.

Prodaj zelo ostrega goniča ali ga zamenjam za lovsko terierko. Tel.: (02) 885-33-14.

Prodaj enocevno šibrenico Beretta, kal. 16 (je zložljiva in tehta le 2 kg), in risanico prelamačo Bajkal, kal. 5,6, s str. daljnogledom. Obe puški sta kot novi. Tel.: 041/648-072.

Kupim str. daljnogled Kahles, Zeiss ali Swarovski z osvetljeno piko. Tel.: 051/333-758.

Prodaj precej vodljivo, eno leto staro kdl. istrsko goničko, telesno in delovno vrhunskih staršev, izkušeno pri gonji zajcev in lisic, ali njenega pet me-

FEBRUAR									
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)						
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet.	konec			
1. Sr	9:06	21:03	7:25	17:07	6:17	18:14			
2. Če	9:25	22:23	7:24	17:08	6:16	18:16			
3. Pe	9:44	23:42	7:22	17:10	6:15	18:17			
4. So	10:04	-----	7:21	17:11	6:13	18:18			
5. Ne	10:28	1:00	7:20	17:13	6:12	18:20			
6. Po	10:57	2:16	7:19	17:14	6:11	18:21			
7. To	11:34	3:29	7:17	17:16	6:10	18:22			
8. Sr	12:20	4:33	7:16	17:17	6:09	18:24			
9. Če	13:16	5:29	7:14	17:19	6:07	18:25			
10. Pe	14:19	6:12	7:13	17:20	6:06	18:26			
11. So	15:27	6:46	7:11	17:22	6:05	18:28			
12. Ne	16:34	7:13	7:10	17:23	6:04	18:29			
13. Po	17:42	7:34	7:08	17:25	6:02	18:31			
14. To	18:47	7:51	7:07	17:26	6:01	18:32			
15. Sr	19:51	8:06	7:05	17:28	5:59	18:33			
16. Če	20:55	8:20	7:04	17:29	5:58	18:35			
17. Pe	22:01	8:35	7:02	17:31	5:56	18:36			
18. So	23:08	8:51	7:00	17:32	5:55	18:37			
19. Ne	-----	9:09	6:59	17:34	5:53	18:39			
20. Po	0:19	9:32	6:57	17:35	5:52	18:40			
21. To	1:32	10:01	6:55	17:37	5:50	18:41			
22. Sr	2:46	10:41	6:54	17:38	5:49	18:43			
23. Če	3:55	11:36	6:52	17:40	5:47	18:44			
24. Pe	4:54	12:46	6:50	17:41	5:46	18:46			
25. So	5:41	14:09	6:48	17:42	5:44	18:47			
26. Ne	6:16	15:37	6:47	17:44	5:42	18:48			
27. Po	6:44	17:05	6:45	17:45	5:41	18:50			
28. To	7:07	18:31	6:43	17:47	5:39	18:51			

secev starega polbrata. Tel.: (05) 652-83-90 ali 031/619-003.

Za paritev imam na voljo psa, hannovskega krvosledca Castorja, poleženega 11. 5. 2002, SLR Hb 000842; uporabnostna preizkušnja po krvnem sledu: I. – 142 t.; preskus po naravnem krvnem sledu – uspešno; telesna ocena odlično, CAC – Maribor 2004. Njegovi starši: Oče Arko SLR Hb 000649; mati Diva SLR Hb 000699. Tel.: 041/527-823.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

organizira:

1. nadaljevalni tečaj osnovnega šolanja lovskih psov

Tečaj je namenjen šolanju mladih psov, ki že poznajo vaje osnovne poslušnosti: poleg, stoj, sedi, prostor in odpoklic. Namenjen je utrjevanju že pridobljenega znanja, hkrati pa se bo naštetim vajam osnovne poslušnosti dodalo še učenje prinašanja (aport) in vaje »dol«. Končal se bo z izpitom VP 2.

Zbor vodnikov bo v četrtek, 2. 3. 2006, ob 17. uri pred prosvetnim domom v Savljah, od koder se bodo vodniki s psi in inštruktor odpravili na teren.

Cena: 5.000,00 sit za vse člane DLP, 10.000,00 SIT za nečlane. Zadnji rok prijave: 25. 2. 2006.

2. pripravljalni tečaj za pomladansko vzrejno preizkušnjo ptičarjev (PZP). To je dopolnilni tečaj k programu osnovnega šolanja lovskih psov (VP 1 in VP 2) in se priključi k programu šole, ko tečajniki s svojimi psi že osvojijo osnovne vaje poslušnosti (poleg, sedi, prostor in odpoklic). Potekal bo enkrat na teden na terenih med ljubljanskimi Dravljami in Črnučami, zunaj termina tečaja za osnovno šolanje.

Začetek tečaja in teoretični del bosta v sredo, 15. 3. 2006, ob 18. uri na sedežu Društva ljubiteljev ptičarjev (DLP), Župančičeva 9/II, Ljubljana.

Cena tečaja: 10.000,00 SIT za vse člane DLP, 20.000,00 SIT za nečlane. V ceno je vključena tudi vsa divjad, ki bo uporabljena pri šolanju.

Zadnji rok prijave: 1. 3. 2006.

Plačila tečajev: z nakaznico na TTR Društva ljubiteljev ptičarjev: 02010-0253852458, s pripisom »za tečaj pomlad – 2006«.

Vse dodatne informacije: Andreja Strajnar; tel.: 01/534-31-12, GSM: 041/484-242

Psa prijavimo na tečaj obvezno pisno na naslov: DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV, Župančičeva 9/II, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov: info@pticarji.net. Ob prijavi priložite fotokopijo rodovnika oziroma navedite natančno ime psa, pasmo in rojstni datum psa ter naslov in kontaktno telefonsko številko vodnika.

Več informacij: www.pticarji.net

ribiška oprema (spro, gamakatsu, Suffix, DAM, zebco, byron, schimano, rapala, antiche pasture, falcon, ultrabite ...)

lovski oprema (labod, banner, RWS fiocchi, cheddite, rottweil, peilagri, elektroplastika, bellot, hirtenberger, norma, sabatti, beretta, noži falcon, velik izbor optike, dvogledi, strelni daljnogledi, zračno orožje, škornji ...)

hobby program (akvaristika, hrana za male živali, vitamini, šamponi, spreji, povodci, ovratnice, glavniki, posode ...)

darilni program (prisirčnice, kozarci, ure ...)

MERCATOR CENTER CELJE:
NOLD, d.o.o.
OPEKARNIŠKA 9
3000 CELJE
TEL: 03 4911 374
FAX: 03 4911 375

NC INTERMARKET:
NOLD, d.o.o.
TOVARNIŠKA 10
8250 BREŽICE
TEL: 07 499 34 30
FAX: 07 499 34 31

ZA VSE, KI VAS VESELI TUDI RIBOLOV ...

DO 50%

...OBVEŠČAMO, DA BO V FEBRUARJU VELIKA AKCIJA

Lovsko-kinološko društvo Maribor

organizira

TEČAJ ZA VODNIKE LOVSKIH PSOV V-1 IN V-2.

Začetek tečaja bo zadnji petek
marca 2006 (31. 3. 2006) ob 16. uri.

Zbirališče bo pred lovskim domom
LD Poljskava na Zg. Polskavi.

Prijave in plačila sprejema član UO
LKD Maribor na začetku tečaja.

Nečlani plačajo tečajnino po ceniku
KZS.

UO LKD Maribor

LKD Gorenjske

obvešča, da se bo

tečaj za vodnike lovskih psov VP1 in VP2

začel 24. 2. 2006 ob 17. uri
na nogometnem igrišču
v Bitnjah.

Dodatne informacije:
GSM: 031/647 511,

Alojz Mlakar.

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

SERVIS

DALJNOGLEDI - SPEKTIVI

NIKON - SWAROVSKI
MEADE - BRESSER - ZEISS

molex
LOVSKA OBLAČILA

INDUSTRIJSKA CENA TRŽIH
Dokladi 1
Telefon: 00 386 (01) 562 13 13
GSM: 00 386 40 524 385

3/4 JAKNA IZ LODNA IN JAKNA IZ
TERMO VELLURJA
WATER & WIND STOPPER

NOTRANJA STRAN JAKNE JE PUVLEČENA
S PAROPREPUSTNO FOLIJU, KI ODVAJA
PARO IN NE PREPUŠČA VODE TER VETRA.
VSI ŠIVI SO VAVJENI.

ČAKALNE VREČE IZ LODNA
PUMPARICE IN DOLGE HLAČE IZ LODNA
ČEPIČE IZ LODNA
JAKNE IZ TERMOVELLURJA
DELOVNE BRALICE
DELOVNE VODOODBOJNE PODLOŽENE
IN NEPODLOŽENE BOMBAŽNE HLAČE
JAKNE IZ VODOODBOJNEGA BOMBAŽA
POLO MAJICE IZ BOMBAŽA
SPREJEMAMO TUDE NAROČILA PO POŠTI.

Hubertus
club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

RUSIJA
5-dnevni program lova na DIVJEGA PETELINA
v Rusiji
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
1.690 € z vključenim odstrelom

NAMIBIJA
PAKET 11-DNEVNEGA POTOVANJA
s poletom, prevozi, bivanjem in hrano,
organizacijo lova ter
VKLJUČENIM ODSTRELOM SEDMIM GLAV
KAPITALNIH TROFEJNIH ŽIVALI
(veliki kudu, oriks, svinja bradavičarka, hartebeest,
springbok, šakal in samica ene od trofejnih
antilop)
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
4.200 €

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA
11-dnevni safari
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
2.490 €
Ugodni odstrel: impala 200 C; blesbuck 180 C;
svinja bradavičarka 200 C
bushpig 250 C; springbok 200 ...
lechwe, nyala, reedbuck, tsesebe,
waterbuck, gnu ...

ZAMBIJA – ZIMBABVE – TANZANIJA
SAFARI NA VELIKO AFRIŠKO DIVJAD
(slon, lev, leopard, kafski bivol)
in VELIKE ANTILOPE
od marca do konca oktobra
ZAHTEVAJTE NAŠE PROGRAME!

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnooptika@siol.net
www.tehnooptika-smolnikar.si

Nikon

daljnogled
Nikon Monarch 6X42
cena: 86.500,00 sit

LOV V ČASU PRVOMAJSKIH PRAZNIKOV – že zdaj si rezervirajte svoj termin!

MADŽARSKA: Lov na smnjaka že od 15. 4. naprej. 3 dni lova,
3 x polpenzion, vključno z odstrelom 3 smnjakov za 990 €.

NOVA ZELANDIJA: Lov na sanjskega jelena – od marca do junija.
3 dni lova, polni penzion in letalska vozovnica ter odstrel jelena
z rogovjem v zlati medalji za 5.990 €. Dodatna divjad: vapiti, tar, gams,
jelen lopatar, bizon, belorepi jelen ...

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA, NAMIBIJA: 7-dnevni safari za 1.200 €,
od tega 5 dni lova s polno oskrbo v lovišču. Izjemno nizke cene za
uplenjeno divjad: gnu 150 €, springbok 95 €, blesbok 110 €,
mt. riedbok 150 €, oriks 200 €, hartebeest 200 € ... Mogoč tudi odstrel
drugih vrst. Količina divjadi, ki je na voljo, je omejena, zato priporočamo
takojšnjo rezervacijo ter lov najpozneje do julija.

Obiščite nas na razstavnem prostoru št. 408, v hali 10,
sejma HOHE JAGD v Salzburgu od 24. do 26. februarja letos!

Pasat, d.o.o.

><http://www.pasat.si> > info@pasat.si > tel.: 01/428 37 40 > faks: 01/428 37 44

**UGODNA PONUDBA
LOVSKIH ROGOV!**

SYMPHONY
INTERNATIONAL

SYMPHONY INTERNATIONAL d.o.o.
Brižice 45, 4000 Kranj, Slovenija
tel.: +386 (0)4 234 30 50
faks: +386 (0)4 234 30 50
e-mail: symphony@siol.net
www.symphony-intl.si

STRELNI DALJNOGLEDI ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov različnih velikosti in povečav, z osvetlitvijo ali brez.
Vsi daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

Endurance 6 x 42 **Titanium 3,5 6 x 42**

BEUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11